

A Son Excellence

John Adams

de

Son Tres Humble Serviteur

Pierre Blussé

Reçu le 28e Août 1783, & placé d'abord dans la Bibliotheque de Mr. Adams à Lahaie, par C.W.F. Dumas

LAUWERBLADEN

VOOR DE

ZONEN DER VRIJHEID.

TWEEDE DEEL.

EERKROON

OP DE HOOFDEN

DER DOORLUCHTIGE

STAETSMANNEN,

BURGERVADEREN,

ZEEHELDEN,

EN ANDERE

PERSONAEDJEN,

DIE HET NEDERLANDSCHE GEMEENEBEST, DOOR GETROUWE DIENSTEN EN EDELE DADEN, AEN ZICH VERPLIGTEN;

DOORMENGD MET ANDERE

VADERLANDSCHE DICHTSTUKKEN.

* * * *
* * *
*

TE DORDRECHT,

BIJ A. BLUSSÉ & ZOON,

MDCCLXXXIII.

De Held der Vrijheid ſtaat ſteeds pal,
Al dreigt geweld hun beider val;
Niets doet dien eedlen beeven!
Hij ſpreekt — en wordt zijn eisch geſmoord,
Hij blijft, daar 't volk zijn klaagſtem hoort,
In 't hart der braaven leeven.

Doch hij, die tegen pligt en eed,
's Lands orde en wet met voeten treedt,
En ſpot met Vrijheids vrinden,
Wordt reeds van 't braave volk veracht,
En zal bij 't laatſte nageſlacht
Nog zijn vervloekers vinden.

Post van den Neder-Rhijn, bladz. 1354.

DEN

NIET ALLEEN

DOOR AENZIENLIJKE

AFKOMST,

MAER OOK

DOOR DE

EDELSTE HOEDANIGHEDEN,

WIJDVERMAARDEN

HEERE,

DEN WELEDELEN GESTRENGEN HEERE

Mr. JOHAN DE WITT,

VRIJHEER VAN JAARSVELD,

SCHEPEN EN IN DEN OUDRAAD

DER STAD

DORDRECHT,

UITSTEEKENDEN RECHTSGELEERDEN,

WAAREN BURGERVRIEND

EN

VOORTREFFELIJKEN

VOORSTANDER DER VRIJHEID,

WIEN WIJ VAN HARTEN WENSCHEN, TEN NUTTE VAN HET VADERLAND EN ONZE STADGENOOTEN, TOT IN DEN HOOGSTEN OUDERDOM BEWAARD TE ZIEN,

WORDEN DEEZE BLADEN,

TER EERE

VAN NEDERLANDS BRAAVEN

BIJEENGEBRAGT,

UIT DE OPRECHTSTE HOOGACHTINGE, EN MET OPENLIJKE DANKZEGGINGE VOOR ZOO VEELE BEWIJZEN VAN GOEDHEID EN VRIENDSCHAP,

EERBIEDIG OPGEDRAGEN

DOOR

ZIJNE WELED: GESTRENGENS

GEHOORZAAME DIENAARS

A. BLUSSÉ EN ZOON.

BE-

B E R I C H T.

Schreef eertijds Polybius het bloeijende welzijn van het Achaiſche Gemeenebest toe aen de welgeſteldheid der regeringe, de goede inzettingen en opregte trouw, de gelijkmatigheid van regt, en met één woord aen de ware vrijheid en den geregelden of welbeſtuurden volksſtand, met dubbele reden mag men deze woorden op den Staet der verëenigde Nederlanden toepasſen; want wij zien in denzelven, ſedert hij zich tot een Gemeenebest, uit verſcheiden Oppermagten beſtaende, gevormd heeft, dat zijne gezegende welvaert, door de voornoemde oorzaken, tot den hoogſten top van eere en roem gebragt is. Dan gelijk het onheil, den Staet van Achaie overgekomen, niet aen de ſlechte geſchiktheid der regeringe, maer aen de verkeerdheid en het vooroordeel des volks te wijten is, heeft dit laetſte ook dikwerf ons dierbaer Vaderland het jammerlijkſte ongeval veroorzaekt. Verſcheiden voorbeelden zijn daervan voorhanden, zoo wel ten tijde van den Engelſchen Graef van Leicester, als van later gebeurtenisſen, waerin men, door de drift en vervoerdheid van het gemeen, tegens wettige en trouwe Regeerders, de vrijheid als op de ſlagtbank gebragt heeft, als of men uit ware om de oude ſlaefschheid en dwingende heerschzucht weder intevoeren. Is het niet rampzalig, dat onze tijden van die dwaze verkeerdheid en onoplettendheid niet

ge-

geheel zijn vrij te ſpreken? Hoe vaek ziet men niet hooge en lage Standsperſonen door beledigende ſmaedſchriften gehoond? Hoe wordt de ware trouw gelasterd, 's lands eervergeten vijanden voorgeſproken, en de deugdzame Voorſtanders des volks in het ongelijk geſteld! En door wien geſchiedt dit? Door lieden, die tegen de klare getuigenis der geſchiedenisſen aendruiſchen, de waerheid aen hun belang opöfferen, op geene wezenlijke verdienſten acht geven, en tusſchen het geene, dat lof of blaem waerdig is, geen onderſcheid kennen, of het met onverſchillige oogen aenzien, ja hun best doen om het onkundige graeuw opterokkenen. Maer ſchoon wij reden hebben, om over die onbeteugelde losbandigheid te klagen, wij mogen ook roemen op vele vrijheidlievende en eerbiedige geſchriften, die den ſchijn van het wezen onderſcheiden, de opregte vaderlanders inlichten, en allerlei Standsperſonen met verſchuldigde achtinge bejegenen. Onnoodig is het dezelven aentewijzen: alle weldenkenden kennen ze genoegzaem, en weten ze van de oproerige ſmaedſchriften, zoo voor als tegen, volkomen aftezonderen. Om mede iets ten algemeenen nutte toetebrengen, vonden de Uitgevers van dit werk ook goed de Dichters van ons Vaderland uittenoodigen, om hunne Lauwerkranſen om de hoofden der doorluchtige Perſonaedjen, die ons Gemeenebest aen zich verpligt hebben, te vlechten; en reeds gaven zij, in het voorleden jaer, het Eerſte Deel daervan uit.

Thans hebben wij het genoegen, om het Tweede Deel dier Lauwerbladen den vrijheidminnenden Lezeren aentebieden, in het

het vaste vertrouwen dat het zelve met geen minder vermaek dan het Eerste Deel zal ontvangen worden. De oorzaek der trage uitgaef is weder, als voorheen, toeteschrijven aen de late inkomst der Dichtstukken, en aen de beschaving, welke men aen sommige derzelven heeft moeten besteden; waer nog bij komt de tijd, dien men heeft moeten te kost leggen, om goede en uitmuntende platen en plaetdrukken, waerin wij meenen dat de Kunstkenners behagen zullen scheppen, voor dit werk te vervaerdigen. Doch wij hopen dat goede en, zo het mogelijk zij, keurige Dichters zich in het vervolg zullen verledigen, om naer de tijdsomstandigheden ons hunne dichterlijke kunstvruchten schielijker overtezenden, 't geen wij van harten wenschen, om verders de Lauwerbladen daermede te versieren. Evenwel geeft de traegheid der uitgave aenleiding, om voor de overige Deelen geenen juisten tijd te bepalen; maer ons voornemen is dezelven zoo dra mogelijk zij uittegeven, 't geen van de voorvallende zaken, en de goede Dichtstukken, die inkomen zullen, afhangen zal. Bij die gelegenheid zal men weder eene nieuwe Prijsstof opgeven, waertoe ons de voorgaende tijd en de werkeloosheid, waerin wij geleefd hebben, luttel of geene aenleiding gegeven heeft, ten zij in langverleden zaken, die reeds dikwerf geroemd en bijna uit het geheugen zijn. Mogten de omstandigheden, indien wij geenen gewenschten vrede treffen, derwijze tot voordeel uitvallen, dat wij, volgens ons voorgestelde oogmerk, eenen dapperen Zeeheld, die op het voetspoor van den braven Zoutman ons nieuwe zegeteekens deed behalen, met on-

ze Lauwerbladen konden bekroonen! Of behaegt het der goddelijke Voorzienigheid ons vredeölijven te ſchenken, mogten dan de vrijheid- en vaderlandlievende Regeerders, het zij hoog of laeg van ſtand, door hunne daden ons aenſporen, om hunne kruin met dien Eerkrans te verſieren!

Intusſchen betuigen wij weder den Dichteren en Dichteresſen, voor hunne ingezonden veerzen, onzen hartelijken dank, en hopen dat zij deze uitgaef met genoegen, en de Lezers derzelver ſtukken met vermaek ontvangen zullen, gelijk wij van het Eerſte Deel hebben mogen beſpeuren, en 't welk ons met ijver zal doen voortgaen. Wij openen ons tooneel met een Tafereel over de Bataeſſche Vrijheid, den vaderlandſchen Dichteren toegezongen, 't welk ons niet oneigenaertig in het begin des Werks voorkwam. Men toont aen dat de Vrijheid geene Losbandigheid is. Men ſchetst den Christen Vaderlander. Men ſmeekt de wraek op en de verbetering van den Verrader af, en viert met eene Dichteresſe, in vloeijend dicht, het Verbond van Nederland en Amerika. Hier hoort men, in een vaderlijk afſcheid, geen zoon door wijdluftig rijm tot krijgsmansbuitenſporigheid, maer met deftige mannetael tot Verdeediging zijns Vaderlands aenmoedigen. Hier wordt de lof der Heeren van der Capellen, van Berckel, Gijzelaer en Hooft, met de Trouw voor het Vaderland, opgezongen. Het dwangſchuwe Amſterdam geeft zijne bedenkingen aen den Erfſtedehouder te kennen. Dordrecht en Leiden wordt eene kroon opgezet, en Arnhems Gemeente om hare vrijheidliefde geroemd. De Weldadigheid hoort haer' lof opzingen.

Men

Men wenscht den Afgezant naer Amerika heil toe; en de Belgen worden tot dapperheid aengespoord. Men smeekt een' voordeeligen vrede af, doch verwenscht dien als hij tot verderf van het land strekt. De gedachtenis der Heeren van Bulderen, Bentinck en van Welderen wordt der vergetenheid ontrukt, en door het gansche Werk de liefde tot de Vrijheid uitgeboezemd.

Laten wij nu nog een enkel woord van de Prijsveerzen tot lof van den Ridder van der Capellen zeggen. Zeven Dichtstukken zijn hierover ingekomen, onder de volgende spreuken: 1. Tandem bona causa triumphat. 2. Pericula, labores, dolorem etiam, &c. 3. Nu schept de Vrijheid lucht. 4. l'Amour de la Patrie conduit à la bonté des moeurs, &c. 5. Capellen, edle menschenvriend, Heeft billijk aller lof verdiend, 6. Amore Patriæ & Libertatis. 7. Mijn Land- en Stadgenoot, den Volke een dierbaer Vader! Een Titus voor den Staet, wiens eer betreft mij nader? *Doch dit laetste, te laet ingekomen zijnde, kon in geene aenmerking genomen worden. Na eene naeuwkeurige raedpleging, werd men het eens de veerzen N°. 3, 4 en 6 uittekiezen, en ze nader te overwegen, waerna de keus viel op N°. 4, welks Dichter men in het besloten briefje bevond te zijn de Eerw. Heer G. J. G. Bacot. Het eerste* accesfit *werd toegewezen aen N°. 3, en het tweede aen N°. 6. De Heer J. Verveer gaf vervolgens te kennen dat hij Dichter van N°. 3 was; doch de Dichter van N°. 6 heeft zijn' naem niet opgegeven, waerom wij zijn veers zonder naem niet hebben kunnen plaetsen, als volstrekt tegens ons oog-*

merk

merk ſtrijdende. Intusſchen ontvingen wij een dichtſtukje van den Heer Bacot, 't welk wij, op zijn Eerw. herhaeld verzoek, voor zijn Prijsveers geplaetst hebben, en waerin hij zijn doel, in het opzingen van den lof des verdienſtelijken Ridders, te kennen geeft, te weten, dat hij afſtand van den Eerprijs doet. Iemand onzer naderhand in onderhandeling met den Heer A. Loosjes rakende, vernam van hem, bij toeval, dat hij Dichter van N°. 2 was, waerop hem, wegens de Kunstgenooten, verlof tot het drukken van zijn Prijsveers verzocht wierd, gelijk wij het ook in dezen bundel aenbieden.

Meer hebben wij den Lezer thans niet te zeggen, dan dat wij dit Werk, waerin de vrijheid- en vaderlandsliefde van verſcheiden Dichteren uitblinkt, in zijne aenhoudende gunst bevelen, terwijl wij hem een' gedurigen voorſpoed, in het nimmereindigende welzijn van ons Gemeenebest, van harten toewenſchen. Ook gelieve hij de volgende Drukfeilen, benevens de overigen, die ingeſlopen en ons ontſlipt mogten zijn, te verbeteren.

pag.	*reg.*	*ſtaet.*	*lees.*
8.	10.	wilt	wil
20.	1.	erkent	erken
24.	14.	onzen	onze
42.	11.	werd	werdt
43.	7.	Vader	Rader
54.	1.	ontogen.	onttogen
72.	12.	verraad,	verraad.
73.	8.	gulharrig	gulhartig
—	12.	gerust,	gerust.
86.	4.	zijne	zijn
89.	18.	ſlaan;	ſlaan,
113.	4.	end'.	end',
126.	4.	ſtrikt,	ſtrikt.
142.	14.	mijn	mijn'
148.	5.	WELDEREN	WELDREN
151.	27.	veredeld	veredelt
152.	25.	WELDEREN	WELDREN

INHOUD.

Bladz.

Capel-

PRIJS-

PRIJSVEERZEN.

TAFE-

TAFEREEL DER BATAEFSCHE VRIJHEID,

DEN VADERLANDSCHEN DICHTEREN TOEGEZONGEN.

Vergun, Bataeffche Dichters! mij,
Dat ik mijn letterloovers mengel',
En, daer ik ze aen uw heuschheid wij',
Tot eenen eerkrans famenftrengel'.
Mijn zangfter zal, o Dichtrenfchaer!
Met blijden galm' en feestgebaer',
Op 't vrijheidöuter fteeds haer dankbare offers branden.
De Vrijheid is haer toeverlaet,
Der burgren dierbaerst pand, de grondzuil van den Staet,
De hechtfte fteunpilaer der zeven Vrije Landen.

Ai! leen me een poos uw luistrend oor:
De Vrijheid kan uwe aendacht wekken;
Zij licht mijn wankle fchreden voor:
Mij dunkt, gij kunt haer beeld ontdekken!
Zij is het, die mijn borst ontfteekt,
Bataeffchen ijver in mij kweekt;
En, warsch van allen dwang', is zij mijn harte heilig:
Hij, die haer eeuwig mint en eert,
Is, hoe het wentlend rad zich in de weereld' keert,
In voor- of tegenfpoed', voor fnooden laster veilig.

o Dichtkunst! zoo gij ooit aen mij
Uw' heufchen invloed hebt gefchonken,
Maek mijn tafreel dan vrank en vrij,
Mijn hart in vrijheidliefde dronken!
Dat dan mijn vaderlandfche zang,
Bevrijd van 't vuige zelfbelang,
De dwinglandij vervloek' tot in de diepfte holen;
Dat, op mijne ongeveinsde beê,
De Vrijheid word' herfteld, in 't land en op de zee:
Zoo vaer' de Batavier tot aen de beide polen!

't Ge-

'T Gevogelt' mint de vrije vlugt,
En zweeft, op onvermoeide wieken,
Door 't golvend dundoek van de lucht,
In 't blijdschaptélende uchtendkrieken:
Een muschje springt van takk' tot tak:
Een vischje zien we, in 't spieglend vak
Van 't zilvren beekkristal, door liefde en wellust' streelen:
De fiere leeuw leeft eeuwig vrij;
En, wordt hij snood belaegd, hij vloekt de dwinglandij,
En kampt voor 't voorregt, 't welk natuur hem moest bedeelen.

Maer, zou dan de edle mensch, in magt
Ver boven 't dierenrijk verheven,
Zijn dierbre vrijheid zien verkragt,
En zich in kluisters overgeven!
Tirannen! ja, uw euvelmoed
Vest' zijnen troon in menschenbloed;
Wilt vrij het vrije volk in slaefsche keetnen klinken;
Verbreekt de regten der natuur'; —
Verkragt de menschlijkheid; — maer beeft; — het blakend vuur
Van 's Hemels wrack' doet troon en troonvorst rasch verzinken!

o Dwinglandij! gij durfde uw' ſtoel
Welëer in Batoos dalen vesten;
Maer 't vrije volk, uw juk ten doel',
Belaegde u in uw plondernesten.
Ja, Tirannin! uwe overmagt
Had Neêrland haest ten vall' gebragt;
Gij kwaemt, - gij zaegt, - gij wont, - en plante uw zegeſtanders
In 't vrijheidkoestrend Leeuwendael:
Doch 't echt Bataefſche volk, gehard in vuur en ſtael,
Wierp uwen trots ter neêr, als vrije Nederlanders.

o Onwaerdeerbre Vrijheid! gij,
Gij waert de voedſter onzer vadren,
En kroont nog de edle heldenry,
Met nimmerdorrende eerebladren.
Gij doet, o Zuil voor ſtad en Staet'!
Een Kato in den achtbren Raed', *
Tot heil van 't vaderland, als uit het ſtof verrijzen.
Gij klimt, o Hemelmaegd! ten troon',
En reikt uw waerdig kroost de glansrijke eerekroon,
Terwijl, op dit gerucht, uwe onderdrukkers ijzen.

De

* De vrijheidlievende Baron CAPELLEN tot den POL, op wiens afbeelding een Neêrlandsch Dichter ſchreef:

Dit is CAPELLEN, die den dwang der trotſchen doemde!
Neen: 't is de Vrijheid zelv', die zich CAPELLEN noemde.

De Brit, verhit door 't oorlogsvuur,
Dreigt, met geweld, aen allen kanten,
Op onzen vrijgevochten muur
De vaên der dwinglandij' te planten.
Weläen dan, Helden, vecht om ſtrijd;
Toont dat gij ook Bataven zijt;
Doet, op uw blikſemvuur, de Britſche Neroos * beven.
Zij roemen hunn' Kaligula: †
Volgt gij zijn heldendaên, — maer nooit zijn wreedheid na:
De naem der Vrijheid ſtaet op uw rapier geſchreven.

Een Batavier erkent geen' Heer;
Hij weert geweld en ſnoode listen:
Zijn Vrijheid waer' geen Vrijheid meer,
Als Heerſchers hem zijn regt betwisten.
't Bataeſſche kroost vloekt dwinglandij,
En kent geen' naem, dan dien van VRY.
Strijdt dan, Bataven! ſtrijdt voor haerdſteên en altaren. —
Leeft vrij, — of ſterft een' heldendood: —
Ontziet, nu 't Vrijheid geldt, zelfs geen' geloofsgenoot: —
Onttroont de Monarchin der vrije pekelbaren.

o Gou-

* De Roover Rodney en anderen. † De Plunderaer Vaughan.

o Gouden Vrijheid! juich met mij;
Gij zijt in 't hart' van Batoos neven,
In 't hart' der brave heldenrij',
Met onuitwischbren inkt gefchreven.
Blijf eeuwig, onwaerdeerbaer Pand!
De pijler van mijn vaderland.
Nooit moet' de trotfche dwang het vrije volk belagen:
Geen Vorst beklimm' hier ooit den troon:
Nooit worde Batoos kroost aen 't flaeffche juk gewoon:
o Neen! de Vrijheid heersch' tot aen het eind' der dagen!

Wat heil! mijn dierbaer Vaderland!
De Vorften, eer ten ftrijd' genegen,
Gaen met olijven in de hand',
En treên elkander juichend tegen.
Doch waekt, Bataven! voor uw regt!
Den Britten word' hun eisch ontzegd:
Bevlekt toch nooit den roem van uwe zegeftandren.
„ Ik min den vreê, zoo wel als gij;
„ Maer word' zij fchandlijk, dat het eeuwig oorlog zij"! *
Dit blijv' de heldentael der ftrijdbre Nederlandren!

Zorgt,

* Deze twee regels zijn uit een *Extemporé* van een' niet onbekenden Dichter overgenomen.

Zorgt dat ge uw regten nooit verliest:
Kwijt u; — en 't heil is u beſchoren.
Hij, die een' laffen vreê verkiest,
Is Nederland ten vloek' geboren. —
o God! die, in 't onmeetbaer licht,
U een' geduchten zetel ſticht,
Beſchikker van het lot der ondermanelingen,
Gij maekt den vrede, en ſchept het kwaed;
Zijt Gij voor Neêrlands volk een vaste toeverlaet,
En red het, U ter eere, uit all' zijn folteringen! —

Dus heeft, o wakkre Dichtrenrij!
Gij, die de kunst voor blaem' beveiligt,
Mijn zwakke zangſter, vrank en vrij,
Haer kunst der Vrijheid toegeheiligd.
Ik weet, gij mint een' vrijen toon:
De Vrijheid is uw lauwerkroon:
Gij zult, dit ſtaet gewis, naer heur behoudnis dingen.
'k Weet dat uw vrijheidminnend hart
Dier Maegd zijne offers wijdt, ja duizend rampen tart,
Ten vloek' van 't lage doel der ſchandlijke aterlingen.

'k Weet dat u 't echt Bataeffche bloed,
Het heldenbloed van uwe vadren,
Met ongemeenen ijvergloed',
Nog fpeelt en ziedt in hart' en adren.
Ontvang dan, kunftenkweekend Koor!
Die, door uw' zang, het luistrend oor
Beminlijk ftreelt en boeit aen uw vergode fnaren,
Zoo rijk in kunst' en vloeibaerheid;
Ontvang mijn ftruiklend dicht, dat voor de Vrijheid pleit,
En wilt het voor het woên des magren nijds bewaren.

ROTTERDAM,
1782.

L. VAN OYEN. AZ.

DE
VRIJHEID
GEEN
LOSBANDIGHEID.

Is Vrijheid, wijd en zijd gepreezen,
Als de eêlfte Roem van 't menfchlijk Weezen;
Als een, naar waarde, onfchatbaar goed,
Slechts in Losbandigheid gelegen?
Wie noemt dan deeze pest een' zegen,
't Lofwaardig doel van Heldenmoed?

Zou zij, door 't fmaân van plicht en orden,
't Gewis verderf van 't Menschdom worden,
Den band ontvlien dier Maatfchappij,
Wier fchikking 't al doet famenwerken,
Om 't wederzijdsch belang te fterken?
Is zij van wet en regel vrij?

Neen; wie, van ſchaamte en deugd verbasterd,
Zo vuil die reine Schoonheid lastert,
Is vast een Dwingland of een Slaaf.
Zij, waarvoor onze Vaders ſtreeden,
Gehuwd aan Plicht, gekweekt door Reden,
Is vol van heil, en 's Hemels gaaf.

Mijn Zang, daar mij heur gloed doet blaaken,
Dien geen verheven ziel zal wraaken,
Gevoelt zij 's Menſchen waardigheid,
Zal, haar ten roem, heur onſchuld melden.
Leent, waare en deugdgewijde Helden,
Gehoor aan mijn voldingend pleit.

'k Zal hier geen 's Weezens vrijheid looven,
Die niets den Stervling kan ontrooven,
Zo lang wij reedlijk denkend zijn;
't Natuurelijke zielvermogen,
Om iets te doen, naar iets te poogen,
Zo dit ons 't meest behaaglijk ſchijn'.

De Vrijheid, die 'k mijn Zang wil wijen,
Is de eeuwige Eer der Maatſchappijen;
Die 't recht van ieders ſtand beſchut,
Van Vorst en Boer, Gemeen en Grooten;
Die Oproer 't muitziek hoofd doet ſtooten,
De Heerschzucht ſnuikt, de Zwakheid ſtut;

De

's Volks oppermagt, te zaam genomen;
Een Staatsvorm, die geen leed doet schroomen
Waar 't billijkst recht, geen Heerschzucht geldt,
Een recht, waar voor geweld moet zwichten,
Daar 't elk beschut op 't spoor der plichten;
Met Zelfverdeediging verzeld.

Dat (mogt Gods milde Gunst dit schenken!)
Men, zonder 's naastens recht te krenken,
De vruchten smaak', door Vlijt geplukt;
God dien', naar 't voorschrift van 't geweeten;
Mishandling ducht', noch de ijzren keten,
Die de oefning onzer rechten drukt.

Zie daar 't verheven doel der Vrijheid,
Die, 't hart vereedlende, ons met blijheid,
In 't plichtspoor, onbeschroomd doet gaan,
En, daar zij niemands recht laat dwingen,
Dus nimmer een' der stervelingen
Een dwingend onrecht toe kan staan.

Laat, woest of trotsch, uit drift geboren,
Losbandigheid de rust verstooren,
Het heil bestormen van den Staat;
Zij weigre, in 't hollend toomloos rennen,
Bezwooren plicht of recht te erkennen,
't Is Vrijheid, die haar tegengaat.

Ja deeze, op 't naauwst aan Deugd verbonden,
En, met die Schoone, al vroeg gefchonden,
Door wreevle en dwangzieke Overmagt,
Heeft zelf den Zwakken 't ingegeeven,
Naar een beveiligd recht te ftreeven,
Door ordenlijk vereende kracht.

„ Laat (fprak ze) een muur mijn' troon omtuinen,
„ Waarin niet flechts de groote arduinen,
„ Maar klinkerts ook, en middenflach,
„ Zich zien tot zulk een vastheid fchikken,
„ Dat geen geweld hen kan verwrikken,
„ Elk fteun in de andren vinden mag."

Fluks ftond dit Bolwerk voor haar oogen,
In 't Burgerlijke Staatsvermogen,
't Welk ieders heilig recht befluit,
Geftevigd door onbuigbre wetten,
Die 't ftorten van 't Gebouw beletten,
Omwald door Magt, waar Dwang voor ftuit.

Zou ze immer zelf die Vesting floopen?
Waar kon ze op veiligheid dan hoopen?
O neen; zij houdt een waakend oog,
Dat ooit geen Vijand die verwinnen,
Geen List of fnood Geweld, van binnen,
Dier vastheid ondermijnen moog'.

Dan, dat men bij gemeenen raade,
Wen 't blijkt, hoe iets aan 't oogwit schaade,
Ja ramp dreig', ja de storting zelf,
Verbeetring zoek', zal ze eeuwig prijzen;
En slechts hier op die voorzorg wijzen,
Dat niets den grondslag onderdelv'.

Doch ziet zij Adel, Vorst, Gemeenen,
Of Priesters, te ontrouw, hulp verleenen,
Wen Heerschzucht aanvalt op dien muur,
Straks zal zij al haar Helden wekken,
't Gevaar des aanslags hun ontdekken,
En hen bezielen met haar vuur.

„ Op (roept ze) trouw verbonden Leden!
„ Daar 't Staatsgebouw, in spijt der Eeden,
„ Door Troon- of Baatzucht wordt gesloopt,
„ Ai! stuit dit eigendunklijk dwingen!
„ Zoudt gij hier in de bres niet springen,
„ Waartoe, bij plicht, gevaar u noopt?

„ En gij, die de Eeden, bij 't verkrachten
Van mijnen zetel, durft verachten,
„ Al schat ge, Ontrouwen! die gering;
„ Ai! denkt, eer gij die zuil gaat slechten,
„ Hoe 't wigt der u verleende rechten
„ Ook deeze alleen ten steun ontving.

„ Merkt, hoe dus Vleijers u verraden.
„ Of steunt gij, bij 't opzetlijk smaaden
„ Van 't heiligst recht, op snood geweld?
„ Straks grijpen ze allen, die mij eeren,
„ Naar wapens, om dit af te keeren.
„ Elk is, in mijnen dienst, een Held.

„ Men weet hoe Deugd noch Welvaart bloeien,
Zo 'k wijke, als, dreigende elk met boeien,
„ 't Losbandige Onrecht stijgt ten troon.
„ Nooit dulden wij elkaâr, die beiden,
„ Als wit en zwart, zijn onderscheiden;
„ Hoe zeer mij dolle Laster hoon'."

G. J. G. BACOT.

DE

CHRISTEN

VADERLANDER.

o Vrij en heerlijk Nederland!
Mijn Vaderland! elks welbehaagen!
Hoe kleen, de ſchoonſte diamant,
Die door Europa wordt gedraagen;
o Schathuis van de koopvaardij!
o Waereldwonder! ſtreelend Eden!
o Moeder van de heldenrij,
Door dappren moed en braave zeden
Bekend, waar deugd een ſchuilplaats vindt;
Hoor, hoe mijn ziel u teeder mint!

Gewis, gij zijt mijne eer, mijn roem;
Ik bloei, wanneer ik u zie bloeijen:
Wen ik uw' naam, o Neêrland! noem,
Voel ik mijn ziel door liefde gloeijen:
Ik mogt, van mijn' geboorteſtond,
Steeds vrolijk, in uwe armen, zingen!
Hoe ſtreeldet gij mijn hart en mond,
Bij 't ſchenken van Gods zegeningen:
Gij koestert vrijheid! eert de deugd!
En in uw' ſchoot rust hemelvreugd.

Hij, die, o Batavier! in 't hart
Het beeld der vrijheid niet laat woonen,
Noch ſmart voelt in uw boezemſmart,
Is ſlechts een bastäart: echte zoonen
Doen blijken wie hunne ouders zijn.
Kan 't kroost wel in 's lands voorſpoed deelen,
Wen 't kommerloos den besten wijn
Veeltijds uit eigen huis ziet ſteelen?
Of is hij, die elks heil veracht,
Niet uit den afgrond voortgebragt?

Gij weent! —— ik ween, mijn dierbaar Land!
Een enge band knelt thans uw lenden:
Door 't woeden van den oorlogsbrand,
Ziet ge uwe koopvaart deerlijk ſchenden;
Daar een ontäarte Bondgenoot
U onverwacht op 't lijf durft ſpringen,
En, door de kragt van 't gonzend lood,
Uw' ſchat tracht uit uw' vuist te wringen:
Zoo kwijnt de noeste zeevaardij,
Door een gevloekte roofharpij.

Gij klaagt! —— ik ſtort met u mijn klagt,
Daar u verdeeldheid aan durft randen!
Is Neêrlands ſpreuk: *maakt eendragt magt?*
De tweeſpalt breekt alle eendragtbanden.
Zoo gaat de tijd, de vlugge tijd,
Door haat en twist, helaas! verlooren;
Terwijl de wreevle laster ſtrijdt
Met waarheid, om haar taal te ſmooren,
En de ontrouw, die ſtaêg logens dicht,
Een hel voor Hollands welvaart ſticht.

Gij

Gij zucht! — ik zucht, omdat uw kroost,
Door ongevoeligheid geslaagen,
In bangen druk, geen zuchten loost,
Noch naauwlijks weet van jamrend klaagen!
Och! Batoos Telgen! och! hoe snood
Zijt gij misvormd, door booze zeden!
En nog, nog zucht gij niet in nood!
Helaas! waar stort men smeekgebeden
Ootmoedig voor Gods zetel neêr?
Wie keert tot zijnen Vader weêr?

Ik zie, o Pronkstuk der natuur!
Door schuld op schuld, uw' voorspoed zinken;
Vermits het wreekende Albestuur
Het zwaard der burgren bloed doet drinken:
'k Hoor hen, die 't wigtig staatsgebouw,
Met staalen schoudren, onderschraagen,
Thans weenende, in den diepsten rouw,
Om zweevende verschillen klaagen;
Nu 't scherpziende oog, aan 't land gewijd,
Zich blind staart in dees' duistren tijd.

En

En zien we ook niet, in weide en ſtal,
De vaale pest gedurig zweeven,
En, door haar gif, een eindloos tal
Van onze beste rundren ſneeven?
Ja zelfs maait, bij deez droeve ſtraf,
De dood meer lijken dan te vooren, *
En doet, bij 't altooszwijgend graf,
't Gekerm van wees en weduw hooren;
Terwijl de magerheid het land
Knaagt aan zijn kwijnend ingewand.

En is al 't heil in druk verkeerd!
Wie wenscht nog 't heilig Regt te kusſchen,
En 't vuur van wraak, dat ons verteert,
Door traanen van berouw te blusſchen?
Helaas! waar ook de deugd thans woont,
In ſteê van ſtil Gods ſtraf te erkennen,
Wordt nog onze achtbre Staat gehoond,
Door ſchandelijke lasterpennen:
De nijd braakt ſtaêg het vuilst venijn
Op zaaken, die ons duister zijn.

Keert,

* Door de toen heerſchende ziekten weet men dat het getal der weekelijkſche dooden, in verſcheiden ſteden, veel grooter dan gewoonlijk geweest is. —

Keert, Medeburgers! keert toch weêr!
Grieft nooit, door fmaad, 's lands Heerlijkheden;
Maar biedt haar achting, trouw en eer:
Gedraagt u als regtfchapen leden
Van een gefchikte maatfchappij,
Die alle dwangzucht durft verduuren.
Het is iets grootsch, in dit getij,
Het fchip van onzen Staat te ftuuren.
Zijt heilig kommerloos en ftil!
Gij wordt geleid naar 's Hemels wil.

Of kunt gij, door het fnood verwijt,
Door hoontaal, het gemoed hervormen?
Gij doolt; dus voedt gij flechts den nijd,
En helpt uw eigen land beftormen:
Gij ftort verbittering in 't hart,
En doet de werkzaamheid verflappen;
Terwijl gij ligt den Hemel tart,
Door de onfchuld op de borst te trappen.
Indien u ziel 's lands welzijn zoekt,
Word' door u Staat noch Prins gevloekt.

Onzijdigheid beſtuur mijn geest:
'k Wensch onze Vaders altoos te eeren;
Zij zijn mijn liefde en lust geweest,
Sints ik, als mensch, mijn' pligt mogt leeren;
De eenzijdigheid, die 'k eeuwig doem,
Mag mij, zoo min als wantrouw, kwellen;
'k Moet, daar ik mij een' burger noem,
Niet als een' heer het vonnis vellen.
Helaas! wat deerlijk onheil wrocht
Alreê het ſchrikdier achterdocht!

Dan, — denk niet, waarde Landgenoot!
Hoe zeer ik roem op ſtaatsbeſluiten,
Dat ik 's lands vijand, kleen of groot,
Niet in zijn vaart zou durven ſtuiten!
o Ja! —— toon mij wie Bato tart! . . . . .
Zijn welvaart is mijn tweede leven:
Zaagt gij eens, door mijn borst, in 't hart,
Gij vondt 'er zijnen naam geſchreeven,
En onuitwischbaar, door Gods hand,
Geëtst: *ik leef voor 't vaderland.*

Nooit leeze ik van zijn' vriend in ſchijn,
Of 'k voel mijn bloed in de aadren zieden;
'k Weet dat men wel verguld venijn
De vrije Tuinmaagd' aan zag bieden:
'k Mag nooit van de oude trouw en moed
Van Hollands Palinuuren ſpreeken,
Of 'k voel, op nieuw, voor hun een' gloed
Van liefde in mijn gemoed ontſteeken!
Nooit hoore ik hunne heldendaân,
Of 'k voel mijn borst van vreugde ſlaan!

Uw volk, o Bato! is mijn volk,
Uw God mijn God, wat u bejegent!
De tong, mijn trouwe hartetolk,
Die duizend duizendmaal u zegent,
Zal Hem, om zijn alwijs beleid,
Tot beider heil, met woorden naadren,
Door mij zoo vaak, in eenzaamheid,
Hem toegewijd! 'k Voel in mijne aadren
Het vuur van 't vaderlijke bloed.
Ei! hoor de taal van mijn gemoed:

Ach!

Ach! drong mijn beê door wolk en lucht!
Ach! daagde uw heil, o Batavieren!
Verhoor, o God! mijn liefdezucht!
Laat de onſchuld eeuwig zegevieren!
Doe voor het licht de duisternis,
Voor 't heilig regt het onregt zwichten,
De waarheid, die 's lands pijler is,
Staêg pal ſtaan, in dees tijdgewrichten!
Dat zelfbedoeling, reeds gewond,
Geblikſemd word' van onzen grond!

Ja, Heer! ſta tot 's lands hulp gereed!
Doe, zoo 'er iemand, in 't verborgen,
Ooit kluisters voor mijn' Bato ſmeedt,
Hem ijlings aan een' vloekpaal worgen!
Uw donder treffe hem! . . . . maar, neen!
Dat liever 't godlijk licht hem treffe,
('t Welk Saulus op den weg verſcheen)
En hij zijn gruweldaad beſeffe:
Zoo word' hij, die het land verraadt,
De beste vriend van onzen Staat.

Doe uwe kerk, doe Neêrland wel!
Laat ons de vrijheid nooit ontwringen,
Op raad van een' Achitofél!
Verdelg de affchuwelijke aterlingen,
Die ons zoo loos naar 't leven ftaan!
Lang moogen wij de Vrijheidzoonen
Met onverwelkbre Lauwerblaên,
Uit Hollands tuin geplukt, bekroonen!
Hij, die ons onheil listig zoekt,
Word', met de dwinglandij, vervloekt!

Laat ook, o God! de runderpest
Verdwijnen, door uw alvermoogen,
En, in 't bedrukt Gemeenebest,
Den landman weêr uw' naam verhoogen!
Ach! fcheld het onverzaadlijk graf:
Neem, door 't ontvolken van de fteden,
De nutfte burgers ons niet af:
Ontbloot uw' tempel niet van leden,
Die, U en 't vaderland getrouw,
De zuilen zijn van 't Staatsgebouw!

Maar

Maar — ach! geduchte Hemelheer!
Gij ſlaat ons, en Gij ſlaat regtvaardig:
Gij handhaaft, door 'slands ſtraf, uwe eer:
Wij zijn voorlang uw gramſchap waardig.
o Ja! . . . . Verneder dan ons hart!
Geef ons gevoel, in zoo veel plaagen!
Bekeer ons: leer elk, in de ſmart,
Ootmoedig om vergifnis vraagen!
'k Zie dan, al knarſetand de hel,
Nog hoop voor Neêrlands Israël.

Doch, —— daar 'er zoo veel dankſtof is,
Leer ons ook uwe goedheid prijzen!
Helaas! waar blijft de erkentenis,
Voor nog ontelbre gunstbewijzen?
Verbeurden wij uw' zegen niet?
En nooit hebt Ge ons geheel verlaaten!
Leg dan in onzen mond een lied,
Tot roem van U, die onze Staaten,
(Zoo ſtraft een vader wel zijn kind)
Nog, onder 't ſlaan der tuchtroê, mint.

o Leeuwendaal! erkent het: God
Schenkt ons nog vaderlandſche Mannen,
Die pal ſtaan, in ons droevig lot,
En 't ſnoode zelfbelang verbannen;
Die voor het outer en den haard,
Met nimmerſluimrende oogen, waaken,
En, van hunne ouderen niet ontäart,
's Lands welzijn tot hun doelwit maaken.
God vormt ons Helden, wier beleid
Zich huwt aan waare dapperheid.

Groot is, getrouwe God! uw gunst!
Leer ons, met dankbaarheid, U ſmeeken!
Mijn hart vervull' het geen de kunst
Hier ſtaamlend, tot uw' lof, durft ſpreeken.
Beſchouw ik ſiddrend Neêrlands ſchuld,
Mijn ſchuld, dan roep ik, opgetoogen:
Langmoedigheid! o taai geduld!
o God! ik wil uw' naam verhoogen!
Ik kusch uw milde vadershand:
Gij ſtraft, maar zegent nog ons land.

Dan gun me, o Bronäêr van ons heil!
Uw' roem met dezen zucht te paaren:
(Want uwe goedheid kent geen peil)
Wil ons Gemeenebest bewaaren;
En ſtort 's lands liefde in elks gemoed!
Ai! houd de pijlen ſaamgebonden,
En op den duur, in ebbe of vloed,
Den band der eendragt ongeſchonden!
Kloekmoedigheid beſtuur' den Staat!
De wijsheid woone in Neêrlands Raad!

Zend onze krijgsmagt weêr in zee!
(Is dit uw wil?) ſtraf 's vijands boosheid!
Nooit krimp' het eerlijk hart van wee,
Of ſchreeuwe, op 't zien van werkeloosheid.
Neen . . . ijder doe getrouw zijn' pligt,
En werk' met ijver in 's lands nooden:
Geef daartoe aan onze Oudſten licht,
En gun ons ſtilheid, God der Goden!
Elk leere, hoe het ook moog' gaan,
Wat nut is voor den onderdaan.

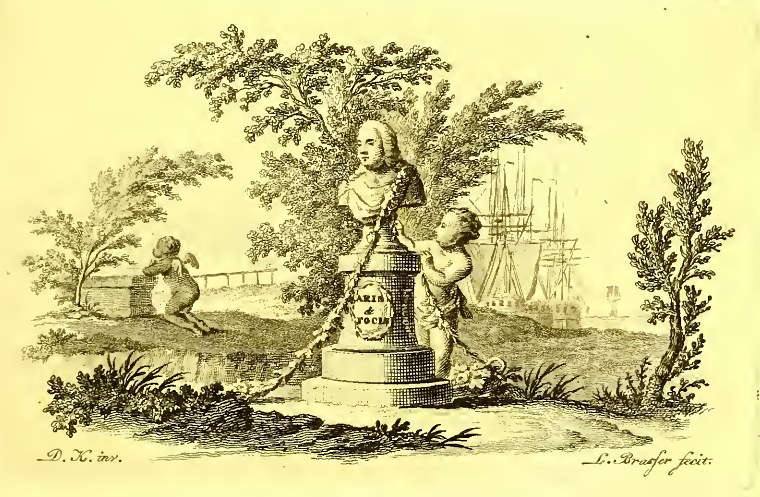
Laat nooit de Burgermaatſchappij
'sLands Raad, door bitſche taal, ontëeren,
Maar roepen: Albeſtuurder! Gij
Regeert de Vaders, die regeeren!
Dit, dit, geev' kalmte aan onzen geest.
Zoo moet' het ſnood vooröordeel ſneeven,
De wantrouw, die vaak angſtig vreest,
Met logen, eens den doodſnik geeven:
Zoo worde eerlang, door ſtille rust,
Het vuur der tweedragt uitgebluscht.

Beziel, zoo lang het oorlog woedt,
Met wakkerheid de Zeeälciden!
Wil, op den ruimen pekelvloed,
Alzeegnaar! onze vloot gebieden!
De koopvaart bloeije wijd en zijd!
Zij ſpreije alöm haar vlugge vlerken!
Haar rijke ſchat moet', tijd aan tijd,
't Gebouw van onzen Staat verſterken,
En geev' den handel nieuwe kragt,
Door Hollands fiere watermagt.

Schenk dus, o Hemel! hulp in nood!
Schenk voorſpoed: leer ons op u bouwen:
Stort 's vijands ſchat in onzen ſchoot,
Door 't dondren van 's lands zeekartouwen.
Maar, neen: —— de krijg verzinke alöm!
Wil door de Vrede Europa ſtreelen;
En doe ons treurend Staatendom
In haar gewenschte heilvrucht deelen!
Zoo ſchuilen we in olijvenblaên,
Tot we aarde en hemel zien vergaan.

's GRAAVENHAAGE,
1782.

FRANS ADAM DE HARTOGH.

G E B E D.

o Gij! die, met rechtvaardigheid,
Der volken lot bestuurt, ontzachlijk Opperweezen!
Die vòor de deugd een kroon bereidt,
Maar de ondeugd voor 't gewigt van uwe wraak doet vreezen;
Zie ons voor uwen troon geknield! ——
't Is voor ons vaderland, dat wij u smeekend naadren,
Met die oprechte zucht bezield,
Die uwe goedheid kweekte in 't hart van onze vaadren. ——
Alweetendheid! —— Gij kent die zucht:
Ze is uit geen' vuigen wrok noch eigenbaat gebooren. ——
Gij weet, zij is eene echte vrucht
Dier deugd, wier lof wij zelfs van uwe wijsheid hooren.
Vervloekte Baatzucht, heet op buit,
Wroet onzen welvaart om, door snood geweld en listen.
Zij plundert onze burgers uit,
Terwijl zij de eendragt moordt, door binnenlandsche twisten.
Zij brouwt een meer dan helsch verraad:
Zij doet het Hollands hart zijne eer en eed vergeeten:
De blijdschap blinkt op heur gelaat,
Als ze onze schande slechts ten breedsten uit mag meeten.

Gij

Gij kent, o God van Nederland!
De bronnen van ons leed, die we allen billijk vloeken. —
Gij kent het rot, dat ſaamenſpant,
Om eigen grootheid, in 's lands wis verderf, te zoeken! —
Den Christen past het vloeken niet,
Zoo 't algemeen belang zijn vloekſtem kan ontbeeren;
Maar als 's lands heil den vloek gebiedt,
Dan zal een David zelf hem dondrend vloeken leeren.
Staa op dan, o Rechtvaardigheid!
Slaa 't dreigende oog op hen, die 't recht des volks verkrachten.
Verſchrik ze, door uw Majeſteit!
Dat zij, met doodſchen angst, van U, hun vonnis wachten!
De donder roll' hen over 't hoofd!
Doe al uw blikſems om dat vuig gebroedſel zweeven!
Dat zij, van 't licht der zon beroofd,
Op elken voetſtap voor het diepst des afgronds beeven!
De loon voor hun gevloekt verraad,
Het eerelooze goud, zij vuur in hunne handen! ——
Doe, Hemelwraak! hun eergewaad,
Om hunn' verächten romp, als 't kleed van Nizus, branden!
Doe meer! —— Doch welk een tegenzin
Gevoelen we in ons hart, om in dien vloek te ſtemmen! —
Zijt gij het, eedle Menſchenmin? ——
Doet gij, op onze ziel, uw treffende inſpraak klemmen? —

 Ach!

Ach! — Hemel! — zoo 't getergde recht
Ons aller schulden weegt, wie heeft dan meest misdreeven? —
Wie heeft den grond van 't leed gelegd? ——
Wie heeft dees strenge roede in uwe hand gegeeven? ——
Leer ons eerst op ons zelven zien! ——
Leer ons, in 't stof geknield, U om genade smeeken! ——
Leer ons der zonden weêrstand biên,
En, lust ons wraak, door deugd ons op de zonden wreeken!
Leer hun, die trouwloos ons verraên,
Weêrkeeren tot die deugd, waardoor we in vrijheid leeven! —
De stap, tot ons verderf gedaan,
Word', keert hun hart tot pligt, hun broederlijk vergeeven.
Dan roepen wij de vloeken weêr,
Die, wel in grimmigheid, doch billijk, ons ontschooten! —
Dan word' dit hart, dat altoos teêr
Zijn' evenmensch bemint, weêr gul voor hun ontslooten.
Doch, stijven zij zich in hun kwaad,
Dan doen wij onzen vloek, zelf bij verdubbling, hooren.
Dit eischt de kerk- en burgerstaat;
En hij, die 't niet bestemt, wenscht land en kerk verlooren.

DELFT,
1782.

G. PAAPE.

AFSCHEID

AAN MIJNEN ZOON

JAKOB DE JONGH,

ALS ADELBORST ZULLENDE DIENEN OP 's LANDS OORLOGSCHIP

MONNIKENDAM,

ONDER BEVEL VAN DEN WELËDELEN GESTRENGEN HEERE

MARKUS KUIPER.

Mijn Zoon! verliefd op de eer van 't lieve vaderland,
Uw kindschheid liet al vroeg die fiere neiging blijken,
En, bij de ontwikkling van uw kennisse en verstand,
Schijnt de eensöntsteken gloed met vaster glans te prijken.
Gij hebt, sints Engeland den toom der pligten brak,
En Batoos vreedzaam erf de welvaart dacht te ontwringen,
Daar ze onverdragelijk den nijd in de oogen stak,
Een sterke zucht getoond om dat gespuis te dwingen.

Wij

Wij, met de zorg belast voor uwe ontloken jeugd,
En door de kinderliefde aan uw belang geklonken,
Waardeeren in uw heil de wenſchelijkſte vreugd,
Door de Alvoorzienigheid aan oudren ooit geſchonken.
Bedilzucht vraagt misſchien: „is dat een liefdeblijk,
„Een' zoon, een' waarden zoon, aan de oorlogskans te wagen?"
Door de eigenbaat bezield, heeft ze ook geen ongelijk. —
Maar 't vaderlandsch gemoed veracht die laffe vragen.
Elk jongling kiest een' post; gij koost de zeevaardij,
Om meê, met 's Hemels hulp, 's lands rechten te beſchermen:
Niet als een huislast, of een pest der maatſchappij,
Maar als een brave zoon, ſlaakt ge u thans uit onze armen.
Ken nu vooräf uw' pligt en 't oogmerk uwer keus:
Zij zijn geen ſtout gezwets, geen gouden kleed of degen,
Maar kundigheid en moed, de ware heldenleus,
Dat ze op uw jeugdig hart altoos met nadruk wegen.
De nutte zeemanskunst zij 't eerst uw hoofdbedrijf:
Dees zal voor uw geluk veellicht den grondſlag leggen;
Want de eernaam, zonder haar, heeft immers niets om 't lijf,
En zou u ook altoos den waren roem ontzeggen.

Win

Win elks genegenheid, door braafheid van gedrag:
Vooral, maak u de gunst van uwen ſcheepsvoogd waardig:
Draag ijder, zoo gij 't ooit te ontvangen wenscht, ontzag;
En toon u op den wenk van uw gebiedren vaardig.
Wanneer gij uwen geest van 't noodig werk ontſpant,
Laat dan de leeslust, met de leerzucht, bij u blijven;
Doorzoek, vol ernst, den ſtaat en 't lot van 't vaderland,
Welks welvaart en belang elk burger dient te ſtijven.
Lees hoe dit Nederland, een ſtipjen op de kaart,
Door naarſtigheid en moed, uit meiren en moerasſen,
Door dijk noch dam noch ſluis voor 't woên der zee bewaard,
Is tot een land gegroeid, en tot een' Staat volwasſen.
Lees hoe dit zelfde land zijn vrijheid heeft gezocht,
Door de eensgezinde deugd en 't goed en bloed der vaadren;
En hoe die heilvorstin, ten duurſten prijs gekocht,
De magten van Euroop zag tot haar' zetel naadren.
Lees hoe uw vaderland, door zee- en koopvaardij,
Zijn vlaggen, met zijn' roem, den aardkloot om deed zwieren;
Hoe 't ſtorm en ijsberg tart, als zijne visſcherij
Zoo min den walvisch ſchuwt als de andre waterdieren.

Maar

Maar lees met aandacht toch, hoe dit beroemd gewest
De zuilen zijns geluks, door vreê- en koopverbonden,
Op de edelſte ijverzucht der vaadren heeft gevest,
En 't eensgegeven woord nooit trouwloos heeft geſchonden.
Lees dan hoe dikwerf de eer van Neêrland werd behoed
Door helden, die op zee geen heerſchers konden dulden;
Hoe hier de woeste Brit, met ingekrompen moed,
Al vaak de ſtrafplaats vond voor opgehoopte ſchulden.
Lees hoe die nabuur thans op geen verbonden let,
Belang en willekeur zijn hulde heeft gezworen,
Aan Neêrlands vrijen tuin zijn ruwe klaauwen zet,
En in zijn' vloek den val aan de eendragt heeft beſchoren.
Zie dan hoe de Almagt zelf dien dollen moedwil wraakt;
Daar 't vrije Amerika zijn heilzon reeds ziet dagen,
En Batoos waardig kroost gansch ongeduldig haakt,
Om 't wilde roofrot in zijn krijtgebergt' te jagen.
Met deze kundigheên, in 't vatbaar brein geprent,
Zult ge aan uw jonge ziel den ſterkſten ſpoorſlag geven,
Om 't lieve vaderland, dat u als zoon erkent,
Zoo hoog te ſchatten, ja nog hooger dan uw leven.

Maar

Maar wees niet onbefuisd: 'k bezweer u bij uw' pligt,
Dat gij nooit roekeloos gevaren zult trotfeeren;
Geen edel zeeheld acht zijn lijf en leven ligt,
Te waardig aan den Staat, wiens recht hij moet verweeren!
Voorzigtigheid blijf fteeds de leidsvrouw uwer jeugd,
Ter richting van den koers voor uwe teedre jaren:
Zij wijze u, vroeg en fpade, een noordftar aan de deugd,
Om langs de klippen der verleiding heen te varen.
Smeek daaglijksch fterkte en heil van de Oppergoedheid af;
Laat de Alvoorzienigheid u altoos dierbaar wezen,
Die Neêrlands helden vaak een heerlijke uitkomst gaf,
En eeuwig ftraffen zal hen, die haar magt niet vreezen.
Vooräl, als ge in 't gevecht 's lands onheil wreken moet,
Weet dan, dat helden, die als kristnen tevens fterven,
De vaderlandfche trouw bezeeglen met hun bloed,
En in de onfterflijkheid de glorykroon verwerven.
Bewaar dees lesfen, als uws vaders hartetaal:
Keer in onze armen weêr; keer fpoedig — met lauwrieren!
Of weert een nijdig lot die grootfche zegepraal;
Geen nood, mijn zoon! maar laat nooit fchande uw' naam ontfieren.

ENKHUIZEN,
1782,

J. DE JONGH DE JONGE.

ZEGEZANG,
OP HET VERBOND VAN
VRIENDSCHAP
EN
KOOPHANDEL,
GESLOOTEN TUSSCHEN DE ZEVEN VEREENIGDE NEDERLANDEN, EN DE DERTIEN VEREENIGDE STAATEN VAN NOORD-AMERIKA.

o Vriendschap! hoogst geluk der landen,
Wier roem gij door uw' invloed staaft,
Wier kragt en magt gij sterkt door welvereende banden,
o Vriendschap! hoogst geluk dier landen,
Waar ge op den duur bevelen gaaft:

Het zoele zuiden, 't barre noorden,
De volken aan het verste strand,
Die gij te saam vereent door zachte liefdekoorden,
Het zoele zuiden, 't barre noorden,
't Wacht al zijn heil van uwe hand.

Gij vlecht ons liefde- en zegepalmen:
Wat ramp ons uit den krijg ontsta,
Nog doet gij Batoos erf van uwen lof weêrgalmen;
Gij vlecht uw liefde- en zegepalmen,
Voor Neêrland en Amerika.

Heeft

Heeft Batoos kroost, in vroeger tijden,
Voor vrijheid nood en dood geleên;
Kon 't zich van zielendwang en Spanjes juk bevrijden;
Heeft Batoos kroost, in vroeger tijden,
Door deugd en moed, zich vrijgeſtreên:

Het moet dan Mededingers achten,
Die, hoe geweld en heerschzucht woên,
Door dapperheid en deugd, naar heldenlauwers trachten;
Het moet dan Mededingers achten,
Die liefde voor de vrijheid voên.

Wat voorbeeld Ceſar hebb' gegeeven,
(Hij kwam en zag en overwon)
Wij zien Amerika den trotſchen Brit weêrſtreeven:
Geen Ceſar zal hier 't voorbeeld geeven;
Men zwicht geenszins voor Albion.

Een volk, gehard in tegenſpoeden,
Aan weelde noch gemak gewoon,
Zwicht nimmer, als het ooit de vrijheiddrift durft voeden;
Het doet, gehard in tegenſpoeden,
De Heerschzucht ſiddren op haar' troon.

De Brit moog' Neêrlands val beöogen,
Dwing' dat het hem moet weêrſtand biên,
Beſtrijde Amerika met kragteloos vermoogen,
De Brit moog' beider val beöogen,
Hij moet hen toch vereenigd zien.

Zijn trots poog' dit verbond te ſtuiten,
Of dreige ons zelfs met Ruslands magt,
Niets doet voor ons belang ons langer de oogen ſluiten;
Zijn trots zal dit verbond niet ſtuiten,
Zoo lang gewenscht, zoo lang verwacht.

Geen laffe vrees hecht op Bataaven;
Der oudren fiere heldenmoed
Is niet, met hun gebeente, in 't duistre graf begraaven;
Geen laffe vrees hecht op Bataaven,
Tot krijg en zeevaart opgevoed.

Het mangelt Neêrland niet aan Helden,
Voor de eer van zijne vrije vlag;
't Heeft Mannen in den Raad, die 's lands belang doen gelden;
Het heeft nog Vadren, 't heeft nog Helden,
Tot ſtaaving van zijn zeegezag.

Zij

Zij zouden nog 's lands roem vergrooten,
Heeft eens hun moed gezegepraald;
Als voor die dappren weêr het ftrijdperk wierd ontflooten,
Zij zouden nog dien roem vergrooten,
Zoo grootsch op Doggersbank behaald.

Ook is, wat ramp Brittanje ons brouwde,
Schoon 't Laurens boeit, Van Berckel fmaadt,
Opdat het ons de vrucht van 't koopverbond onthoude,
Ook is, wat ramp Brittanje ons brouwde,
De Gijfelaar nog in den Raad.

De list ziet hem haar' ftrik ontwarren:
Daar zij van uitftel voordeel wacht,
Verhaast hij 's lands befluit; zijn ijver duldt geen marren:
De list ziet hem haar' ftrik ontwarren,
En 't nutst verbond tot ftand gebragt.

Triumf! de vriendfchap wordt geflooten,
Amerika als vrij erkend . . . . . !
Dus zien we een dapper volk des anders heil vergrooten:
Triumf! de vriendfchap wordt geflooten;
Het dreigend leed wordt afgewend!

Moest zeevaardij, moest handel kwijnen;
Ontbrak der ſchaamle vlijt' het brood;
Moest trouwloos zelfbelang 's lands welvaart ondermijnen;
Moest zeevaardij, moest handel kwijnen,
Op 't ſchelmst belaagd, van kragt ontbloot:

Nu hoopen wij op beter dagen;
't Verbond, dat zoo veel heils voorſpelt,
Moet' Neêrlands zeevaardij en handel onderſchraagen;
Zoo zien wij haast, in blijder dagen,
's Lands magt en ouden roem herſteld.

Hoe vrolijk gaan de weefgetouwen
Van linnens, fijn en ſterk van draad,
En lakens, die het oog nooit ſchooner mogt beſchouwen!
Hoe vrolijk gaan de weefgetouwen,
Als 't wakkre vlijt naar wenſchen gaat!

Mij dunkt, ik zie al 't woelen, draaven;
Hier wordt getorscht, daar weêr geſleept,
En naar Amerika, met vreugde, uit ijdre haven,
Bij al het woelen, ſlooven, draaven,
Ontelbre waaren afgeſcheept.

Zoo wordt de vlijt der Batavieren
Eerlang met rijke winst beloond;
's Lands welvaart groeit, nu elk zijn goedren ziet vertieren;
Daar, voor de vlijt der Batavieren,
Amerika zich dankbaar toont.

Het doet ons 't merg der ſuikerrieten,
Welks lieflijkheid de tongen ſtreelt,
En zilverblanke rijst, in ruilinge, genieten;
Dus worden wij met ſuikerrieten
En rijst, tot 's vijands ſpijt, bedeeld.

De Brit, vermetel op zijn kragten,
Werd al te trotsch door ijdlen waan:
Hij durfde Amerika en Nederland verachten;
Daar hij, vermetel op zijn kragten,
Hen beide in ketens wilde ſlaan.

Hij moet nu hun geluk gedoogen:
Nu baaten list noch overmoed;
En ſchoon hij 's nabuurs heil ziet met afgunſtige oogen,
Hij moet nu hun geluk gedoogen,
Dat eigen trotsch hem derven doet.

Zoo moet' de fiere zeevaart leeven,
En kiel bij kiel, om 't rijkst belaên,
Met Neêrlands vlag gefierd, van reê tot reede ftreeven;
Zoo moet' de fiere zeevaart leeven,
Die 't nijvre volken wel doet gaan.

Wat blijdfchap kan die vriendfchap baaren,
Die ijver in den werkman wekt!
Zij ftijft de welvaart met den moed der handelaaren.
Wat blijdfchap kan die vriendfchap baaren
Die 't ganfche land tot voordeel ftrekt!

Matroos, bij 't klinken zijner zangen,
Streeft nu, met nieuwen moed, naar zee,
En hoort, op 't gastvrij ftrand, zijn' lúchten toon vervangen:
Matroos voert, met zijn blijde zangen,
De dankbre vreugd van reê tot reê.

Men juicht: „ dat vrede en welvaart bloeijen!
„ Dat elk met kragt den Brit weêrftaê!
„ Dat trouw en moed en vlijt, bij kunde en handel, groeijen!"
Men juicht: „ dat vrede en welvaart bloeijen,
„ In Neêrland en Amerika!

ROTTERDAM,
1782.

AGNITA VAN DIJCK.

OP DE

VRIJHEIDVERKLAARING

DER

NOORD-AMERIKAANEN.

Wie doet mij de ſikſche ſnaaren
Op mijn blijde citer ſlaan,
En mijn' zang met andren paaren?
Gij, o vrije Amerikaan!

Gij, reeds jaaren lang gekluisterd,
Door de Britſche heerſchappij,
Ziet haar trotſche zon verduisterd,
En verwerpt haar dwinglandij.

England poogde u te onderdrukken,
Als bevreesd voor uw geluk;
't Wilde uw' fieren hals doen bukken
Onder 't ſlaafsch en prangend juk.

Men zag woeste ſoldenieren,
Op onnoozel bloed belust,
Met hunne oorlogſtandren zwieren,
Op uw vergelegen kust.

Zij, gereed tot moorden, branden,
En bezield met plonderzucht,
Folterden uw dertien landen;
't Krijgsgeſchrei klom naar de lucht.

't Gonzend lood vloog uit de keelen
Van hun donderend kanon;
En op hunne bloedtooneelen
Bloosde 't aangezigt der zon.

Gij zaagt 's vijands vendels zwaaijen,
Bij het ſteeken der trompet,
Onuitbluschbre vlammen waaijen,
Stad en dorp in brand gezet.

't Vruchtbre veld werd platgetreeden:
Waar weleer het golvend graan
Van de ſtenglen werd geſneeden,
Zaagt ge een talloos leger ſtaan.

Maar gij, met den ſtrijdbren degen,
En door heldenmoed bezield,
Stond de vuige heerschzucht tegen,
In den Britſchen plonderfielt.

Washington ſtreed, met zijn benden,
Voor het heil van 't vaderland,
Viel uw' haatren in de lenden,
En bragt uwen Staat tot ſtand.

Toonde hij geen dappre blijken
Van beleid en moed in 't veld?
Ja, Brittanjes magt moest wijken
Voor dien onvermoeiden held.

Vlecht nu kranſen van laurieren,
Voor dien wakkren Mavorszoon:
Hij zet, door zijn zegevieren,
De achtbre Vrijheid op den troon.

Ziet dus, Noord-Amerikaanen!
Die uw leven hebt gewaagd,
't Pad der vrijheid voor u baanen,
En hoe uw gelukzon daagt.

Ja, gij volgt, vol moeds, de ſchreeden
Van het vrije ZEVENTAL,
Dat, twee honderd jaar geleeden,
Leefde in 't zelfde lotgeval:

Toen de Staat der Nederlanden,
Door Gods ſterke hand geſtut,
't Juk der Spaanſche dwingelanden,
Van zijn' hals heeft afgeſchut.

Schoon de lieffelijke vrede
't Wreede en bloedige oorlogszwaard,
Nog niet gijzelt in de ſcheede,
Gij zijt echter vrij verklaard.

Vrankrijk zag met mededoogen,
Hoe ge, o Vrijheid! hadt getreurd,
Hoe gij werd befpot, befpoogen,
Afgemarteld en gefleurd.

Gij zult hier uw' fcepter zwaaijen,
Sprak, Bourbon; ik wil voortaan
Dat uw fpeer den hoed doe draaijen,
Bij den Noord-Amerikaan!

Zouden ook de Batavieren
Dulden dat een fnoode hand
Uwen tempel zoude ontfieren?
Dat waar' Batoos kroost tot fchand'.

Neen! de Leeuw floeg gramme blikken
Op den Dog, die van ter zij'
Grimde, in zijn angstvallig fchrikken.
Noord-Amerika werd vrij.

Eeuwig roem' men de achtbre Heeren,
Door wien Neêrlands tuin nog bloeit;
Daar hun boezem, bij 't regeeren,
Meê van vrijheidliefde gloeit.

Temminck, Amftels Burgervader!
Die, hoe grijs, 's lands heil betracht,
God zij u altoos tot Vader.
Leev' bij 't volgend nageflacht.

Mogt'

Mogt' Capellens glorie duuren,
Tot een' eindeloozen tijd!
Hij, het puik der Palinuuren
Word' de onſterflijkheid gewijd!

Lang moet gij, beroemde Helden,
Vaste zuilen van den Staat!
Daar ge uw krijgsdeugd ziet vergelden,
Leeven bij den achtbren Raad!

En gij, rechte Vrijheidzoonen!
Van uw' naam en braave daên
Hoort men ſteeds de ſchoonſte toonen
Door de beste dichters ſlaan.

Door U moet ook eens herleeven
't Heil van 't zuchtend vaderland,
Neêrlands Leeuw den Dog doen beeven,
En hem kluistren aan den band.

Toon, o godlijk Alvermoogen!
Ons uw gunst, gelijk weleer,
Toen ge, uit liefde en mededoogen,
Onze Redder waart, o Heer!

Dan zal elk uw goedheid roemen,
Dankbren lof op 't hartaltaar
Offren, en U Helper noemen,
Uit het prangendſte gevaar.

LEIDEN,
1782.

J. J. HARTTENROTH,
S. S. Theol. Stud.

TER LANGGEWENSCHTE HERSTELLINGE VAN DEN RIDDER J. D. VAN DER CAPELLEN TOT DEN POL.

Iö! triumf! o Batavier!
CAPELLEN is hersteld!
Dat elk 's Mans hoofd met lauren sier',
Ten spijt van 't driest geweld!
Veracht, versmaad, gehoond, bespot,
Den eerestoel ontzeid,
Wordt hem, voor zulk een smaadlijk lot,
Thans 't wenschlijkst heil bereid!
De burgerij, door vrijheidmin
Ontstoken in 't gemoed,
Leidt hem ter achtbre raadzaale in,
Waar *Vrijheid* hem begroet.

Die

Die ſchoone zwaait, verheugd te moê,
Haar' Toeverlaat en Troost;
Haar' Schermheer, 't dankbare offer toe,
Noemt hem haar waardig kroost!
Zij zegt: „ 'k werd lang vertrapt, geſleurd,
„ Door trotſche dwinglandij;
„ Dan, gij hebt mij weêr op gebeurd,
„ En maakt mij waarlijk vrij.
„ 'k Was vrij in ſchijn, ſlavin in daad:
„ Een uitgezochte drom
„ Van vleiren brouwde mij dit kwaad;
„ Betrad mijn heiligdom.
„ En trok zich een rechtaarte Zoon
„ Mijne onderdrukking aan,
„ Zijn vrijheidliefde kon hunn' hoon,
„ Hun wraakzucht, niet ontgaan.
„ Helaas! dit hebt gij zelf gevoeld,
„ Weêrgadelooze *Held!*
„ Mijn' val werd in uw' val bedoeld,
„ Door 't breidelloos geweld,
„ Dat ſtout der burgren recht vertreedt,
„ Door trotschheid onderſteund,
„ De ſtem der menschlijkheid vergeet,
„ Zich aan geen ſchaamlen kreunt.

„ Dan

„ Dan in uw hart brandt eedler gloed;
„ Gij kent den burger vrij,
„ Het zij hij roeme op aadlijk bloed,
„ Of laag van afkomst' zij!
„ Hoe rolt nu 't dankbre feestgeſchal
„ Langs de Ysſelzoomen voort!
„ De Landman juicht! — 't is hemelval
„ Al wat 'er wordt gehoord.
„ Ontvang, tot loon van uwe deugd,
„ Dees lauren van mijn hand;
„ Dat ik, daar alles zwemt in vreugd,
„ Hen op uw' ſchedel plant'!
„ Zij ſtaan u ſchoon! — dat vrij de nijd,
„ Met ſnoode dwinglandij,
„ Al wrokkende, op deeze eerkroon bijt';
„ Zij is 't beeld der onſchuld; — zij
„ Weêrſtaat de grimmigheid der Goôn,
„ En vreest geen' blikſemſchicht!
„ Weläan dan, *hooggeliefde Zoon*,
„ Ga rustig voort! verpligt
„ Mij meer en meer, door uwen raad!
„ Beſcherm mijn recht, mijne eer!
„ Ga de onderdrukkers van mijn' ſtaat,
„ Met leeuwenmoed, te keer!

Zoo

„ Zoo worde alöm uw' lof verbreid,
„ En gij bij 't nageſlacht,
„ Met dank voor uw menschlievendheid
„ En vrijheidmin, herdacht!
„ Leef lang, tot weering van 's lands nood,
„ Door voorſpoed ſteeds gekuscht!
„ Uw levenstoorts word', door den dood,
„ Niet, dan zeer ſpaê, gebluscht!
„ Men beitele dan op uw graf:
„ HIER RUST DE GROOTE HELD,
„ DIE DWINGLANDIJ DEN DOODSTEEK GAF,
„ EN VRIJHEID HEEFT HERSTELD!

WEESP,
1782.

J. HOUTMAN, THZ.
M. D.

OP

OP DE
LANGGEWENSCHTE
EN
HEUCHLIJKE HERSTELLING
VAN DEN
HOOGWELGEBOOREN HEER
J. D. VAN DER CAPELLEN
TOT DEN POL.

Triumf! Bataaven! juicht met vreugd!
Juicht, Landbeminnaars! juicht verheugd!
Gij ziet uw heil vergrooten;
Capellen wordt met lof herſteld
In rang en eer, ſchoon 't driest geweld
Dien Steun van Staat had uitgeſtooten!

Dees Held, de Roem van Nederland,
Geplaatst in een' verheven ſtand,
Waar heerschzucht ſtout regeerde,
Beſtond die wreede ſpits te biên,
Toen hij het regt der ſchaamle liên,
Te lang verdrukt, met moed verweerde.

Dan

Dan daar de Vrijheid wanklend ging,
Wat was de loon, dien hij ontving?
Zijn' glans te zien verdooven,
En zich, door 't ſchandelijk beleid
Des ſnooden dwangs, van waardigheid
En glorieſtaat in eens berooven!

Geregtigheid, die hemeltelg,
Zag 't leed van deezen braaven Belg
Niet zonder mededoogen,
En was, met deezen Palinuur
Van 't Overijsſelsch ſtaatsbeſtuur,
Tot in haar teedre ziel bewoogen.

Zij zwoer, met een grootmoedigheid,
Haar eigen, bij heur majesteit,
Dat ze, om dien hoon te wreeken,
De langgevloekte dwinglandij,
Met de onverdraagbre ſlavernij,
Verbannen zoude uit deeze ſtreeken.

Zij heeft ook trouw dien eed volbragt:
Wij zien den Held, nog korts veracht,
Thans tot zijn' post gebeden,
Uit zucht voor 't hijgend vaderland,
En vrijheidliefde en eendragtband,
Op nieuw, met moed, ter Raadzaal treeden.

Menschlievendheid, die ſchoone maagd,
Reeds jaaren lang vertrapt, verjaagd
Uit Overijsſels landen,
Is weder op haar' troon gezet,
Bevrijd van allen hoon en ſmet,
Ten ſpijt' van trotſche dwingelanden.

Triumf! Bataaven! juicht met vreugd!
Juicht, Landbeminnaars! juicht verheugd!
Gij ziet uw heil vergrooten;
Capellen wordt met lof herſteld
In rang en eer, ſchoon 't driest geweld
Dien Steun van Staat had uitgeſtooten!

WEESP,
1782.

F. VAN AKEN, Jun.

OP

OP DE

ROEMRIJKE WEDERVERHEFFING
VAN DEN
OVERIJSSELSCHEN RIDDER.

De Haet en 't barsch Geweld, twee wrok- en vloekgezellen,
Loeröogden op den tred der achtbre Onnoozelheid,
Om haer in de ijzren prang der ſlavernij' te knellen;
Zij hadden voor haer' voet reeds ſtrik bij ſtrik geſpreid.
Maer Neêrlands vrije Maegd herſchiep zich in CAPELLEN:
Dees had de Burgerliefde en Volkſtem op de hand:
Triumf! Bataefſche Trouw zag haer gezag herſtellen;
En Woede en Dwinglandij geraekten zelf aen band.

ROTTERDAM,
1782. B. FREMERY.

AEN DENZELFDEN

HOOGWELGEBOREN HEER.

De Dwang poogde u, o Held! uw' rang en roem te ontrooven,
Daer gij de Vrijheid ſchonkt aen ſpade, ploeg en ſtaf:
Bevrijdde Onnoozelheid zal u daer ſteeds voor loven,
En ſmeeken Goëls liefde op uwen ſchedel af.
Dat vrij de nijd en ſpijt hun gal en zwadder braken:
Geen nood; gij blijft bemind, o Sierſel van den Staet!
Laet nu uw ſchrander oog der burgren heil bewaken,
En blijf, o edle Ziel! 's lands trouwe toeverlaet.
Zo moet' gij, oud en grijs, met vreugd' ten grave dalen,
En namaels eindloos op uw' Vijand zegepralen.

ROTTERDAM,
1783. JACOB FREMERY.

TRIUMF DER VRIJHEID
VAN DE
OVERIJSSELSCHE BURGERI[J]
OP DEN
LANDDAG
VAN WIJNMAAND, 1782.

o Vader Barneveld! och mogt gij thans herleeven!
Of mogt' men flechts uw fchim 't getuigfchrift overgeeven,
Hoe 't vrijheidminnend volk het rechte fpoor betreedt,
Om 't ijzren juk te ontvliên, waardoor men 't krommen deed

Waar' dit in 't werk gefteld, toen ge als een guit moest fneev
Toen wijze Huig de Groot op *Loeveftein* moest leever
En 't edle Broederpaar zoo ijslijk wierd vermoord,
Nooit had men hier gezegd: „ *dit's eerloos*, — *ongehoord!*"

Nu is 't een beter tijd voor vrijgeboren zielen,
Die, aan hunn' pligt getrouw, als geene flaaven knielen,
Maar pleiten voor hun recht, en Nederland doen zien
Dat alles naar de wet der Vrijheid moet gefchiên.

Wat heil, o Burgerij! daar Ridder Van Capellen,
Voor uwe vrijheid, zich niet fchroomde pal te ftellen,
Gelijk een Decius of Cato in den Raad,
Of als een Cicero of Palinuur van Staat.

o Vrijheidkoestrend Volk! triumf! Gij hebt in deezen
Aan Hem, en Hij aan 't Land den besten dienst beweezen:
Zijn naam, met dien van u, fta in de landkronijk,
Met onuitwischbren inkt, voor de eeuwigheid te prijk'! —

AMSTERDAM,
1782. S. C. HESPE. Ad

OP DE
ZOO BILLIJKE ALS
HEUCHLIJKE HERSTELLING
VAN DEN
HOOGWELGEBOREN HEER
J. D. VAN DER CAPELLEN
TOT DEN POL
IN DESZELFS LUISTERRIJKE WAARDIGHEDEN.

Triumf! CAPELLEN is herfteld!
Wij zien hem weêr in aanzien gloren:
Verdrukte Vrijheid is herboren,
De Dwinglandij ter neêrgeveld.

Staak, droeve Landman! ftaak uw zucht,
Volg, met uw Gade en Kroost, de reijen,
Die u naar 't dankaltaar geleijên,
Nu vuige Heerschzucht van u vlugt.

Gij zwoegt niet langer onder 't juk:
CAPELLEN kon dien dwang beletten,
Den drostendienften palen zetten;
Zijn vadershart deelde in uw' druk.

Die brave Ridder zegepraalt!
Vlecht hem een' krans van eerlaurieren;
Daar hij, bij 't juichend zegevieren,
Ter Raadzaal' weêr wordt ingehaald.

LEIDEN,
1782.

P. DE NOY.

DE

HERSTELDE

VRIJHEIDZOON

Der Vrijheid had de Dwang haer' lieffsten Zoon ontogen
Haer glans werd, door een' nacht, beneveld voor elks oogen
Zij lag demoedig voor de Algoedheid neêrgebogen,
En fmeekte om uitkomst, die haer tranen af kon droogen.
God vloekt den Dwang, en is met de edle Maegd bewogen
„ 't Zij licht," dus luidt de last van 't eeuwige Alvermogen:
Straks daelt een Seraf, bij CAPELLEN, uit den hoogen,
En voert hem in den Raed, ondanks der Drosten poogen.
't Was licht; de donkre druk der Vrijheid is vervlogen.

ROTTERDAM,
1783.

J. P. VAN HEEL.

TER

T E R
H E R S T E L L I N G E
VAN DEN WELËDELGEBOREN HEER
Mr. ENGELBERT FRANÇOIS VAN BERCKEL
IN DEN STAETSRAED.

Roem vrij, o Amſtellaer! den Tolk van uwen Raed,
Van Berckel, Hollands Eer, in Rottes vest geboren,
Voor uwe burgerij' tot Vraegbaek uitgekoren,
En voor uw handelſtad een Voorſpraek in den Staet,
Waer hij 't Grootmogend Hof zijn wijze tael doet hooren,
En 't ſcheeprijke Y verſtrekt ten ſteun' en toeverlaet'!

Zijn vrije ziel, door 't nut van 't algemeen bewogen,
Zwicht voor geen dwinglandij', die eigen grootheid zoekt,
En 't vaderlandsch gemoed met dollen ijver vloekt,
Maer houdt het waer belang des volks altijd voor oogen,
Hoe vaek dit, door 't bedrog lafhartig blind gedoekt,
De heerschzucht onderſteunt, in haer onzinnig poogen.

Hoe moedig ſtond uw Held niet in den noodſtorm' pal,
Toen Noord-Amerika zich, door de ſnoode ſtreken
Van 't eerlooze Albion, den dolk naer 't hart zag ſteken,
En bij u redding zocht, in ramp' en ongevall'!
Is toen 's Mans trouw voor land en koopvaert' niet gebleken,
Schoon door het Britſche rot beſpuwd met zwarte gall'?

Het woedend Krijtgebergt' moog' hem op 't bitterst' hoonen,
En vorder' hem ter ſtraff', met redenloos misbaer,
In Neêrland aengehitst door eene ontrouwe ſchaer,
Die 't overzeesch gewoel, hoe ſchandlijk, wil verſchoonen;
VAN BERCKELS moed houdt ſtand, en vreest voor geen gevaer,
Al mogt men zelfs zijn deugd met valſche munt' beloonen.

Dit, wist hij, was het lot van *Oldenbarneveld*,
De Groot en *Hoogerbeets*, die, in de ontroerde tijden,
Voor 't onwaerdeerbre heil der vrijheid durfden ſtrijden,
Ten ſpijt' der hierarchij', bij 't grimmen van 't geweld.
Dus zag men 't *Broederpaer*, om zijne vroomheid, lijden;
Het werd, door laf verzuim, ten prooij' van 't graeuw geſteld.

En moest ge, o Leeuwendael! voorheen dit leed betreuren,
Onze eeuw draegt ook het merk der wrevle muiterij',
Die, aengeprikkeld door een helſche razernij,
's Lands Vaders wreed begrimt, en de onſchuld af durft keuren,
Ja, ſchoon het tot verderf der braefſte burgren zij,
Nog rijken loon verwerft, door 't eendragtſnoer te ſcheuren.

Deze onrust had men ook in uwen kring' verwekt,
o Maesſtad! voor een reeks van vijfendertig jaren,
Wanneer door 't wuft geſpuis, afkeerig van bedaren,
't Onzalige oproer heinde en veer wierd uitgeſtrekt.
Gij zaegt toen vuile list met bitſchen laster paren,
En door hun tong den roem van BERCKELS ſtam bevlekt.

De

De deugd blijft nogthans deugd, hoe door den nijd misprezen,
Gelasterd en befpot, of door den haet verdrukt!
Zij, die haer' vrijen hals nooit voor de flaefschheid bukt,
Doet haer opregt gemoed in 't heldere aenfchijn lezen;
En fchoon 't haer vrijheidliefde, in 't loflijk werk, mislukt,
Wat nood! zij tracht getrouw aen 't vaderland te wezen.

Dit was VAN BERCKELS doel, toen hij in de Amftelftad,
Op last des achtbren Raeds, de vrije Amerikanen
Bereidde, om 't vaste fpoor ter koopvaerdij' te banen,
Ten nutte van den Staet en 's lands gemeenen fchat.
De Vrijheid juicht hem toe; maer wat zij ook moog' wanen,
Zijn deugdzame ijver wordt met lastertael' beklad.

Wat onregt! mag hij thans ter Raedzael' niet verfchijnen,
En wordt zijn nijvre zorg van groot en kleen veracht?
Heerscht zulk een onbefcheid bij Batoos nageflacht,
En ziet het kommerloos 's Mans gloriezon verdwijnen?
Of is men op 't behoud der regten niet bedacht?
Hoe moet dit ijders ziel niet van verdriet doen kwijnen!

Bedriege ik mij? of wordt de trouw in 't eind' beloond?
o Ja! Geregtigheid heeft reeds dien ftorm verdreven,
VAN BERCKEL andermael ten eeretrapp' verheven,
En met den lauwerkrans', voor 't oog des volks, bekroond.
Hoe zal, op dit gerucht, de fnoode laster beven,
Na hij dien Steun des Raeds moedwillig heeft gehoond!

Wat vreugd, mijn Vaderland! uw heilzon is aen 't dagen,
Ten ſpijt' der trotschheid van den Britſchen dwingeland!
Uw Vrijheid wordt herſteld in haer' alöuden ſtand:
Van Berckel zal hare eer heldhaftig onderſchragen.
De wakkre *Gijſelaar* biedt moedig hem de hand:
Ze ontrusten reeds de list, in haer bedekte lagen.

'k Beſchouw hoe gij uw hoofd met vrolijkheid verheft,
De zorg dier Braven looft, en roemt op de achtbre Mannen,
Die uit uw' vrijen Staet' de dwinglandij verbannen.
Gij juicht met dubbel regt, nu gij uw heil beſeft,
En onbekommerd zijt voor 't woeden van tirannen,
Bij wie het deerlijkst leed den noesten landzaet treft.

Dit ſchandelijke lot, ontbloot van allen zegen,
Blijv' van uw' grond' geweerd, door 't gunstrijke Albeſtuur!
Sta vast, voor allen dwang', gelijk een kopren muur;
En laet uwe Overheên uw welzijn overwegen:
Zij ſlaen uw' toeſtand gade, en waken op den duur,
Opdat uw wettig regt nooit ongeval bejegen'.

ROTTERDAM,
1782.

P. LEUTER.

DE

DE VRIJHEID

BIJ HET BEELD

VAN

Mr. CORNELIS DE GIJSELAAR.

De Heerschzucht ſlaat haar nijdig oog
Naar 't Beeld van GIJSELAAR om hoog;
Maar ijlings wendt zij 't aanſchijn weder,
En duizelt op het aardrijk neder. —
Zij zwijmt — een ſtuip doorrilt haar leên. —
De Vrijheidmaagd der Zeven Staaten,
Die ſints twee eeuwen reeds de Heerschzucht zwoer te haaten,
Roept bij het achtbre Beeld haar' vriendenrei bijéén.

„ Zie,

„ Zie, zegt zij, onbezweeken Schaar!
„ De kunst vereeuwigt GIJSELAAR.
„ Het ſtandbeeld van een' trotſchen Koning
„ Maake een verbaazende vertooning,
„ In 't oog der zwakke ſlaavernij:
„ Maar 't Beeld eens Vrijmans perst uit de oogen
„ Des Bataviers een traan van goddelijk vermogen;
„ En mijn verrukte ziel voegt daar heur wenſchen bij.

„ o Godheid! die 't heeläl bewaakt,
„ En 't vuur in deeze borst ontſtaakt,
„ Zie mij, ſchoon wreedäarts mij beſtrijden,
„ Dit Beeld aan mijnen Staatsheld wijden.
„ Algoedheid! deeze Beeldtenis,
„ Een blijk dat in Bataafſche harten
„ De aêlöude fierheid leeft, die nog een' Flips zou tarten,
„ Betoont dat Neêrlands volk uw' zegen waardig is.

„ Of moet de Brit (ik gruw 'er van)
„ In deezen Vrijſtaat als tiran
„ Voor mijne handen kluisters ſmeeden?
„ Dan wordt, bij duizend ijslijkheden,
„ Dit Beeld, dat nu mijn blijdſchap wekt,
„ Woest afgerukt door Britſche ſlaaven,
„ Door weêr en wind in 't ſtof der kwijnende aard' begraaven,
„ Die ook het overſchot van mijne Speer bedekt.

Maar

„ Maar ligt voelt dan nog één Bataaf,
„ Der vrijen naneef, ſchoon een ſlaaf,
„ Daar hij den grond, ten dienst der Britten,
„ In 't zuure zweet moet ommeſpitten,
„ Mijn Speer en 't Beeld van GIJSELAAR
„ Ontdekkende, zijn' gloed ontvuuren;
„ En, na een poos op 't Beeld van mijnen Vriend te tuuren,
Zweert hij mij hulde, bij een nieuwgebouwd altaar.

„ Ligt wringt hij 't roestig overſchot
„ Van deeze Speer in 's Dwinglands ſtrot,
„ En wijst hem, handlende als verwinnaar,
„ Op 't Beeld van deezen Vrijheidminnaar.
„ Hij zegg' dan: ſneef, gevloekt Gedrocht;
„ Dat uwe halfgeſlooten blikken
„ Voor 't opgedolven Beeld van deezen Staatsman ſchrikken,
„ Die zijn geluk en roem in Neêrlands Vrijheid zocht.

„ Doch . . . Neen! ten ware ik mij bedroog',
„ Een kalmer eeuw daalt van om hoog.
„ Dees lauwer, die 's Mans kruin moet ſieren,
„ Als een' der braafſte Batavieren,
„ Zal rasch, doorvlochten met olijf,
„ In vreê der vrijen hart verblijden;
„ Terwijl dit waardig Beeld, tot aan het eind' der tijden,
Een grootsch Palladium in Dordrechts Raadzaal blijv'.

HAARLEM,
1782. A. LOOSJES, P. Z.

OP DE

AFBEELDING

VAN DEN WELËDELGEBOREN HEER

Mr. CORNELIS DE GIJSELAAR,

RAED EN PENSIONARIS DER STAD DORDRECHT.

Beschouw de beeldtenis van Dordrechts achtbren Raed,
DE GIJSELAAR, die trouw, in 't bloeijen zijner jaren,
Het heil des volks beweert, in 't midden van den Staet,
En de onbevlektste deugd met wijsheid weet te paren.
In zijne liefde en zorg, aen 't vaderland gewijd,
Zien we *Oldenbarneveld* en *Grotius* herleven;
En de edle Vrijheid, voor wier regt hij moedig strijdt,
Heeft reeds zijn' naem in 't boek der eeuwigheid geschreven.

ROTTERDAM,
1782.

P. LEUTER.

OP

OP DEN
RAEDPENSIONARIS
VAN
DORDRECHT.

Met naeuwlijks rijpgeworden jaren
Een vaste en onverniste deugd,
En met een blonde en vroege jeugd
Een grijs en wijs verſtand te paren;
Bij achtbre geestbezadigdheid
Een' onbezwijkbren moed te kweeken;
Met mannentael', die ſteekt noch vleit,
Bij Vorſten voor 's Lands zaek' te ſpreken;
Een' oordeelrijken Magiſtraet
Nog kloek en ſchrander voortelichten;
Bij onweêr in de hulk van Staet
Aen 't roer te ſtaen, en nooit te zwichten;
De heerschzucht ſtout het hoofd te biên;
Voor burgervrijheid trouw te waken;
De kluisters van verdrukte liên,
Tot ſpijt der dwinglandij', te ſlaken;
— Wie ſnoert die deugden aen elkaêr? —
't Zijn gaven voor een reeks van Braven!
Neen! — all' die deugden, all' die gaven
Vereenigt één DE GIJSELAAR!

ROTTERDAM,
1782.

B. FREMERY.

LIERZANG,

TER EERE

VAN DEN

WELEDELEN GESTRENGEN HEERE

HENDRIK HOOFT, DANIELSZ.

BURGEMEESTER DER STAD AMSTERDAM, ENZ. ENZ.

Ai gun, regtſchapen Burgervader!
Ai gun, dat U mijn Zangſter nader',
Opdat ze uw zilvren kruin met groene lovren ſier'!
Grootachtbre HOOFT! o Steun der Vrijheid- der Bataven!
Geen ſierſel meer voor Neêrlands Braven,
Of U een krakende eerlaurier.

De Staetsorkaen barſte uit zijn kolken,
En grimme, uit donkere onweêrwolken,
Den hooggeſchoten eik, met gloênde blikſems, aen:
Wien we, in dien hoogen nood, het lillend lijf zien bergen,
U ziet men al zijn woede tergen,
En als een rots onwrikbaer ſtaen.

Het

Het lokaes van bedorven zielen,
De God, waervoor zij nederknielen,
De gunst van 't eerloos hof. . . bij U is 't kaf-venijn.
Dat vleiënd zwijmelvocht maek' landverraders dronken:
Gij zoekt geen dwinglands liefdelonken,
Om bij al 't volk gevloekt te zijn.

De vuist, die Neêrland wil bederven,
Tracht ook uw blanke borst te kerven;
Uw deugd ontvonkt zijn wraek, offchoon zijn tong U vleit:
Gij ziet het — gij volhardt — En 't loon, voor al uw pogen,
Zoekt ge in de gunst van 't Alvermogen,
Vindt ge in een traen van dankbaerheid.

Zinkt weg van fchaemte, vuige flaven,
Bij zulk een' zegeprael der Braven!
„ Gods hooge gunst! — een traen des dankbren Landgenoots!
Onwrikbre Hooft! 'k beroep me op 't hart van Amftels zoonen;
Die zieldrift zal uw' fchedel kroonen.
'k Beroep me op God, zijn gunst wacht u na 't uur des doods.

LEIDEN,
1783.

PIETER VREEDE.

DE TROUW
VOOR HET
VADERLAND.

O Zucht voor 't Vaderland! nooit naar waardij gefchat,
Gij Trouw! die Spartaas Burgerinnen,
In 't ftrijden voor haar bange ftad,
Vorst Pyrrhus krijgsmoed deedt verwinnen;
Gij deedt eene edle Hasfelaar,
En, onder haar banier, haar dappre vrouwenfchaar,
Filippus woên ten fpijt, ook Fredriks magt trotfeeren,
Om, ondanks legerknecht en ftaal en lood en vuur,
Van Haarlems felbeftreeden muur
Kaftieljes dwangjuk afteweeren.

Wat drift wekt ge in mijn hart, daar mij de roem bekoort,
Om 't Vaderland tot heil te leven,
Wat wensch...! en, fchoon ik gruuw van moord,
Uw Krijgsheldinnen naartefteeven!
Waarom ontbreekt mijn' arm de kragt,
Om 't fcherpgewette ftaal, met onweêrftaanbre magt,
Den fchender van den Vreê, den Brit in 't hart te drukken?
De dood voor 't Vaderland waar' me een gewenschte dood,
Mogt ik flechts, in dien jongften nood,
Het aan gevaar en ramp ontrukken!

Maar

Maar ach! vergeefsch gewenscht! thans duldt men 't wraakgeweer
Niet in de hand van zwakke vrouwen:
De man, naijvrig op zijne eer,
Wil dat we op zijnen moed vertrouwen.
Weläan, koomt hem die glorie toe,
Dat hij dan Nederland verdeedige en behoê;
Hij kwijte zich met roem van de eerste zijner pligten:
We erkennen dan zijn moed, beleid en kloek verstand,
Terwijl we, in trouw voor 't Vaderland,
Voor Held noch schrandren Staatsman zwichten.

Beziel, o zuivre Trouw! des krijgsmans fieren moed,
Terwijl nog de oorlogsstormen loeijen,
En gij den Staatsman ijvren doet,
Die dag aan dag 's lands ramp ziet groeijen;
Daar slinksch belang, bedekt verraad,
Misschien nog doelen op 't verderf van onzen Staat,
En de eerelooze drift der helsche tweedragt wetten,
Opdat het woeste graauw tot wreevle muitzucht neig',
Met bek en klaauw de Vrijheid dreig',
En Heerschzucht poog' ten troon te zetten.

'tIs waar, de lieve Vreê lacht reeds van verre ons aan;
Maar kan 't belang van trotſche Hoven
Dat heillicht niet weêr ſchuil doen gaan?
Wat hulp we ons ook met regt beloven
Van een' getrouwen Bondgenoot,
De Vrijheid, met den moed, make ons als eertijds groot!
Het voegt ons niet dus ſlaafsch van Vorſten aftehangen;
Een Volk, dat Vorſten zelfs voorheen bevelen gaf,
Weer' moedig die verneedring af,
En doe zich zelven regt erlangen.

Men roeme op 's Hemels gunst en groote wonderdaên,
Zoo vaak in Neêrland ondervonden,
Of ſchreije om hulp zijn goedheid aan,
In jammerklagt en bedeſtonden;
Maar als wij ijvren in 't gebed,
Dient ook, tot tegenweer, het wreekend ſtaal gewet:
Verdienste wacht met regt de hoogſte zegeningen.
De zege is ook de loon, dien ware dapperheid,
In 't bloedig perk der eer, verbeidt.
Gij, Trouw! doet naar die glorie dingen.

ROTTERDAM,
1782.

AGNITA VAN DIJCK.

AMSTERDAM

AAN

WILLEM DEN VIJFDEN.

„ DUCUNT VOLENTES FATA, NOLENTES TRAHUNT."
GUICCIARDIN.

De maar', doorluchte Vorst! die me uw misnoegen meldde,
Helaas! zo onverdiend te mijwaards opgevat,
Sints ik mijn jongst beſluit den Raad voor oogen ſtelde,
Als oorbaarst voor het heil van Land en Amſtelſtad;
Die maar' klonk mij, gelijk een donderſlag, in de ooren:
Doch, daar ik zwijgend u bekommring heb gebaart,
Zult gij, in ſpreekend ſchrift, de zaak naar waarheid hooren,
En tevens zien, o Prins! uw vorstlijke eer bewaard.

'T Gezantſchap, dat ik laatst van hier heb afgezonden,
Ging u, 't is waar, voorbij, eer 't in den Raad verſcheen;
Maar 't heeft geenszins daar door zijn' eerbiedpligt geſchonden,
Geenszins uw' roem verkort of heimelijk beſtreên.
'tWaar' me eene ondraagbre ſmart, zoo een vermeend mistrouwen
Aan uwe trouw voor mij en 't ganſche Vaderland
De roerſels had geſmeed, welke u dien argwaan brouwen,
En oorzaak geeven aan 't gereezen misverſtand.
't Was zoo verr' van mijn doel om zulk een' twist te ontſteeken,
Waarvan 't gevolg voor u, voor mij, zou doodlijk zijn,
Dat ik de oprechtſte trouw veeleër zoek aan te kweeken,
Die eeniglijk verhoedt dat ooit de burger kwijn'.
Ik zelf, die moeder werd van duizend nijvre zoonen,
Teelde uit de trouw het kroost, 't welk mijne zorg bewaart:
Een talrijk huisgezin blijft mij zijn trouw betoonen,
En ſchaarsch zie 'k ééne telg, die van haar' pligt ontäart.
Verg ik een' meerdren last, om deeze of geene reden,
De Koopman is terſtond volvaardig in zijn' pligt;
De zwoegende Arbeidsman is met mijn wet te vreden,
En nimmer hoorde ik mij van hardigheid beticht.
Ja Prins! 'k ſmaak bovendien het innerlijkst vertrouwen
Van mijn Beſchermren, door den naauwſten band vereëend:
Maar ach! bij dit geluk moest ik reeds lang beſchouwen
Den rampſpoed en 't gebrek der ſmaldere gemeent';

Ge-

Gebrek en rampſpoed, naauw door mijne pen te omſchrijven,
Veel grooter inderdaad, dan ge u verbeelden kunt:
Mij word' des, daar ik ſtipt bij mijn beſtek zal blijven,
Uw vorſtelijk gehoor een kleene poos vergunt.
't Vooröordeel (dit 's mijn' beê) blijve uit uw hart verbannen;
De vleizucht weeg' geen aas, als gij mijn' klagten wikt;
Doch raadpleeg ('k geef dit vrij) den kring dier eedle Mannen,
Die Wet of 's Lands gebruik u heeft ten Raad geſchikt.
Dit doende zult gij rasch den waaren oorſprong weeten
Van 't onheil, 't welk den Staat, uw Hof, en mij ontrust;
Wie, wie 'er ſchuldig zij aan gruwzaam pligtvergeeten,
Hoe zeer zijns eeds en pligts voor 't Vaderland bewust.
Het lust thans de Amſtelſtad u voor den geest te brengen,
Wat duldelooze ſmaad van 't roofzieke Albiön
Dit heusch Gemeenebest zo ſchuldloos moest gehengen,
Een ſmaad, (mijn klaagtoon rijst!) dien 't nimmer wreeken kon.
Meld ik hier wel te veel? geenszins: 't beloop van zaken,
Het achteloos verzuim van rasſchen tegenſtand
Kan, klaarer dan de dag, mijn' klagten waarheid maaken:
Dit tuigt de vijand zelf; zoo pogt een Dwingeland!
Een Dwingeland! wat ſchrik! wien zwelt geen bloed in de adren?
En echter 't is geen waan, geen ſnorken zonder grond:
Hij durfde op Staatsgebied een' rijken buit benadren,
Vermits hij dien ten deele of gansch ontwapend vond.

Dees schendaad moog'men wreed, lafhartig, gruwzaam noemen,
De Roofzucht evenwel verkreeg daar rijken schat:
Is 't wonder dat de Brit zijn wandaad durft verbloemen,
En waanen dat hij 't recht eens overwinnaars had?
Is 't wonder zelf dat hij dees schampre taal durfde uiten?
„ Triumf! een fiere Leeuw werd in den slaap verrascht;
„ Geen Nederlandsche Vloot kon mijnen aanval stuiten;
„ Ik kwam; ik zag; ik won! .. niets bleef onäangetast."
Ja 'k vang op 't oogenblik nog in mijn beevende ooren
Het duldeloos verwijt van eenen onverlaat:
„ De Wester-Maatschappij heeft all' haar' steun verlooren;
„ Het trouwloos Amsterdam kreeg 't loon van zijn verraad,"
Dit durfde een Admiraal aan zijnen Koning melden;
Dit vloeide uit Rodneys pen, wat ijselijke schand!
Een Roover, gansch onwaard aan zegerijke Helden,
Een wreede Strooper schreef dit aan zijn Vaderland!
Laf hartig Vlootvoogd! foei! zijn deeze uw heldendaaden?
Dit, dit uw roemstof, toen ge een weerloos wingewest,
Met een ontzagbre vloot, verrascht hebt en verraaden?
Neen; zing die glorie vrij in 't Moorsche plundernest.
Of schept uw Landgenoot in dit gedrag behagen?
Wacht dan tot ge eenmaal zijt vandaar weêr t'huis gekeerd:
Neem dan de proef, of elk van uwen roem zal waagen:
Maar neen; de wraak heeft reeds u dat gesnork verleerd.

'tGe-

'τ Gebelgde Vrankrijk, en zijn fchrandre Leliekoning,
Afgrijfelijk getergt door uwe onmenschlijkheên,
Doen u reeds fidderen door naare fchrikvertooning:
De weêrwraak fluimert niet, al moog' zij langzaam treên.
Doch fchoon datRijk, mijnPrins! naauw met denStaat verëenigd,
Alreede blijken gaf van toegenegenheid,
't Gevoel van grooter fchade aanmerklijk heeft geleenigd,
En voor 't vervolg zijn hulp gulharrig toegezeid;
De onëdle Rodney wierf nogthans een aantal kielen,
Die, op geen' list bedacht, noch van gevaar bewust,
Als lammren in den klaauw van wreede wolven vielen,
Gewenkt door Neêrlands vlag, en op dien wenk gerust,
Men zag een' rijken fchat van geld en kostbre waaren
Den armen zwerveling op Staatengrond ontrukt;
Verzeekraars voor 't gevaar van ftormen op de baaren,
Door fchaêvergoeding, ach! gevoeligst neêrgedrukt;
De Vrijheid, duur betaald door 't goed en bloed der Vadren,
Vertrapt, en te eenemaal in flavernij verkeerd;
's Lands Rechten wuft vertreên, ontzenuwd door verraadren;
De Scheepvaardij geftremd; den Handlaar uitgeteerd;
Den Ambachtsman belet zijn huisgezin te voeden;
Den Zeeman zelf genoopt 's Lands vijand hulp te bien;
Het moederlijke hart gedrukt door tegenfpoeden,
Die haar op 't fchreijend kroost met angften neêr doen zien.

Ja zeker, niemand kan naar eisch mijn lot betreuren;
Geen pen befchrijft den nood, dien groot en kleen reeds lijdt:
Ik ben ten einde raad! . . moest u dees ramp gebeuren,
o Amftelftad! . . helaas! . . gij zijt uw fieraad kwijt.
Uw ftevenkroon, uw roem, uw maagdom is gefchonden;
Brittanje, in elken nood trouw door u bijgeftaan,
Brittanje, welk geval! aan Nederland verbonden,
Heeft zijn Begunftigers op 't fchandelijkst verraên!
Zeg, roekelooze Vorst! is dit u dankbetooning,
Voor meenig gunstbewijs van 't weldoend Nederland?
Dit uwe erkentenis voor meenige verfchooning?
En gaf 't, met dit beding, u laatst zijn' onderftand,
Toen gij, in 't naauw gebragt door eigen onderzaaten,
Reeds lang de keetens moê van wreevle tierannij,
Zijn' hulp zocht, tot gerijf van uw' verlegen Staaten?
Toen zette 't onverpligt u zijne fchepen bij.
Verkocht het tot dees' prijs zijn Vrijheid, all' zijn Rechten,
Bedongen bij 't verdrag, waaraan het ftipt voldeed?
Verkocht toen Nederland u 't vrije volk tot knechten?
Ja kocht het uwen boei, tot zijn verderf gefmeed?
Hebt gij 't, fints langen tijd, hierom verfmaad, gefchonden?
Zijn weêrloos visfcherdom op 't barnend ftrand gejaagd?
Zijn koopmans vlooten in uw havens opgezonden?
Den fcheepling, ach! te wreed, te onmenfchelijk geplaagd?

Wat

Wat voerde u herwaard heen? ontzinde Roofharpijen!
Wat anders dan uw zucht tot pleegen van geweld?
Dees ſtuurde uw roer, en deed uw roofvloot mij beſtrijên
En woeden langs mijn kust, op 't Noorder pekelveld!
Wat dunkt u, ſchrandre Prins! ontbreekt mij ſtof tot klaagen?
En, ach! ik melde u ſlechts 't geen tegenwoordig is.
Gij ſchreit!.. mijn heilzon gloort, na duistere onweêrvlaagen;
Gij ſchreit! op 't echt verhaal van dees gebeurtenis.
'k Schep moed, deeze eedle traan ſtrekt mij ten heerlijk teeken,
Dat een' gehoonde Stad, die Nasſau teêr bemint,
De vrijheid hebbe in nood haar' klagt vrij uit te ſpreeken:
Wel leen mij verder 't oor, betoon u Amſtels Vrind.
's Lands Oorlogſcheepsvoogdij, de roê der Nagebuuren,
Altoos der Britten ſchrik, der Staaten pronkjuweel,
Die 't alles trotſchen kon op de eikenhouten muuren,
Dees viel, door eigen ſchuld, nooit zoo veel ſmaads ten deel;
Door eigen ſchuld!.. Gij ſchrikt!.. Bedaar; gun mij te ſpreeken;
De vloot, zoo ijder dacht van voorraad wel voorzien,
Werd nogthans bij gebrek belet in zee te ſteeken,
Belet om 's vijands vloot zoo tijdig 't hoofd te biên,
Belet een' rijken ſchat hem uit zijn kil te ontvoeren.
Of was den Brit, mijn Prins! de waterkrans beloofd?
Besſprooken dat de Leeuw niet éénen klaauw zou roeren,
Maar dulden dat zijn kop wierd midden doorgekloofd?

On-

Onze Oorlogs vloot voorheen had naauw zijn poorten open,
Terwijl gerechtigheid bleef pal ſtaan in 't gevecht,
Of telkens durfde men op de overwinning hoopen;
Men was gerust op God en 't onverwinbaar recht.
Nooit werd de Tuinleeuw door vergifte tooverdranken
Dermate in ſlaap gewiegd, of wakend zoo geſust,
Dat hij niet hooren kon de ſchorre donderklanken
Van 't braakende metaal, aan 't oor van Neêrlands kust.
Toonde ik niet, ſchoon mijn magt te kleen ſcheen voor twee eeuwe
Wanneer mijn' graanvloot mij ontvoerd wierd met geweld,
Dat ik meer magts bezat dan Holland met de Zeeuwen?
Heb ik toen op de zee de Vrijheid niet herſteld;
Den plondraar niet geknot; zijn trots niet fel gewrooken;
Voor 't oog der roofzucht, die mijn ſcheepsvaart had belaagd,
Ten toppunt van den mast een' bezem opgeſtooken,
Ten blijk hoe 'k van dat ſchuim de zee had ſchoon gevaagd?
Of was het Neêrland niet, 't welk, ruim eene eeuw geleden,
Der Britten vloot verſloeg, en de ijsren boeijen brak,
Die 't daar, tot ons bederf, in 't oorlogsvuur zag ſmeeden?
In 't kort, was 't Neêrland niet, dat moedig 't hoofd op ſtak?
Dat pal ſtond als een rots, in ſpijt van woênde baaren?
Dat, ſchoon door 't droef verlies van held op held gedrukt,
Nogthans door vlijt en moed (van ouds zijn ſteunpilaaren)
Zich 't vijandlijk geweld zeeghaftig heeft ontrukt?

Dan

Dan ach! waar is thans, Prins! die moed, dees vlijt te vinden?
  Is niet het laf gedrag van 't zelfde Nederland,
't Betrouwen van zijn heil op ſterken arm van vrinden,
  Reeds oorzaak dat de vlam al woedend verder brandt?
'k Erken, men heeft voorlang een vast beſluit genoomen,
  Tot veiligheid der zee, die voor elk vrij moet zijn;
Een ſterker vloot beſtemd, tot waarborg onzer ſtroomen;
  Doch heeft dit braaf beſluit tot nog iets meer dan ſchijn?
Wat is 'er, droef herhaal! van dit beſluit geworden?
  Of wierd het uitgevoerd, naar 't oogmerk van 't beraad?
Geenszins: de kleener vloot is naauw ten halve in orde,
  Hoe veel te minder nog de grooter vloot in ſtaat?
Wat helpt een pooging? Vorst! kan die al 't heil bewerken?
  Behoud de wil alleen, één wensch, het Vaderland!
Doet hier zelf hoop iets uit? ja wel, de hoop kan ſterken:
  Doch waar verſterkte ooit hoop een werkelooze hand?
o Neen! 't zijn ſchepen, Vorst! die Nederland behouên.
  Mijn raad voorlang was deeze, op 't voetſpoor van August:
(Zij bleef, naast God, geheel de grond van mijn vertrouwen)
  „ *Men legt voordeeligst zich ten oorloge uit in rust.*"
Doch nader bij, mijn Prins! welk ſtervling zal gelooven,
  Dat iets gehaperd hebbe aan de Opperſcheepsvoogdij?
Neen, zulk een denkbeeld gaat verbeeldingskracht te boven:
  Een droomer dring 't zich op; 't vindt geen geloof bij mij.

Doch

Doch toegeſtaan —— wat nog? dus moet ik verder vraagen:
Was 't onmagt, of verzuim? één van dees twee gewis:
Dan geenszins onmagt; neen: 'k zal door bewijzen ſchraagen
Den onweêrſpreekbren grond van mijne ontkentenis.
Het heeft toch, dit voldoet, geenszins aan tijd ontbrooken,
Geenszins aan voorraad van 't benoodigd timmerhout;
Gebrek aan manſchap heeft geen ſpaak in 't wiel geſtooken:
Men heeft den achtbren Raad dit in het breede ontvouwd.
Dat meer klemt; geen gebrek aan gangbre munt, aan ſchijven,
Weêrhield de nijvre hand van duizend arbeidsliên.
Tuig, Hemel! hielp ik niet genoeg 's Lands ſchatkist ſtijven,
En, boven voorbeeld zelf, in korten tijd voorzien?
Wat blijft dus overig, dan ernſtig te overweegen,
(Als 't blijkt dat ſnood verzuim de gruwzaame oorzaak waar',
Dat dit Gemeenebest heeft ſlag op ſlag gekreegen,
En telkens kampen moet met ſteigerend gevaar...)
In de eerſte plaats, waaraan 't verzuim zij toe te ſchrijven;
Ten andre, langs wat weg men verder onheil ſtuit'.
't Zijn bei dees ſtukken! die ter toets nog overblijven,
Eer ik, naar mijn beſtek, geheel den brief beſluit'.
Dan ach! welk droef tafreel moet hier mijn pen u maalen,
Daar elke beeldtenis niets dan bekommring wekt?
o Hemel! ſta mij bij, behoed mijn hart voor 't dwaalen!
Geweeten! toon uw kracht, daar gij mijn waarborg ſtrekt,

En

En gij, doorluchte Vorst! reeds tot dien ſtand verheven,
Dat ge u, op elken ſtap, niet kunt genoeg beraân,
Wat eenigzins iet nuts aan Nederland kan geeven;
Of wat in tegendeel het eenigzins kan ſchaên;
Hoor verder eene Stad, wier trouw u reeds kon blijken,
(Terwijl zij waarheid ſprak in 't geen zij aan u ſchreef.)
Laat uwe oplettendheid, hoe veel gevergd, niet wijken,
Maar dat zelf ijder woord, op nieuw, u aandacht geev'.
't Staat vast dat dus 't verzuim, waarvan ik flus gewaagde,
Een' eerder oorſprong hebbe, en niet van zelf ontſproot:
Neen; 't was van gistren niet, dat men ons heil belaagde;
Voorlang droeg Leeuwendaal dees monſters in zijn' ſchoot.
: Veelmondige gerucht, dat waarheid mengt met logén,
Verwekte op 't onvoorzienst een onrust in de Stad!
Die, ſints 't vertrek van York, vast aangroeide in vermogen;
En, daar het ſchielijk wrocht, alöm heeft post gevat.
a, Prins! van al het geen ik ooit met ſchijn kon wachten,
Was dit gerucht (daar 't zelf de menschlijkheid verbant,
Geveste trouw verwoest,) wel 't verst van mijn gedachten,
En echter 't vond geloof bij meer en minder ſtand.
Gij vergt, met recht, dat ik u meê den inhoud melde:
't Geweten ſtemt terſtond dees' onvermijdbren pligt
Bij hen, die Gods beſtier in ſtaat- of ſtadzorg ſtelde,
En welken uw belang ook naauw aan 't harte ligt.

Dit

Dit oogmerk heeft de komst van dees mijne Afgezanten,
Terwijl hier de eerbied zelf, die 'k in mijn' boezem voedt,
En in der Burgren hart wensche alzins voort te planten,
U deeze boodschap brengt, en plechtig hulde doet.
Dan 't belge uw Hoogheid niet een vrije taal te hooren:
't Gewigt der zaken dult een ernstiger gesprek:
'tMoet rondstaan—'t ga zoo't wil—eer vorstengunst verlooren,
Dan dat zich de Amstelstad met pligt verzuim bevlekk'.
't Geweten, (denk hoe 't klemm') 't geweten doet mij spreeken.
Naar 't algemeen begrip, is Hertog Lodewijk
Vermoedlijk de oorzaak, ... ach! dat Neêrland niet kon wreeken
Den smadelijksten hoon, ... het schreeuwendste ongelijk...
Verbeelding, die mij roert, doet mij u thans aanschouwen,
Door fellen schrik vermant op 't leezen van dit schrift:
Nu zie 'k u moedeloos de handen samenvouwen:
Dan heft gij die om hoog met onweêrstaanbre drift.
Ja, Prins! waart ge in mijn plaats, gij zoudt getuigen konnen,
Hoe de eigen schrik, dien ik u wis door de adren drijf,
Ook in mijn kloppend hart het bloed bijéén doet ronnen,
En ik uw boezemsmart in mijnen boezem schrijf.
Gij zucht; en (faal ik niet!) de ontroering boeit uw lippen;
Uw polsaêr krimpt en zwelt; 't voorvaderlijke bloed
Snelt door uwe aders heen! .. in 't eind'laat ge u ontglippen
Dees klagt, zoo teeder als vervuld van heldenmoed:

„ Hoe

„ Hoe, Lodewijk! door mij met weldaên overladen,
„ Een Raadsman voor het oog, in 't hart een veinsäart zijn!
„ Dees! welk een denkbeeld!.. dees mijn Vaderland verraden!
„ Hij de oorzaak weezen dat in kort zijn roem verdwijn'!...
„ 't Is waar, vaak ziet men 't hart der trotſche ſtervelingen,
„ Te driftig aangeſpoord tot aanzien of belang,
„ In ſpijt van eedler pligt, naar ijdle grootheid dingen;
„ Doch zeldzaam, als dit ſtrekt tot eigen ondergang.
„ De hebzucht (gingt gij voort) kan de ergſte monſters kweeken;
„ Wat pligt heet zinkt, zoo rasch dien geldzucht tegenſtaat:
„ Maar nimmer was me één feil in Lodewijk gebleeken,
„ Veel minder zulk een blijk van heimelijk verraad.
„ Zijn pligt verbood hem niet Brittanjes vriend te weezen;
„ 'k Was dit, zo wel als hij; dit was gansch Nederland:
„ Maar hoe? zoo lang dat Rijk geene oorzaak gaf tot vreezen,
„ En 't zijne trouw niet brak om 't minſte misverſtand.
„ Of heeft des Hertogs taal mij dermaate ingenomen,
„ Dat hij geveinsd zijn' Vorst de ſchuldige achting gaf?
„ Waar' dit? het ware best met hem dan omgekomen:
„ Hij delfde dan ſlechts zijn — maar geenszins Nasſaus graf.
„ Wat nood in zulk geval? zoo één, die 't heil belaagde
„ Van mijn doorluchtig Huis, en Neêrlands vrijen Staat;
„ Wat nood? zoo hem een worm den ſchelmſchen boezem knaagde,
„ Dien zwellen deed van ſpijt, en berſten aan zijn' haat.

„Wat nood?..”Maar, Prins!’k bedwing een hartstocht, die mij prangt;
’k Weêrhoud de traanen, die ’k zoo vruchtloos heb gestort;
Daar toch mijn zwoegend hart geen’ waaren troost erlangde,
En de overvloed van stof mij reeds tot voortgang port.
’k Zal hierom geene reên dier klagte in ’t breede ontvouwen;
Men kan niet twijfflen, of gij waart reeds lang bewust,
Dat Lodewijk geenszins het welgevest vertrouwen
Der Batavieren wierf, ’t welk slechts op daaden rust.
Of gaf wel Lodewijk den Staat doorluchte blijken
(Dus vraagt het onvernoegde en hoopeloos Gemeen,)
Van zucht voor Nederland, waar ’t lafheid heet te wijken,
Te vlugten voor geweld en wreede onmenschlijkheên?
En hebt gij zulk een klagt tot hier toe niet vernomen;
Dat had zijn reden, Prins! en deeze ook weêr haar grond:
Men had, waar’ zulks geschiedt, welligt meer kwaads te schroomen;
De vrees voor ’s Hertogs haat sloot elk gestaêg den mond.
Intusschen lust het u hiervan iets meer te weeten,
’k Beroep mij onbeschroomd dan op ’t getuigenis
Van Mannen, die aan ’t roer van mijn bewind gezeeten,
Staêg ijvren in den post, die hun bevolen is.
Of hebt gij reden om het tegendeel te denken,
Vergun hun dan voor ’t minst één oogenblik gehoor;
Vermaan hen, vol van ernst, dat zij geen waarheid krenken,
Bezweer hen zelfs bij God, die nooit zijn trouw verloor.

Voor

Voor mij, 'k heb meer dan eens met bittre ſmart vernomen,
Hoe hij, die Hollands Raad ten wijzen vraagbaak ſtrekt,
Aan menig Lid diens Raads, bij 't plechtig ſamenkoomen,
Met eene ontbloote borst, zijn klaagſtof heeft ontdekt.
En zie, zie hier in 't kort den inhoud zijner klagten:
„ Een duurend misverſtand met Hertog Lodewijk,
„ En zijnen invloed op uw neiging en gedachten;"
„ Twee bronnen (zoo hij dacht) van 't heerſchend ongelijk;
Twee wapens, even zeer geſchikt tot Neêrlands rampen:
Met dees beſtrijdt uw ſlinke eene eedler rechtehand;
Die doet uw vorstlijk Huis met droevig onheil kampen:
Verëenigd zijn ze een pest voor 't ganſche Vaderland.
Wel nu, zult ge eenigzins, zult ge op den duur gedoogen,
Dat zulk een tweedragtvlam geheel den Staat verteer',
Den onderzaat belette op zijnen Vorst te boogen,
En u ten voorwerp ſtell' van ſmaad, in plaats van eer?
Neen; niet alzoo, mijn Prins! wil u in tijds beraaden;
Verwaardig eene Stad dat ze uwen val belett'!
'k Verzeker u, gij wierdt, hoe zeer met druk belaaden,
Ging haare magt zoo ver, uit al uw leed gered.
Zoo waarlijk moet hiertoe mij 's Hoogſten arm verſterken!
Ik wenſch niets vieriger dan uw behoudenis;
Ja 'k bied, om zulk een heil, is 't mooglijk, uit te werken,
Een laatſte pooging, Vorst, die u geheiligd is.

Het belge uw' Hoogheid niet, dat thans mijne Afgezanten,
Uit naam van mijnen Raad, als mijn Regeeringsleên,
U doen bevroeden, dat een man, van allen kanten
Beladen met een' haat, zoo groot als algemeen;
Dat één, die vreemdling is in Neêrlands vrije Staaten,
Onkundig van de wijs, waarop men 't land regeert,
Dien ijder vaak befchouwt in 't hart ons land te haaten;
Dat dees niet langer zij met uw gehoor verëerd.
Dan 'k heb, bij dit verzoek één bede u af te fmeeken,
Hoogftwaardig op zich zelve alle uwe oplettendheid:
't Zijn mijn Gezanten niet, die als Betichters fpreeken:
Neen; 't is de ftem van 't volk; gij voelt dit onderfcheid.
't Is ver van mij dien Heer te willen fchuldig heeten
Aan 't geen, waarvan men hem al te openlijk beticht:
Doch, daar hem 't gruwzaamst kwaad ter fchendaad wordt verweeten
Onttrek hem dan voor 't minst uw vorstlijk aangezicht.
Verftoordheid, als zij blijkt in houding en gebaaren,
Geprikkeld door den nood, heeft doorgaans fterke kracht;
Zij kan, den fchuldigen door éénen wenk, vervaaren,
Doch maakt de vroomheid ftout, die zulk een fmaad veracht.
Is dan de haat van 't volk ten hoogften trap gereezen;
Wierd hier door 's Hertogs dienst voor Neêrland nutteloos;
Hoe fchaadlijk zou voor u de raad eens Raadsmans weezen,
Die, veinzende u te ontzien, des vijands zijde koos?

Ja

Ja zeker, hij verſtrekt, totdat zijne onſchuld blijke,
In 't oog van 't ganſche volk een duurzaame ergernis;
Een oorzaak dat in 't kort de onſchatbaare eendragt wijke,
Met dat vertrouwen, Vorst! 't welk thans hoogstnoodig is.
Dat meer is, de argwaan zelf moet zijn verblijf ontraaden:
Dit vordert 's lands belang; dit eischt de omzichtigheid.
De wangunst, die hij torst, zoudt ge op u zelf doen laaden:
Verbleef hij langer, ſtraks zaagt ge u veel leeds bereid.
Gij ziet me, in dit vertoog, naar een' geſtrengheid hellen,
Die mooglijk ſchijnen zal te ſpruiten uit een' haat,
Of averechtſche drift om Lodewijk te kwellen.
Dan geenszins; ik bewees hem vriendſchap met de daad:
Ik heb in vroeger tijd voor hem mijn hart ontſlooten,
En van zijne inborst nooit een kwaad begrip gevoed?
Hij heeft van de Amſtelſtad te klaar een blijk genooten
Van haar genegenheid, dan dat hij zulks vermoed'.
Neen, Prins! men moet voor God en al de waereld melden,
Dat enkel 't waar behoud van 't dierbaar Vaderland,
Van uw doorluchtig Huis, een voordragt heeft doen gelden,
Zoo pasſend, als gevergd aen mijnen eereſtand;
Gevergd van eene Stad, niet ſlechts als ingezeten,
Maar ook als ſtemmend Lid in 't hooge Staatsbewind;
Gevergd van ijder, die bij de inſpraak van 't geweten
Terſtond die klopping volgt, en zijnen pligt bezint.

Mislukt een pooging dan, men heeft geen' angst te schroomen,
Geen wroeging, die 't gemoed oneindig kwelt en knaagt;
Men tart den dood zelfs uit, bewust dat dees den vroomen
Wel 't leven, maar geenszins zijne zuivre deugd ontdraagt.
't Is waar, het gunstgetij is niet geheel verloopen;
Men heeft, zoo lang Gods gunst ons Neêrland niet begeev',
In 't groeijen van den storm, een ruime haven open,
Indien slechts de Eendragt weêr op vasten grond herleev'.
Dan echter is 't gevaar reeds tot dien trap gereezen,
Dat slechts één middel, Prins! tot uitkomst overschiet:
Dit wordt door de Amstelstad u nogmaals aangeweezen:
Onttrek haar uw beraad, onttrek uw neiging niet!
Zie hier het middel: „kies toch eenige achtbre Mannen,
Staatkundig, maar vooräl in Neêrland opgevoed;
Wil dagelijksch met hun, vol ijvers, samenspannen,
Tot redding van den Staat, zoo lang dit oorlog woedt."
Zulk een geheime Raad, gevormd uit weinig Leden,
Doch elk van hun bezield met ijver tot 's lands heil,
Geeft, bij vooruitgezicht, twee dierbre nuttigheden,
En dees heeft de Eendragt, Prins! voor haar Beschermers veil.
Vooreerst, men spilde dan geene enkelde oogenblikken,
Zoo kostbaar voor den Staat, in 't neetligst tijdsgewricht;
Veréénde pooging zou gereede hulp beschikken;
En de ijver 't springrad zijn van elks bijzondren pligt.

Ten

Ten andre, zou hier door de moed van 't volk herleeven,
't Vertrouwen als voorheen zich welgevestigd zien,
En dit elk onderzaat vernieuwden fpoorflag geeven,
Om zelfs, in mindren kring, den Staat ftraks hulp te biên.
In 't kort, dit middel, Vorst! zou 't morrend ongenoegen
Der fmaldere Gemeente éénsklaps bedaaren doen;
De muitling zou weldra zich bij den braven voegen,
En voor zijne Overheid verfchuldigde achting voên.
Dit, dit 's de voorflag, Prins! van Amftels Burgerheeren,
Hoogstnoodig, vol van ernst, uw Hoogheid voorgefteld:
Zijne inhoud doet de hoop der Amftelftad vermeêren,
Dat ijder wingewest naar dit gevoelen helt.
Voor 't overige, Vorst! zal men geen' tijd verliezen:
Men neeme een fpoedig, doch niet minder vast beraad,
Wat voor 't Gemeenebest in deezen zij te kiezen,
Als oorbaarst voor 't belang van eén' gefchokten Staat.
Een *tweederleie* weg blijft flechts voor Neêrland open;
Of een herftel van Vrede, of 't doorftaan van den Strijd:
Hier is geen middenfpoor, welks voorkeur ons kan noopen,
Dat ons uit rampfpoed redde en voor 't vervolg bevrijd'.
De Vrede, ja! 'k bekén 't, kan me allermeest bekooren;
En wien bekoort zij niet? daar ze alle welvaart fticht,
In plaats van krijgsrumoer, een blij gejuich doet hooren,
En 't ganfche menschdom dier aan hare gunst verpligt.

Dan hoe zeer de Amſtelſtad, naar Vorst Augustus wetten,
 Der Vrede hulde doe, en naar heur wêêrkomst haak';
Ze omhelst nogthans geen'Vrêe, die Vrijheid 't hoofd zou pletten,
 En Neêrland binnen kort tot een verwonling maak'.
Neen; Prins! men heeft te wreed de Tuinmaagd aangeſchonnen,
 Het onrecht aan geweld, 't verraad aan moord gehuwd,
Dan dat ze, op laffen grond, die ſmaad zou dulden konnen,
 Geneigd zijn tot een' Vrêe, waar de eerlijkheid van gruwt.
Hoe zoude ook zulk een Vrêe 't behulpzaam Vrankrijk belgen?
 En welk het lot niet zijn voor Neêrlands vrijen Staat?
Wat hing u boven 't hoofd? Wat all' uw Vorſten telgen?
 Wat afzicht? welk een hoon? wat onëer? welk een haat?
Was de Eerſte Willem niet een geesſelroê voor Spanje?
 Heeft hij de vrijheid niet in vast tiras gelegd?
En gij, gij 't ſpeeltuig zijn van 't valsch — 't verwaand Brittanje!
 Gij minder zijn, wat ſchrik! dan een gedwongen knecht!
Gij, dierbre Prins!.. maar zacht; wie komt mijn ſchrijflust ſtaaken?
 Wat heerlijk licht! wat glans! welke achtbre majesteit!
Zou 't godlijke Eendragt zijn, die de Yſtad wil genaaken?
 Ja toch zij is 't, die reeds haare eigen ſtraalen ſpreidt.
Een aantal deugden zijn haare achtbre Staatsjongkvrouwen;
 De Dapperheid en Trouw beſlaan haar rechte zij:
Ter ſlinker ſtaan 't Beleid, het Oordeel, en 't Vertrouwen,
 Met Welvaart, naauw verëend aan vrije Zeevaardij.

De

De Twist, het Zelfbelang, 't Verraad, all' gruwelzonden,
All' pesten voor een land, waar Vrijheid zegeviert,
Heeft ze allen ſtrengelijk aan ketenen gebonden.
Zij ſpreekt: — 'k hervat de pen, daar zij me in 't eind' beſtiert.
„ Waak op, o Amſtelſtad! (dus vangt zij aan te ſpreeken)
„ Waak op; herneem uw kracht; hervat uw' heldenmoed;
„ Dwing eenen Dwingeland, die naar uw kroon durft ſteeken,
„ Dat hij zijn' ſchuld erkenne en zijnen misſlag boet'.
„ En, wen ge in Hollands Hof eerlang zult binnen treeden,
„ Geef dan uw' woorden kracht, aan uwen voorſlag klem;
„ Vereën u met den Vorst en de overige Leden;
„ Ja 't ganſche Neêrland hebb' het zelfde doel, één ſtem.
„ Langs dien weg zal het zich gevreesd, onwinbaar maaken
„ Voor heimelijk verraad en openlijk geweld:
„ Der Britten ſchatkist zal, dus doende, ledig raaken,
„ Daar zij den toevoer mist van Hollands gangbaar geld.
„ De éénſtemmigheid, die 't oor der Godheid kan bekooren,
„ En 't zalig geestendom verrukten toon doet ſlaan;
„ Heeft, in een' laager kring, voor Neêrland heil beſchooren;
„ 't Gaat vast, door Eendragt groeit der volken welvaart aan.
„ Dan hierbij (ging zij voort) moet ge ook den Yver voegen;
„ Geen traagheid wordt bekroond door de Oppermajesteit;
„ Het allerkleenst verzuim kon 't nageſlacht doen zwoegen,
„ Met ſlaafſche ketenen dier traage werkloosheid.

„ In 't kort kunt gij de Vreê, langs zachten weg, bewerken,
„ 't Is wel; doch draag ook zorg dat zij dan eerlijk zij;
„ Wil middlerwijl voorál uw oorlogsvloot verſterken;
„ De Vrijheid dult een wenk!.. niets meer!.. geen dwinglandij."
Hier eindigde Eendragt; en, al zwijgend, toog zij weder,
Met haar' gewijden ſtoet, waar mijn gezigtpunt ſtuit.
'k Leg des, bij haar vertrek, ook mijne ſchrijfveêr neder:
'k Beveel u Prins! dit ſchrift... werk gij zijn' inhoud uit.

AMSTERDAM,
1781.

JOH. DE BRUINE.

DOR-

DORDRECHTS BURGERIJ AAN HAARE REGEERDERS.

Doorluchte Catoos in den Raad!
  Onwrikbre Zuilen van den Staat
Der Nederlanden! Deciusſen
Op 't Burgemeesterlijke kusſen!
  Die Bijl en Bondelen verſiert,
Terwijl uw heerelijke lommer
  De Burgerij, die Gij beſtiert,
Verkwikt, en zij met minder kommer
  Zich neêrlegt, laat ze in deezen tijd,
  Waarin Gij haar ten ſchilde zijt,
o Veelgeliefde Burgervadren!
Uwe eereſtoelen moogen nadren
  Met harten, aan U toegewijd.

Haar

Haar harten, die van ijver gloeijen,
Van liefde en trouwheid overvloeijen,
Gewaagen, als uit éénen mond,
Als Belgen op Bataafſchen grond:
Hoe, Vaders! zouden wij nu zwijgen,
Ons niet verheugen in uwe eer,
Daar we allen blijde tongen krijgen?
Dit, dit gebeure nimmermeer.
Zoude elk den lof der dappre Helden,
Die Neêrland dienden, ſteeds vermelden,
En zwijgen, in ons Leeuwendaal,
Van Vadren, die door mannentaal
Geſchonden Rechten weêr herſtelden?

Dat niet! . . . . zoo lang het Burgerbloed,
Door uw regeering, wordt gevoed;
Zoo lang Gij over vrije lieden,
Als eerſte Burgers, zult gebieden;
Zoo lang de Vrijheid in ons Land
(Och! dat haar glans ons blijv' beſchijnen!)
Den vrijgeſtreeden ſtandaard plant',
Waarvoor de tweedragt moet verdwijnen;
Zoo lang men hier de zon en maan
Zal zien en op- en ondergaan,
Zal 't Nageſlacht altoos gewaagen,
Hoe Ge elk van ons op 't hart woudt draagen,
Als Burger, niet als Onderdaan.

Is 't dan wel wonder, achtbre Heeren!
Dat we om uw loffelijk regeeren,
  Standvaste trouw en kloek beleid
  En godsvrees en voorzigtigheid,
U eeren? daar Ge, als Palinuuren,
  Het ranke schip van Nederland
Door blinde klippen poogt te stuuren,
  Te hoeden voor 't onveilig strand,
Waar Engelands Geweldenaaren
Het woedend dringen heentevaaren,
  Tot zeil en treil van boven stort,
  Of heel de kiel verbrijzeld wordt,
En nederzinkt in 't diepst der baaren.

  In zulk een' tijdstip wijkt uw moed,
  Grootachtbre Vaders! niet een' voet:
Neen; daar Gij, met de Stadsgetrouwen,
Uw hoop op 's Hemels zorg durft bouwen,
  Waardoor Ge eene eeuwige eer verwerft,
Zult Gij, schoon Neêrlands zon moog' taanen,
  Zelfs door een zee, met bloed geverfd,
Voor Neêrlands kiel nog 't heilspoor baanen,
  Daar Ge allen tegenstand verbreekt,
  En 's Lands belaagde Vrijheid wreekt;
Gelijk Ge, in Staatsvergaderingen,
In uwen naam, dit aan laat dringen
  Door Hem, die als een Nestor spreekt.

Wat

Wat is uw Dordrecht, dat haar wapen,
Voor eeuwen, zag uit bloed gefchapen, (*)
  Wat is nu onze Vaderftad
  Op zulk eene eedle glorie prat,
Dat zij, in haar alöude veste,
  Al raast de Vijand als ontzind,
In U, voor ons Gemeenebeste,
  De fterkfte fteunpylaaren vindt!
Zij is op U, haar fchrandre Heeren,
Die ons in deezen tijd regeeren,
  Steeds moedig, hoewel ftoot op ftoot
  Ons Land dreigt met den jongften nood:
Zij poogt, door U, dien aftekeeren.

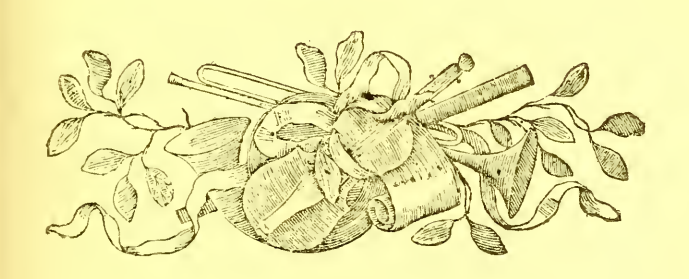
  Ja, Kroonen onzer Maatfchappij!
  Ja, Vaders van de Burgerij!
Pronkpaerels van de Batavieren!
Wie kan, naar waarde, uw fchedels fieren?
  De lof van ons fchiet hier te kort:
Maar elk zal uwen naam zien prijken,
  Opdat uw deugd verëeuwigd word',
In Nederlands gefchiedkronijken;
  En wij, hoe zeer de laster tiert,
  En fnood bedrijf den teugel viert,
Wij zullen U onze achting toonen,
Als uw rechtfchapen Voedfterzoonen,
  Wien 't vrije bloed door de aders zwiert.

Ont-

(*) BALEN vermeldt, in zijne *Befchrijving van Dordrecht*, bladz. 81, op 't ge-

Ontvangt hier de eerbied onzer harten,
Die, vol van vuur, gevaaren tarten
Op 't blank geweten, als een schild,
Waarop de Nijd haar pijlen spilt.
Hoe voelen we onze borsten gloeijen
Van liefde voor uwe achtbaarheid,
Daar wij de hoop voor 't Land zien groeijen,
De hoop, door U voor ons bereid!
Wij vlijen ons bij haar ter neder:
Of, is het nood, wij grijpen weder
Voor U, genoopt door heldenvier,
In onze vuist het blank rapier,
In plaatse van een' zwaaneveder.

A. BLUSSÉ.

etuigenis van anderen, dat in 't jaar 1351 een bloedige waterstrijd op de Maas oorviel, waardoor die rivier drie dagen lang rood van bloed was. Hieruit zou et tegenwoordige Wapen der stad Dordrecht ontleend zijn.

GEDACHTEN,

BIJ GELEGENHEID VAN HET VADERLANDSCHE VOORSTEL DER STAD

LEIDEN,

GEDAAN IN DE VERGADERING VAN HOLLAND, OP DEN 31sten DER HOOIMAAND', 1782.

Nooit werd, op 't waereldrond,
Een land zoo fel beſtreden,
Als Neêrlands vrije grond
Te dikwerf heeft geleden.

Nooit werd een wreeder magt
In eenig land gezonden,
Noch, met verwoeder kragt,
Der volken regt geſchonden.

Dan met geen' minder moed
Werd dwinglandij verbannen;
Men waagde goed en bloed,
Ten trots' der Aartstirannen.

Hoe

Hoe wreed de Kastiljaan
Het regt ooit zocht te knotten,
Men bleef hem kloek weêrſtaan,
Spijt Alvaas moordſchavotten.

Hij moest, (hoe trotsch voorheen,)
Aan Batoos wakkre ſtreeken
Gansch magtloos afgeſtreên,
Zelf om den vrede ſmeeken.

Nooit kon het driest geweld
Ons vrij gewest benaauwen,
Of elk ſtond pal, als Held,
Met ijzren Leeuwenklaauwen.

Zal nu dan zulk een Land
Zich laaten overheeren,
En tot den laagſten ſtand,
Door ſchelmen, zien verneêren?

o Neen! de Batavier
Zal deeze ſchendaad wreeken,
Op 't Britsche Monſterdier,
Berucht door valſche treeken.

Hoeveel het taai geduld
Der Belgen kan verdraagen,
Zij laaten, buiten ſchuld,
Zich nimmer ſtrafloos plaagen.

Getuig o Oceäan!
Hoe dikwerf Neêrlands Helden
Der Britten wuſt beſtaan
Kloekmoedig paalen ſtelden.

Dan, hoe nu zoo veracht,
Zoo werkeloos gezeten,
En, met vergeefſche klagt,
Den kostbren tijd verſleeten!

Mijn zangſter zwijgt, en treurt
Om 't ſchandlijk tijdverbeiden.
Dan . . . . 'k zie haar opgebeurd,
Door 't vaderlandſche Leiden.

o Leiden! dierbaar pand!
Gij komt aan Batoos Neeven,
In hunnen veegen ſtand,
Weêr moed en blijdſchap geeven.

Hadt

Hadt ge eertijds recht met lof
Uw' Vander Werf te noemen,
Thans hebt ge ook dubble ſtof
Der Vaadren trouw te roemen.

Hun ronde mannentaal,
Ernsthaftig, zonder ſchroomen,
Gevoerd in Hollands zaal,
Zal 't Britsch geweld betoomen.

Gij eischt dat wij den Dog
Zijn niets beduidend blaffen
Verleeren, en 't bedrog
Der laffe vuigaarts ſtraffen.

Wat roem verdient dees daad,
o Wakkre Palinuuren!
Gij zoekt de hulk van Staat
Den rechten koers te ſtuuren.

Wat roem voor u, o Stad!
'k Zie veel van Hollands Steden,
Met u, het gloriepad,
Vol blijdſchaps, reeds betreeden.

 Nu

Nu daalt een ſtraal van hoop
In 't hart der Eensgezinden,
Om eens den duistren knoop
Van 't laf gedrag te vinden.

Dit doet den fieren moed,
Zoo dikwerf uitgeblonken,
In 't edel Hollands bloed,
Met nieuwe drift, ontvonken.

Zoo worde de eendragtband,
Ontſnoerd door ſterke ſchokken,
In 't Vrije Nederland
Met ijver ſaamgetrokken.

Zoo moet' de koopvaardij
Haar' ouden bloei herkrijgen,
En Maas en roemrijk Y
In vollen luister ſtijgen. —

Algoede Hemelheer!
Doe onzen wensch gelukken,
En wil, gelijk weleer,
Ons aan 't verderf ontrukken.

WEESP,
1782.

Fs. VAN AKEN, Junior.

TER GELEGENHEID DAT ARNHEMS GEMEENTE POOGINGEN BEGON TE DOEN, TER HERSTELLINGE VAN HAARE OUDE VOORRECHTEN.

't Is waar, het oorlogsvuur woedt thans op Batoos ſtranden:
De norſche Mavors heeft de zoete Vreê verjaagd:
De toomelooze *Dog* brak los van zijne banden,
Met woest getjank, en heeft den fieren Leeuw belaagd.

 Dat

Dat moedig ſtrijdbaar dier, hoe anders ook ontſtoken
Door eedle gramſchap, als het ooit wierd aangerand,
Hoe 't aan het *Britsch* geſpuis zich eertijds heeft gewrooken,
Schijnt thans, van moed ontbloot, geklonken aan den band.
Hoe dit het grootsch gemoed eens Bataviers moog' treffen;
Hoe hem zijn boezem krimpe, in 't voelen van 's Lands ſmart;
Hoe hij de werkloosheid in 't minst niet kan beſeffen,
Verwenscht — veracht — vervloekt, in 't afgepijnigt hart,
't Veranderd niet, ach neen! — Dan bij dees droeve plaagen,
En blijken van Gods ſtraffe op 't zondig Nederland,
Begint de vrijheidzon weêr vrolijker te daagen.
o Ja! driewerf geluk! mijn jonge boezem brandt,
Door 't edeläartig vuur der vrijheidmin ontſtoken:
Ik ſpan de ontſtelde lier, door droeven rouw ontſnaard;
Daar mijn verrukte geest, zoo lang door ſmart verbroken,
Zijn' blijden toon met dien van Batoos Tuinmaagd paart.
Gelijk een ſmeulend vuur, wanneer men 't uit wil dooven,
Door 't zorgen dat de lucht geen vat 'er meer op heeft,
Niet zelden overwint, dees kragten komt te boven,
Zijn vlam aan allen kant verheft, en opwaards ſtreeft;
Zoo lukt het Nêerlands volk, nu 't zijne vrijheidpanden,
Hoe ſmeulende en verdrukt, ja bijna uitgedoofd,
In ruimer lucht beſchouwt; 't verbreekt de ſtramme banden,
Vervloekt de ſlavernij, en ſteekt weêr moedig 't hoofd

Ten hoogen hemel op, tot voorstand van zijn regten:
  Zijne Oudsten staan het bij; de deugdzaamste-Edelliên,
Capellens, *Zuylens*, met ontelbaare andren, vlechten
  Der dwinglandij' een' strop; 'k zie 't monster weêrstand biên.
Men roept: Iö! triumf! het bloed begint te kooken,
  Verhit door vrijheidmin, in 't oude Gelderland!
Ziet Arnhems Volksgemeente ook 't wettig regt verbroken,
  Zij grijpt vol heldenmoed, naar dit ontschatbaar pand.
Is 't waar, mijn Vaderstad, wat ons 't gerucht durft melden?
  Stort, stort uw dankbaar hart dan voor uwe Oudsten uit!
Help, help hen, waar gij kunt! doet uw belangen gelden;
  Gij ziet dan hun triumf eerlang in hun besluit.
Uw Burgerij is warsch van wreevle muiterijen;
  Zij eert haare Overheid, die zich regtäartig draagt,
En haat het woest gespuis en zijne razernijen,
  Waarin de twistzucht heerscht: maar ziet zij zich verlaagd,
In haar geheiligd regt en onwaardeerbre panden,
  Dan gloeit heur vrijheidmin; zij spreekt dan, vol van moed,
Voor haar zoo waard belang. Haare Oudsten doen die banden
  Dan vol bedaardheid los: hoe kookt hun 't vrije bloed!
o Ja! dat blijkt ook nu! — Gunt mij, regtschapen Zoonen
  Van Batoos nageslacht! dat ik mijn dankbaar hart,
Voor uwe trouwe zorg', (mogt God die dubbel loonen!)
  Uitboezeme in uw' schoot, daar gij de slaefschheid tart...

Dan welk eene eedle Maagd zie ik hier tot mij naadren?
Wie toont zich zoo vernoegd, zoo vrolijk van gelaat?
Het is de Vrijheid zelve, de redſter onzer Vaadren,
De helpſter van dit Land, de ſteun van dezen Staat! —
Zij drilt heur ſpeer, waarop wij haaren hoed zien wuiven,
Ten blijk van haare vreugd! — Daar opent zij den mond;
Zij doet de dwinglandij' en tweedragt rasch verſtuiven,
En voert deeze achtbre taal, op haaren vrijen grond:
„ Mijn lief en waardig Volk, mijn dappre Batavieren!
„ Die 'k losgerukt heb uit den arm der ſlavernij',
„ 'k Heb u altoos bewaard, en deed u zegevieren;
„ 'k Zal u beſchermen voor de trotſche dwinglandij'.
„ Ik heb dit korts getoond, toen de eerelooze Britten
„ U met meer magts beſtreên; zij vielen woedende aan:
„ Maar 'k deed uw borst door min voor 't vaderland verhitten,
„ En zegevierende die vuige monſters ſlaan.
„ o Wee hem, die beſtaat mijn regten ſtout te ſchenden,
„ Mijn vrije zielen poogt te brengen onder 't juk:
„ Al kwam een dwingeland, met opgeruide benden,
„ Mijn vorst Oranje kan haar redden uit den druk.
„ Of zou die eedle Zoon van mijnen welbeminden,
„ Van mijnen trouwen Stam, nu trouwloos zijn ontäart?
„ Hij zij mijn Palinuur! mogt ik dien in hem vinden!
„ Is niet zijn heil met dat van Nederland gepaard?

„ Dan

„ Dan daar mijn waardig volk, door achteloos vertrouwen,
„ Zijn regten ziet verkort, zie 'k ook, tot mijnen troost,
„ De pooging, die het doet, tot breeking van die touwen,
„ Zoo knellend om zijn' hals! — Ik zal van't roemrijk Kroost,
„ Dat hiertoe medewerkt, de dierbre naamen graaven
„ In duurzaam marmer, voor het laatste nageslacht:
„ 't Zal dan, met dankbaarheid, gedenken aan die Braaven.
„ Nu biede ik hulp aan elk, die 't slaaffche juk veracht! —
Hier zweeg de Vrijheid, toen een koets van luchte wolken
Haar voerde naar om hoog, door 't ruime hemelzwerk:
Ik zag haar biddend na. — Mogt God nu 't hart der volken
Verlichten met haar min, in hun manmoedig werk!
Mogt hij aan ons gewest den lieven vrede schenken,
En weêr den eendragtband hernieuwen in 't gebied!
Mogt hij, gelijk van ouds, ons in zijn gunst gedenken!
'k Zong hem dan, blij te moê, een lof- en dankend lied.

ARNHEM,
1782. S. VAN BRONKHORST.

EERDICHT,

VOOR DEN

DAPPEREN ZEEKAPITEIN

CHRISTIAAN STRAATENBURG.

Wie deed den heldenroem der voorige eeuw herleeven?
Wie volgde een' Ruiter na, op 't loflijke eerefpoor?
Wie waagde, als hij, vol moeds, benoordenöm te ftreeven?
Wie ftond, in 't guurst faifoen, 't gevaar diens zeetogts door?
Wie tartte, op 't brullend nat, de Britfche plonderfielen?
Wie zette, op 's vijands mast, de vaderlandfche vlag?
Wie zag, helaas! zijn' buit door 't woên des ftorms vernielen?
Wie vierde 't jaargetij' van Oogstmaands vijfden dag?
Wie ftijft de ronde taal van Amftels Burgerheeren?
Wie ftrekt 's Lands Admiraal een fpoor tot eer en pligt?
Wie doet het Britsch gefpuis van fpijt zijn long verteeren?
't Is STRAATENBURG! die meer dan ... andren heeft verricht.

AMSTERDAM,
1782.

JOH. DE BRUINE.

AAN DE

BESTUURDERS

VAN HET

VADERLANDSCHE FONDS.

Ten deezen ſtond verjaart de glorierijkſte dag
Voor Neêrlands vrijen Staat, dien ooit mijn Zangſter zag;
Die dag, waarop 's Lands eer de dorrende laurieren
Hergroenen zag om 't hoofd der dappre Batavieren;
Die dag, toen *Parkers* Vloot, in 't hachlijkst krijgsgevaar,
Het ſchuimend ſlagveld liet aan ZOUTMANS Heldenſchaar;
Die groote dag des heils, waarop 's Lands Waterhelden
Den moed van Bato's Kroost door hunnen roem herſtelden;
Ja! eindelijk die dag, die Neêrlands vrijen hoed
Nog op de punt der ſpeer roemruchtig draaijen doet.
Ligt zoudt gij, op dit uur, de ſchalmen uwer boeijen
Met traanen vol van ſpijt, in ſlaavernij, beſproeijen,

Waar'

Waar' Neêrlands Vijand niet van 't doelwit afgeſchrikt,
Waarop hij, tot dien dag, met voorſpoed hadt gemikt
In 's Lands vervallen *Staat*, zo akelig en duister:
Maar na dien grooten dag herleefde Neêrlands luister.
Wien lust het kruipen voor een' laagen Dwingeland,
Als GOD de Vrijheidſpeer beſchermt met eigen hand?
U niet, rechtſchapen Kroost van vrije Nederlandren!
Gij zaagt met vreugd den glans van ZOUTMANS Oorlogsſtandren.
Elk Krijgsman, die den ſlag met roem had bijgewoond,
Scheen u een Godheid toe: de moed, zo trouw betoond
In zwakker ſtrijdenskans, door laſheid ongeſchonden,
De wonden van den Brit, hunne eigen eerewonden,
't Stortte alles uwer ziel' het edel denkbeeld in
Van liefde voor uw volk, van grootſche heldenmin.
„Het bloed, dus ſprak uw hart, gevloeid uit Neêrlandſche aadren,
„Zij 't zaad der heldendeugd. 't Gezigt van 't bloed der Vaadren
Wekke in der Zoonen hart een heilig heldenvuur,
Dat voor 's Lands Vrijheid blaake, en 's Aardrijks eind verduur'!
Maar hij, die Neêrlands roem tot aan zijn' dood beſchermde,
Was 't, die voor deezen togt zijn ſpraakloos wicht omärmde,
En met een teedre traan der huwlijksmin in 't oog,
Uit de armen zijner Gaê, naar 't wachtend ſlagveld vloog,
Waar hem, in 's Vijands vuur, 't geweld des doods beſtookte.
De val van hem, wiens bloed van heldenijver rookte,

Toen hem de leste ſnik ten veegen mond ontvlood,
Bedroeft de Moeder niet, door zijn' onrijpen dood:
Haar, die een' Neêrlands Held heeft uit haar' ſchoot getoogen,
Sta, zo hij ſtrijdend ſneeft, een vreugdetraan in de oogen.
Wij trotſchen Griekenland, in fieren heldenmoed;
En 't vrouwlijk hart kweekt hier denzelfden ijvergloed.
Dan hij, dien ſtraks de ſchicht des doods in 't ſtrijduur griefde;
Was niet alleen ſlechts Held, maar kweekte ook ouderliefde.
Met Vorst Æneas aart in ſtrijd en huis bezield,
Was hij 't, die 't huisgezin der Weduwe onderhield,
Aan zijn gevoelig hart met engen band verbonden;
Daar ze, in zijn liefde, Man en Vader wedervonden.
Dat zulker zwaar verlies geboet worde of verligt,
Dit wenscht elks edel hart, dit eischt elks Christens pligt."
Zo dacht gij, en met recht, o eedle Stervelingen!
Begunſtigd door uw' GOD met aardſche zegeningen.
Het medelijden welde in 't zuchtende ingewand:
Gij ſchreidde; en elke traan was GODE eene offerand,
Een blijk van dankbaarheid! Dat kenmerk der Bataaven
Voegt, bij dien traanenvloed, de ruimſte liefdegaaven.
Geen losſe en wufte zorg deelt fluks die gaaven uit:
o Neen! bezadigdheid beſtuurt het braaf beſluit.
Wie ſnaaren roeren kan, en 't Christen hart voelt kloppen,
Kan zwijgend zo veel deugds voor 't nageſlacht verkroppen?
Mijn

Mijn Zangſter is te zwak, en treedt erkentlijk toe.
Vergun haar, eedle Schaar! dat ze u ſlechts hulde doe:
Zie lang de vruchten van uw hulprijk mededoogen:
De GOD, die 't al regeert, begunſtige ook uw poogen:
Dat elk Bataafſche Held nu nog, met ſtouter hart,
Zich zelven onderwerpe aan eedle lighaamsſmart!
Verminkt hem 't oorlogsvuur aan armen of aan beenen,
Uw zorg zal hem, op nieuw, als arm en been verleenen.
Ja rooft hem 't doodlijk kruit het zintuig van 't gezigt,
Gij zijt het, die zijn ſmart en duisternis verligt.
Gij zijt het, zo de dood hem 't levenslicht doet derven,
Die 't loon van heldendeugd zijn dierbre Gaê doet erven.
Den Weeskens ſtrekt uw hulp een' Vader, die hen kweekt
Tot Helden, welker vuist den dood der Vadren wreekt,
Of, zo de blijde Vreê, voor de eerkroon der laurieren,
Den helm der Vrijheid met olijven dra mogt cieren,
Om dan als Kinders, uit het heldenbloed geteeld,
Te zorgen dat den helm, door 't Vredeloof geſtreeld,
Geen roest van achtloosheid of ſmet van lafheid dekke.
Dat uw getrouwe zorg een' ſtok en ſtaf verſtrekke
Aan de Ouders, kinderloos en hulploos door den ſtrijd:
Hun zal, wanneer de dood den draad huns levens ſnijdt,
Met blijdſchap op 't gelaat, van hun beſtorven lippen
Den adem, met een beê voor uw geluk, ontglippen.

Hun

Hun ziel zal, vol van u, dus naadren tot Gods troon.
Daar, eedle Bataviers, daar wacht u 't heerlijkst loon.
Hij, die zijn Land niet mint, moet ook zijn' Godsdienst haaten:
De waare Godsdienst bloeit, door 't heil der onderzaaten.
En, schoon men eens de roê der tuchtiging behoeft,
't Gelaat van waare Deugd noch Godsdienst staan bedroefd.
GOD doe u lang de vrucht van dees' uw' arbeid smaaken!
Uw lange leeftijd zij een schakel van vermaaken,
Door wier genot uw hart het grootsch gevoel beseft,
Dat Menschen tot den rang der Engelen verheft.

HAARLEM,
1782.

A. LOOSJES, PZ.

TER

ZOO DE MEESTER, ZOO DE KNECHT.

Een Rodney, die, door ſnood Euſtatius te dwingen,
Om zijn misbruikte magt en wreede plonderingen,
Van ijder wordt gehaat, waar hij de ſteven wendt;
Een Arnold, tuk op ſchelmsch en eerloos landverraaden;
Gordon, die 't huichlend hart in 't oproer durft verzaaden,
Zijn door geweld, verraad en dweeperij bekend.

De een moog' zich, door den roof van Neêrlands ſchat, verrijken,
Dees welverdiende ſtraf, door list of gunst, ontwijken;
Men ſier' hunne euveldaên met ſchijn van deugd en regt;
Brittanje, dat zoo vaak zijn' eigen ramp bewerkte,
Daar niets zijn woest geweld, zijn list of haat beperkte,
Toont ons, in hun, den aart des Meesters in den Knecht.

ROTTERDAM,
1782.

AGNITA VAN DIJCK.

AAN DEN BRIT, TER GELEGENHEID DER VEROVERING VAN St. EUSTATIUS.

Ontmenschte Brit! die roof- en moordgezinde handen
Durft ſlaan aan 't goed en bloed der vrije Nederlanden;
Wat helsch gedrocht heeft u die ſchendaên ingeprent?
Ga weg, gevloekte gier! naar 's aardrijks ander end'.
Naar 's afgronds zwavelpoel, naar Plutoos jammerkolken,
Doemwaardig is uw doen bij welbeſchaafde volken!
Ja! gij verdient niet meer, met uw verblind gezigt,
Te ſtaren op den glans van 't koestrend zonnelicht.
'k Ben nog in de eerſte jeugd, doch wenschte op Nereus ſtroomen,
Uw wreevle plonderzucht manmoedig te betoomen.
Zoo niet de kinderpligt aan de ouderlijke wet,
Die ik als heilig eer, mij hier in hadd' belet,
Gewis ik hadde alreede, op welbeſtuurde vlooten,
Uit vaderlandſche zucht, u voor den kop geſchooten.

WILLEMSTAD,
1782.

CAREL WEBBERS.

OP DE HEROVERING VAN St. EUSTATIUS, DOOR DEN HEER MARQUIS DE BOUILLÉ.

De liefde tot het Vaderland
Is de oorzaak dat mijn nimf de ontstelde snaaren spant:
Zij zal de heldendeugd des braaven Gals trompetten:
Zij zal den wakkren held Bouillé,
Die 't Britsche roofrot wijken deê,
Een' groenen eerlaurier op zijnen schedel zetten.

Eustatius, weleer verrascht
Door hem, die op verbond noch 't recht der volken past,
Maar 't heiligst vreêverdrag lafhartig durft verbreeken,
De deugd en waare trouw verbandt,
Om 't vrijgevochten Nederland,
Uit eerelooze drift, de hartäêr af te steeken:

Triumf! gij zijt van 't boos geweld
Op 't glorierijkst verlost. Door roovers wreed bekneld,
Moest ge, onder 't ijzren juk des dwinglands, haast bezwijken,
Zoo niet Bouillé, vol wijs beleid,
(Wie roemt naar eisch 's mans dapperheid?)
Door 't blinkend heldenstaal, die snoodaarts hadd' doen wijken.

Roem,

Roem, Rodney! wreede roofharpij!
Op uwe ontmenschte daên en ſnoode tirannij!
Bouillé mag meer dan gij, op dappre daaden roemen.
Men zal den man een waaren held,
Een' fnuiker van het Britsch geweld,
En u een' menſchenbeul, een' wreeden roover noemen.

Komt, braave Gal en Batavier!
Spant ſaam, en doet den Brit, voor uwe krijgsbanier,
Op't ſchuimend pekelveld, voor't ſcherpe wraakzwaard beeven:
Dan ſtijgt onze achtbre koopmanſchap
Weêr tot den eerſten glorietrap:
Dan zal de lieve Vreê, gelijk voorheen, herleeven.

Dan zal, zoo lang men deugden kent,
Zoo lang de dagvorſtin heur' gouden wagen ment,
De ganſche waereld van uw' ouden roem gewaagen:
Dan wordt der Britten trots verneêrd;
En daar hij uwe grootheid eert,
Zie ik uw gloriezon, aan de oosterkimmen, daagen.

WILLEMSTAD,
1782.

CAREL WEBBERS.

TER AENSTELLINGE
VAN DEN
WELEDELEN GROOTACHTBAREN HEER
Mr. PIETER JOH. VAN BERCKEL,
RAED IN DE VROEDSCHAPP' EN REGEREND BURGEMEESTER DER STAD ROTTERDAM,
ALS AFGEZANT DER NEDERLANDEN NAER NOORD-AMERIKA.

De Vrijheid kent haer kroost, regtäerte Nederlanders!
Dat kroost vervloekt den Dwang, en plant zijn zegeſtanders
Op 't hart diens dwingelands, dien 't uit den hoftroon werpt,
Terwijl 't zijn ſlagzwaerd voor den nek der heerschzucht ſcherpt,
En dingt voor 't Vaderland naer krakende eerlaurieren.
De Vrijheid overwint! juicht, vrije Batavieren!
Een ware Heldenzoon, uit een' Bataefſchen ſtamm',
Een Burgervader in 't aenzienlijk Rotterdam,
Een Vijand van 't geweld, een Vriend van 't vrij regeren,
Ziet zich, door Neêrlands Maegd, met dezen last verêeren.
„ Streef naer Amerika; 'k maek u mijn' Afgezant;
„ Bied daer mijn Zuster, uit mijn' naem, de vriendenhand;
„ Dat deugd en trouw de zuil van onze vriendſchapp' vesten;
„ Bevorder dus het heil der twee Gemeenebesten".
Zij zwijgt, daer op haer tael verkeerde heerschlust bloost:
Zij kroont van Berckels kruin: de Vrijheid kent haer kroost.

ROTTERDAM,
1783.

DAVID VAN STOLK.

OP HET VERTREK

VAN DEN

WELEDELEN GROOTACHTBAREN HEER

Mr. PIETER JOH. VAN BERCKEL.

o Maesſtad, wie kan ooit uw glorie regt beſchrijven?
Uw Naem zal eeuwig levend blijven.
Uw kroost volgt dat van 't Y in vrijheidliefde na:
Een van uw trouwe Burgervadren,
Wien Batoos heldenbloed zoo heerlijk vloeit in de adren,
Een Steun der Vrijheid zeilt naer 't vrije Amerika.

Al ſluit uw muur in zich verbasterde aterlingen,
Die de edle Maegd naer 't leven dingen,
Wat nood! Van Berckel leeft! hij, die hun vaek weêrſtond,
Heeft aen haer outer trouw gezworen,
En, tot eene eeuwige eer voor Batoos kroost geboren,
Verlaet hij Neêrlands Erf, voor haren nieuwen Grond.

Daer zal zijn tong, zijn hart, nooit in hun pligt bezweken,
De zuivre tael der Vrijheid ſpreken;
Daar zal zijn ſchrander brein, in ſtaetsbeſtuur volleerd,
Ten nutt' der vrije Nederlanden
En 't fiere Amerika, de zachte vriendſchapbanden
Volmaken, tot geluk van elk, die vrijheid eert.

Mij dunkt, ik zie den kring van haer geliefde Zonen
Reeds ongeveinsde vreugd betoonen,
En haken naer de komst van Neêrlands Afgezant!
Daer zie ik reeds de blijde reijen
VAN BERCKEL naar de zael der gouden Vrijheid leiên.
Hier reikt die edle Maegd haer' lieven Zoon de hand.

De koopmanſchap, door dwang zoo jammerlijk vertreden,
Doch van zijn heerschzucht vrij geſtreden,
Vindt bij dees' Schutsheer troost en balſem voor haer leed:
Zij, lang verdrukt door 's vijands lagen,
Ziet thans de blijde zon van haren voorſpoed dagen,
En Noord-Amerika tot haer behoud gereed.

Zag de Oceaen nog korts zijn dartelende baren
Door 's roovers zwarte kiel bevaren,
Haest draegt zijn groene rug de hulk, waerin mijn Held,
Als Afgezant, zich zal bevinden.
Voert hem, met dubblen ſpoed, ontzagchelijke winden!
Naer 't Vriendenland, waerin de Vrijheid wetten ſtelt.

Vaerwel, o Burgervriend! tot Neêrlands heil geboren!
De Algoedheid will' mijn beê verhooren,
En voere u, in haer gunst', gelukkig over zee.
Geen onweêr moet uw kiel belagen,
Maer zij u, in triumf, naer 't hof der Vrijheid dragen!
Het vaderlandſche hart zeilt biddend met u meê.

ROTTERDAM,
1783.

G. MANHEER.

LAUWERKRANS

VOOR DEN BRAAVEN VADERLANDER,

DEN WELEDELEN GROOTACHTBAAREN HEERE

Mr. P. J. VAN BERCKEL.

Burgervader! wend de ſteven naar het Vrije Amerika;
't Wacht u komst; en Neêrland ſtaart u reeds op 't ſchomlend pekel na.
'tKent uw liefde voor 's lands welvaart, met uw trouw, beleid en moed;
En het keurt des uw verkiezing, door 's lands Vaders, wijs en goed.
't Was *van Berckel* * met *Neuville* †, die in dit Gemeenebest,
Eerst de vriendſchapgronden leiden met Amerikaas gewest.
Mogt VAN BERCKEL die kanteelen vestigen en vast doen ſtaan,
En 't gebouw dier nutte vriendſchap eeuwig hoeden voor 't vergaan!
Mogt hij 't welzijn van mijn Neêrland ook doen bloeijen heinde en veer;
Opdat eens de poel vol rampen in een heilfontein verkeer'!
Maar, wat zeg ik? braave Staatsman! zou ik u mistrouwen? neen!
De ijver van een' Jongling ſpreekt ſlechts voor het heil van 't Algemeen;
't Algemeen, dat, diep vernederd, neêrgedrukt ligt in het ſtof,
Door een onregtvaardig oorlog van het eedverkragtend hof.

 Maar

* Penſionaris der Stad Amſterdam. † Een voornaam Koopman te Amſterdam.

Maar Hij, die, in 't ruim der hemels, boven 't ſtarrendak, gebiedt,
En, van zijn' geduchten zetel, op ons aardrijk nederziet,
Zag het woede van de Britten, en hoe zij, door vuur en dolk,
Eed en pligt met voeten traden, — beulen waaren voor hun volk;
Hoe ze, als vuige waereldgeesſels, met geweld en tirannij,
't Regt der volken ſnood verbraken, door hun dolle heerſchappij.
Dit kon God niet langer dulden; hij verdelgde, door het zwaard
Der verdrukte Burgerſchaaren, veele wreedaarts van deeze aard'.
Toen zag elk de Amerikaanen overwinnen, door hunn' moed,
En de uitvoerders van de heerschzucht zwemmen in het ſtroomend bloed.
Dit verſchrikte geen tirannen: neen; hun woede ſteeg ten top;
Tot het wraakvuur van de Vrijheid daalde op hunnen wreevlen kop.
„ Neêrland ſmeet het dwangjuk neder", riep men in Amerika;
„ En 't verkreeg door 't ſtaal zijn vrijheid; volgen wij zijn voorbeeld na.—
„ Dat we een' andren Flips afzweeren, die ons land in kluisters ſlaat,
„ En al ſtrijdend voor ons vormen eenen vrijen Burgerſtaat".
Deeze maar klonk elk in de ooren. IJder was ten ſtrijd gereed.
Ouderdom en Jeugd, vereenigd, deeden fluks den vrijheidëed,
Om voor haardſteên en altaaren onverwrikbaar pal te ſtaan,
En zich liever dood te vechten, dan weêr ſlaafsch gebukt te gaan.
Toen beproefden ze ook de vriendſchap van 't beroemd Bataafsch gewest,
Om een vast verbond te ſluiten, op hun beider heil gevest.
Maar, helaas! men hield dit tegen. Eindlijk kwam die blijde ſtond:
Noord-Amerika en Neêrland ſlooten 't langgewenscht verbond.

ADAMS

ADAMS ſtreefde herwaards over; nu moest iemand derwaards heen.
Gij, VAN BERCKEL, werdt verkooren; 't was de keus van 't Algemeen.
Welk eene eer! gij, de eerſte Staatsman, die van hier trekt naar een oord,
Waar de wet wordt aangebeden, waar men niets dan vrijheid hoort.
Toon ook dat men nog in Neêrland vrijheidwetten eert — betracht —
En hem, die ons wilde kluisteren, als een' volksverdrukker acht.
Maar vooral ſchraag onzen welſtand: 't koopgeluk is Neêrlands heil:
Dat Amerika, dat Neêrland, waar om waar elkandren veil?
Hiertoe moet gij ijvrig poogen: door den band der vriendentrouw
Naauwer - digter aan te haalen, ſchraagt gij best ons Staatsgebouw.
Braave BERCKEL! ijder hoopt hier op uw vaderlandſche vlijt:
IJder weet dat gij geen vleijer, maar een Zoon der Vrijheid zijt.
Schoon de naamen der VAN BERCKELS prijken aan den eeretrans,
Duld dat u mijn zangſter kroone met een' friſschen lauwerkrans.
Vaderlander! Burgervader! hoop en troost en toeverlaat
Van opregte welvaartminnren, Palinuur van deezen Staat!
Streef nu heen, en wend de ſteven naar het vrije Amerika:
Neêrland ſtaart, vol heilverwachting, u met duizende oogen na.
'k Zie ons aller heilzon daagen, met de Amerikaanſche zon,
Koestert ze, uit het Rijk der Sterren *, Neêrlands milde welvaartbron.
Als de Koopvaart hier weêr bloeide, ſteeg ons land ten glorietop;
En het zou al zijne haaters dondren op hunn' trotſchen kop!

DORDRECHT,
1783. SERVAAS VAN DE GRAAFF.

* De Amerikaanen voeren eenige Sterren in hunne vendels.

OP DE VERHEFFING
VAN DEN HEER
VAN DER MARCK,
TOT HOOGLEERAAR IN DE BEIDE RECHTEN, OP DE HOOGE SCHOOL VAN OVERIJSSEL.

KLINKDICHT.

Zoo ziet ge uw' wensch vervuld, rechtaarte Batavieren!
Zoo wint de Deugd eens veld, in 't aanzien van de Nijd!
Zoo mag de Vrijheidmin, de Dwinglandij' ten ſpijt',
In braaven VAN DER MARCK, dan eindlijk zegevieren!

Zoo plant de Vrijheid weêr haar oude heilbanieren,
In weêrwil van den ſtrik, dien haar de Heerschzucht ſpant,
Daar zij, tot haare vreugd, in 't dierbaar Vaderland,
Haar echte en waarde Zoons ziet kroonen met laurieren!

Geluk dan, VAN DER MARCK, met uwe zegepraal!
Spreek nu, gelijk voorheen, met ronde mannetaal,
En pleit voor 't heilig recht der vrijgebooren Belgen:
Leer dezen heldentoon de Nederlandſche Jeugd':
Prent in haar edel hart de Vrijheidsliefde en Deugd:
Zoo vormt ge, in 't nageſlacht, getrouwe Batoos telgen!

ROTTERDAM,
1783.

J. KRAP, AZ.

AEN DE
BELGEN.

O Vrijheidminnend Volk! beroemde Batavieren!
Wier onverſchrokken moed, gepaerd met noeste vlijt,
Weleer den ſtouten Brit deed vliên voor uw banieren,
Vergeet gij dus uw deugd, betoond in ſtrijd bij ſtrijd?
Waer is uw fiere moed? waer zijn uw forſche kragten?
't Is met uw glorie uit, indien gij niet ontwaekt.
Gij zijt der Volken hoon, de ſchimp der Oppermagten,
Zoo lang gij werkloos blijft, en van geen krijgsvuur blaekt.
't Ontbreekt u, dapper Volk, nog aen geen wakkre Helden;
Gij weet wat *Doggersbank* ter hunner eer' getuigt:
Gij juichte, blij van geest, toen zij hunn' vijand velden;
Maer is het dan genoeg, wanneer gij vrolijk juicht?
Neen, Batoos dierbaer kroost! neen, ſchrik der dwingelanden!
Trek, met een ſtoute vuist, het ſchuilend wraekzwaerd uit;
Hervat uw' ouden moed; bewaer uw vrije ſtranden;
Beſcherm de koopvaerdij, waeruit uw aenzien ſpruit:

Ver-

Verdrijf 't gevloekte rot van 's vijands hurelingen,
Die in uw midden zijn, en, erger dan de pest,
Door een' ſirenenzang 't zwaerd uit uw handen zingen,
Daer hun roofzieke buik zich met uw ſchatten mest.
Ontwaek, 't is meer dan tijd; breek door de nevels henen,
Die looze ſtaatkunst ſpreidt: geen haetlijke eigenbaet
Doe immer u het oor aen hare vleitael leenen;
Daer zij uw heil belaegt, en volk en land verraedt.
Helaes! mijn Vaderland! men heeft uw' val beſchoren!
De Witte ... een naem zoo eêl, rein, zonder valſchen ſchijn,
Voorheen ons hart' zoo waerd, zoo ſtreelende in onze ooren,
Moet, welk een ramp! de naem van een' verrader zijn.
Verleid door 't gloeijend goud, wil hij den vijand ſterken.
o Wanklend Nederland! het nadrende oogenblik ...
Maer neen! verraders loon moest ook zijn' val bewerken,
Vervult des booswichts ziel met wroeginge, angst, en ſchrik.
Ach! wierden zij ontdekt, die onze welvaert ſchaden!
Wie weet hoe groot de drom dier ſnoode monſtren zij,
Die 't lieve vaderland, om Engelsch goud, verraden,
En eerloos bijſtand biên aen dolle dwinglandij.
Gedrochten, die verwoed aen 's burgers hartaêr knagen,
De borst verſcheuren durft, waeruit ge uw voedſel trekt;
Verachtelijk Geſpuis, de dag zal eenmael dagen,
Waerop de Belg uw doel, met uwen naem, ontdekt.

Men

Men zal eerlang voor u de ſtrenge vierſchaer ſpannen,
  Waerin geen hooge rang den lagen ſchelm verſchoont;
o Neen! door 't wijs beſtuur van vaderlandſche Mannen,
  Wordt vuil verraed geſtraft, en trouwe deugd beloond.
Ontzagchlijk oogenblik, dat wij verlangend wachten,
  Breek eindlijk eenmael aen; verberg de Ontaerten niet,
Die naer het wis verderf van 't zinkend Neêrland trachten!
  Ach! red het zuchtend volk uit kommervol verdriet!
Men mint de vrijheid nog: o ja! de vrije Friezen
  Verdeedigen haar regt, met onbezweken moed:
Maer, Hollands Edelen! wat zijde zult gij kiezen?
  Gij immers luistert niet naer 'slandverdervers ſtoet,
Den ſtoet van hun, wier ſchat, wier aenzien, wier vermogen
  In deze twisten groeit? Zij juichen om uw' val,
En zien naer Albion om goud, met vlammende oogen,
  In hope dat uw ramp hun voordeel geven zal.
o Vrijheidzonen! ja, gij ziet uw' wensch gelukken;
  Men kent den boozen ſchelm, die uwe kust verried:
Weldra treft hem de ſtraf voor zijne gruwelſtukken...
  De Regter wreekt het kwaed, maer vloekt den booswicht niet.
o Vrijheidminnend Volk! beroemde Batavieren!
  Weleer gevreesd, ontzien, van al het volk der aerd',
Alom waer gij verſcheent, behalers van laurieren,
  Bevestigt uwen roem, door 't wreekend oorlogszwaerd!

Her-

Herleeft in ouden moed: uit Helden voortgesproten,
Geboren in den krijg, tot arbeid regt geschikt,
Zijt gij hier toe verpligt: opregte Batoos loten,
Verdelgt hem, die uw' arm met gulden banden strikt,
Geen ampt of staat of rang moete uwen ijver dooven;
't Is enkel schijnvernis, dat dan uw oog verblindt.
Gij moet geen' Hoveling, wanneer hij vleit, gelooven;
Daer hij zijn voordeel zelfs in uw verliezen vindt.
Gordt kloek de wapens aen, voor haerdsteên en altaren;
De ontrouwe Bondgenoot gevoel', gelijk weléer,
Dat gij uw vrijheid mint, uw regten durft bewaren,
Dat Neêrlands glorie is te leven zonder Heer.
't Ontbreekt ons, luidt uw tael, 't ontbreekt ons aen vermogen. —
o Neen! dees ijdle waen ontëert uw heldenkragt:
Dit heeft reeds overlang uw' zwakken geest bedrogen;
't Ontbreekt ons aen den wil, en geenszins aen de magt.
Men vorsch', met ijver, naer den raed der fiere Zeeuwen,
Naer de oorzaek van het laffe en schandelijk bestek,
Dat allen lust beneemt aen Hollands waterleeuwen,
En 't ongewapend volk doet klagen van gebrek;
Gebrek aen alles, wat den oorlogsmoed kan stijven,
Of steun en sterkte geeft aen 't blakend heldenhart,
Waerom wij, als voorheen, niet meer op zee bedrijven,
Daer anders Neêrlands volk den stoutsten landaert tart.

't Zijn

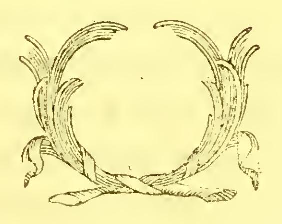
'tZijn zulken, die om goud met onzen vijand heulen,
Wier langgedoemde ziel 's volks rampen nooit gevoelt,
Die nijvre koopvaerdij ter nare ſlagtbank zeulen,
Wier hart, met vrijheids val, ook Neêrlands val bedoelt.
Dees regtgehate ſtoet moet zeker de oorzaek wezen,
Waerdoor men 't werk vertraegt, en flaeuwlijk weêrſtand biedt;
Want dat een Neêrlandsch hart het Britsch geweld zou vreezen,
Geloofc het gloeijend hart eens Nederlanders niet.
Wilt gij uw' ouden roem en voorſpoed zien herrijzen,
Wenscht gij dat koopvaerdij hier weêr haer' zetel vest,
Tracht dan, o Neêrlands Volk! die ſchelmen aen te wijzen,
Die pesten van den Staet en 't vrij Gemeenebest!
Ontzie geen' rang, hoe hoog, als gij hen kunt ontdekken;
Maer zorg dat uw bewijs en zaek onwraekbaer zij;
Dit zal aen hen ten ſchrik, uw land ten voordeel ſtrekken;
Dus blijft gij van het juk des Overheerſchers vrij:
Dus zult gij moed en lust aen uwe Helden geven;
Dus word' uw edle naem de onſterflijkheid gewijd;
Dan zal het Britsch geſpuis voor uwe wraekſtem beven.—
Beef, wrokkend England! beef, ons Neêrland trekt' ten ſtrijd.
Of keert de lieve Vreê te rug in deze ſtreken,
Zorg, dierbaer Vaderland! dat zij dan eerlijk zij.
Wacht u voor Englands list, zoo vaek aen u gebleken;
Want anders is zij zelf geheel van geen waerdij.

Dan

Dan ſtelt men weêr den weg tot ſchaedlijk twisten open:
Men zorg' dan met verſtand en ijver en beleid,
(Opdat wij niet vergeefsch op goede vruchten hopen,)
Zoo veel men immer kan, voor Neêrlands veiligheid.
Men wapen' zich in vreê, om 't oorlog niet te ſchroomen,
Of Britten, door gebrek van wapentuig, te ontzien:
Dit zal hunn' trotſchen waen, thans zoo geducht, betoomen;
Want vuige heerschzucht vlugt, ziet zij zich weêrſtand biên.
Ontvang geen wet van hun, die thans uw' heilſtaet deren;
Neen! gord veel liever dan 't vernielend wraekzwaerd aen:
Poog dwinglandij, geweld, en dus uw' ramp te keeren,
Ja, moedig voor uw regt, uw vrijheid pal te ſtaen.
In oorlog of in vreê zal dus uw welvaert groeijen;
Dan zal de koopvaerdij, die ſteunpilaer van 't land,
In uw Gemeenebest in vollen luister bloeijen;
En Neêrlands oude roem blijft dus altoos in ſtand.

BERKEL,
1783.

JAN BESSAN.

VRE-

VREDEZANG.

Schoone, lieve, dierbre Vrede! zachte, aenlokkelijke Maegd!
Die in uwen aert bewijzen van een hemelſche afkomst' draegt;
Hoogſte lust der ſtervelingen, Oogenlijn van Neêrlands oord,
Schattenſtrooiſter, Zegenſchenkſter, Schoone, die mijn ziel bekoort!
Zou het waer zijn, richt ge uw ſchreden wederom naer ons gewest?
Zoudt ge op nieuw uw' zetel bouwen in 't Bataefsch Gemeenebest?
o! Wat vreugd! welk heerlijk uitzigt op geluk en zaligheid!
Welk een uitzigt op genoegen, ons door uwe komst bereid!
O beminnelijke Vrede! Zinnenſtreelſter! Oogenlust!
Wie uw hartvriendin, de Voorſpoed, in 't bevallige aenzigt kuscht,
Zou het waer zijn, richt ge uw ſchreden wederom naer ons gewest?
Zoudt ge op nieuw uw' zetel bouwen in 't Bataefsch Gemeenebest?
Ach! wat voeden we een verlangen naer uw bijzijn, godlijk Beeld!
Dat ons eeuwig voor de zinnen, eeuwig in gedachten ſpeelt!
Koom, verrukkelijke Vrede! nader over onze grens:
o! Voldoe, Bodin van voorſpoed! aen der Batavieren wensch!
't Zijn uw vrienden, 't zijn uw zonen, die u van aêlouden tijd,
Boven alle weereldvolken, offers hebben toegewijd.
Eeuwig waren ze uw beſchermers, uwe redders in den nood,
Als ge, uit andere gewesten, voor het woedende oorlog vloodt.

Eeuwig vondt ge een zeekre ſchuilplaets in hun gul en gastvrij oord:
Nimmer banden zij, door woede, noch door zucht tot roof en moord,
U uit hun vereënde kringen; maer voor 't woest uitheemsch geweld
Ruimde gij, uit dwang', in Neêrland, meenigwerven droef het veld.
De euvle Britten, van geboorte roovers, moorders, plonderaers,
Jaegden u uit Batoos ſtreken, regt gelijk geweldenaers.
Maer de bliksem uit den hoogen ſmakte 't wraekvuur op hunn' kop!
Deerlijk hangen die verraders nu in hunnen eigen ſtrop.
Deerlijk zuchten nu hun vrienden, de aterlingen van den Staet,
Om 't voor hun rampſpoedig uiteind' van hun ſnoodgeſmeed verraed.
Schand belaedt hen; bittre ſchaemte dekt hun eerloos aangezigt;
Daer hun zwarte ziel reeds heden voor de nare wroeging zwicht.
Doch ontwijken wij die monſters; — hun gezag beſtaet niet meer.
Keeren wij tot u, o Vrede! u, o lieve Vrede! weêr!
Koom, genaek ons; koom, verrasch ons, overlaed ons wederom,
Als voorheen, met uwe gunſten; ſtap weêr in uw heiligdom.
Keer, met ſiergewaed omhangen, bij de Belgen op uw' troon.
Schoone, aenvaerd uit hunne handen de u gewijde lauwerkroon.
Maer dat ook uw wenschbre nadring hun tot ware glorie ſtrekk',
En uw komst de Zeven Landen met geen vuile ſchand' bedekk'.
Hoe bekoorlijk gij moogt wezen; hoe u bijzijn ons verrukk';
Vrede, zoudt gij ons doen blozen, dan ſtortte ons uw komst in druk.
Liever, eer uw heilgenieting ons bezoetele of onteer',
Zagen u Civilis neven nooit in hunne kreitſen weêr.

A. VIS.

KLAEGZANG

VAN DE

VREDE,

BIJ HARE AENNADERING.

De Vrede komt, zij komt, maer is met floers behangen;
De tranen bigglen langs hare ingezonken wangen;
Der Maegd' van Neêrland valt zij snikkende in den arm;
En haer gekerm verdooft het schelste krijgsallarm.
Ach! zegt zij, lieve Maegd! gij hebt meer stof tot treuren,
Dan toen de snoode Brit mij uit uw' arm kwam scheuren:
'k Hergeef aen u de rust; 'k verdrijf het oorlogswoên;
Maer dit, helaes! maer dit zal weêr uw' slaeplust voên.
Gij, met de Vrijheid, in mijn' zachten arm gezonken,
Door overvloed gedrenkt, door heil en welvaert dronken,
Dacht, sluimerende, aen geen leed, had slechts den naem van vrij,
En dompelde u welhaest in de ergste slavernij.
De Belgen noemden zich opregte vrijheidzonen;
En slechts een wenk had hun de dwinglandij doen kroonen.
De dolle, trouwelooze en eervergeten Brit,
Op roof, op woest geweld en heerschappij verhit,

Verbreekt den eed van trouw, u voor 't altaer gezworen:
Zijn donder drijft mij weg, maer kan uw ſluimring ſtoren.
Gij rukt den ſabel uit, ten dienst van 't Vaderland,
Schoon al uw moed niet baet, God weet door welk een hand
Gedwarsboomd, om den Brit, in zijn ontwerp, te ſterken;
Gij kunt uw' vijand in zijn moedwil niet beperken:
Schoon gij uw kielen ziet geketend op de reê,
Of werkloos dobbren op — verzinken in de zee,
De doornen, waer ge op treedt, doen al uw ſlaepzucht wijken;
De Vrijheid, ook gewekt, doet haer vermogen blijken:
Ge aënbidt haer; en zij doemt de dwinglandij ter ſtraff':
De Godheid blikſemt die ten wreeden zetel af. *
De Vaders van den Staet, door fieren moed gedreven,
Doen al de regten van uw hartvriendinn' herleven,
En, midden in een' krijg, die u ten ſchand' verſtrekt,
Wordt de edle vrijheidzucht in ijder opgewekt.
Nu koom ik u weêr bij; — die weêrkomst doet mij blozen. †
Uwe oneer, uw bederf, bedekt met zachte rozen,

Ver-

* Dit ziet voornamelijk op de hatelijke en, tot eer der menschlievendheid, nu voor eeuwig afgeſchafte Drostendienſten.

† Het is duidelijk genoeg te bemerken, dat alles, wat hier van het ſchadelijke des vredes gezegd wordt, alleen betrekking heeft op dien vrede, welken onze trouwelooze Bondgenooten ons aanbieden, en waerbij wij een aenzienlijk gedeelte van onze Oostindiſche bezittingen zouden verliezen; want geen regtgeäert Nederlander is onnatuurlijk genoeg, om naer geen' eerlijken en voordeeligen Vrede te reikhalzen.

Vergiftigt door 't verlies in 't geurig morgenland,
Ontvangt gij — weer het God! — ontvangt ge uit mijne hand;
Die rozen, neêrgefpreid op hooge en fteile paden,
Zijn prikkels tot uw' flaep; dien zult ge 'er op verzaden;
Maer, ach! ontwaekt gij dan, en roert ge in 't minfte u weêr,
Straks ftort gij in een' poel der diepfte ellende neêr,
Waerin gij voor altoos en levend wordt begraven;
Of rijst ge 'er uit — 'k zie in uw volk verachte flaven.
o Neêrland! ftuit mijn komst; thans zou ze u doodlijk zijn;
Ligt dat ik, binnen kort, in al mijn' glans verfchijn',
En, door hem, die mij fchond, u nedrig weêrgegeven,
Met roem', op uwen grond, tot uw geluk, zal leven.
 o Gij, die glansrijk licht uit aeklig duister fchept,
En mij, op Batoos grond, zoo lang gezegend hebt,
Laet ik 'er, tot 's volks heil, laet ik 'er eeuwig wonen;
Maer wil 'er, nevens mij, de lieve Vrijheid troonen;
Want fchenkt gij, tot haer' val, mij weder aen den Belg,
Dat dan veeleêr uw gunst mij eindeloos verdelg'.

ROTTERDAM,
1783. J. P. VAN HEEL.

OP DE

VADERS EN HELDEN

VAN ONS

LAND.

Vaders, Helden van ons Land,
Die uw welvaart, bloed en leven,
Eischte men het van uw hand,
Graag voor Nederland zoudt geven,
Op uw wijze zorg en trouw
Rust het gansche Staatsgebouw!

Schoon de Brit onzinnig woedt,
En ons gaarne zou verdrukken,
't Wordt door uwen raad verhoed.
Nimmer zal zijn doel gelukken,
Wen gij strijdt voor Leeuwendaal,
Helden, door uw vuur en staal!

Deed men 't Spaansche juk zoo fier,
Hoe 't ons knelde, moedig breken,
En een dapper Batavier
't Vorstendom weleer verbleeken;
Braven! toont u, door uw' moed,
Voortgeteeld uit Batoos bloed!

Mogt een eerlijk vreêverbond,
Door uw hulp, ons rasch verkwikken!
Dat nooit ramp de snoeren schond',
Die de zeven Pijlen strikken!
Legt, o Vaders van ons Land!
Eeuwiglijk Belloon aan band.

BERGEN OP ZOOM,
1782.

ADRIANA VAN OVERSTRATEN.

L IJ K Z A N G,

VOOR DEN

WELEDELEN GROOTACHTBAREN HEERE

Mr. H. VAN BULDEREN,

RAED EN OUD BURGEMEESTER DER STAD SCHIEDAM, RAED IN HET EDELMOG. COLLEGIE TER ADMIRALITEIT OP DE MAAZE, ENZ. ENZ.

OVERLEDEN DEN 16den VAN WIJNMAEND, 1782.

Vanwaer dat aklig noodgefchrei?
Vanwaer die droeve lijkmisbaren?
Ginsch zwerft een bleeke maegdenrei,
Met handgewring en losfe hairen. —
Hier zucht de grijsheid, — daer de jeugd;
Ginsch treurt de koopmanfchap, met tranen op de wangen;
Daer fchreit de lieveling der deugd;
Bataven kwelen treurgezangen.
Vanwaer die fmart, o Vriendenftoet?
Vanwaer die zilte tranenvloed?
Kon u het woên des doods een' Palinuur ontrukken?
Deed Hij, voor wien het alles beeft,
Een' Braven voor het fterflot bukken? —
Wat is 't dat u ontroering geeft? —

 Daer

Daer treedt me een ſchreijend burger nader. —
Men luistre wat zijn klaegſtem zegt. —
„ Schiedam derft eenen Burgervader;
„ De Schutsheer van het heilig regt,
„ VAN BULDEREN, die roem der braven,
„ Is ons van 't kloppend hart geſcheurd;
„ Hij, die, met de eêlſte de Bataven,
„ Vertrapte vrijheid weêr heeft uit het ſtof gebeurd; —
„ Die, warsch van eigen heilbeöoging,
„ Gelijk een zoon der vrijheid ſprak,
„ En, aengevuurd tot edler pooging,
„ Den burgren, in 's lands nood, een' moed in 't harte ſtak. —
„ Verdrukte deugd kreeg rasch beſcherming,
„ Wanneer ze aen hem haer klagten deed:
„ Geen weesje ſchreide ooit om ontferming,
„ Of 't vaderhart verzachtte 't leed. —
„ Zijn doorzigt rustte op kunde en oordeel
„ En was een Vraegbaek in den Raed.
„ Wat burger ſmaekt geen heilrijk voordeel,
„ Wen 't regt op zulke pijlers ſtaet! —
„ Hij zorgde ook voor de koopbelangen
„ Der ſtad, aen zijn beſtuur vertrouwd!
„ Die zorg moest andre zorg vervangen;
„ Zijn wijsheid wist de bron, die Staet en ſteden bouwt.

„ Dan,

„ Dan, waertoe die herinneringen? —
„ 't Zijn dolken in 't getroffen hart. —
„ Wij fchreijen om zijn' dood: — hij juicht in hooger kringen. —
„ In 't koor der vreugd' huist nimmer fmart".

Hier zwijgt de burger, afgeftreden
Door al den last der droeffenisf'. —
En ik, ik voel 't gewigt van al die ijslijkheden!
Schiedam, dat mij zoo dierbaer is! —
Zou dan mijn hart niet met u fchreijen,
Daer zulk een ramp me ontroering gaf? —
Ja! 'k zal de lijkfipresfen fpreiên,
En weenen aen den boord van 't graf. —
En Gij, die, in gewenschter oorden,
Uw heil voor eeuwig ziet volmaekt,
Die nog veelligt den treurgalm hoorden,
Dien 't volk om uw verfcheiden flaekt,
Sta toe dat wij uw lijkasch nadren,
En griflen op de zerk, die uw gebeente dekt:
Hier rust een Patriot, de roem der Burgervadren,
Wiens droeve dood elks tranen wekt. —

LEIDEN,
1782. G. J. LONCQ.

LIJKZANG,
BIJ DE
BEGRAVENIS
VAN DEN
HOOGWELGEBOREN HEERE
WOLTER JAN GERRIT,
BARON BENTINCK,

SCHOUT BIJ NACHT VAN HOLLAND EN WESTVRIESLAND, BENEVENS ADJUDANT GENERAEL VAN ZIJNE DOORLUGTIGE HOOGHEID ALS ADMIRAEL GENERAEL.

OVERLEDEN AEN ZYNE BEKOMEN WONDE IN DEN BEROEMDEN ZEESLAG TEGEN DE ENGELSCHEN, OP DEN 5den VAN AUGUSTUS,

MDCCLXXXI.

Moest gij, mijn Vriend! dien tol betalen!...
Na zoo veel trouw en heldendeugd,
Nog in het bloeien van uw jeugd,
In de eeuwigdonkre grafkuil dalen!

Is dit het loon van zulk een' ſtrijd!
Is dit de grootſche zegewagen,
Die u in glorie om moest dragen,
Geroemd, begroet van wijd en zijd!

Helaes! ik zie beſchreide wangen —
Verwilderde oogen — hangend hair —
Uw zegewagen is een baer! —
Men roemt u — maer! in lijkgezangen.

Mijn

Mijn God! wat grieft die heete fmart!
Eerst doet uw wonde elks boezem branden,
En ftraks, mijn Vriend! met koude handen
Vat u de dood aen 't gloeiend hart.

Keer weêr, mijn Bentinck!.... ijdel hopen!
Al roepen Vriend en Vaderland,
Al reikt natuur haer tedre hand,
Helaes! hier is geene uitkomst open.

Keer weêr, mijn Bentinck!... flaeuwe ftem!
In 't oord, waer Serafijnentoonen,
Met lofgejuich, zijn daden kroonen,
Naekt geen geroep eens ftervlings hem.

Keer weêr, mijn Bentinck!... dwaes verlangen!
Al leeft zijn roem aen 't eind' der aerd',
Hier boven, na zijn hemelvaert,
Zet hij nog heerelijker gangen.

Daer klinkt hem deeze tael in 't oor:
Rijs op en leef! Uw heerlijk fterven
Doet u genade en heil verwerven.
Mijn Englen! wijst hem 't gloriechoor.

Triumf! daer moest hij zegepralen!
Daer zal Gods tedre liefdegloed
Hem iedren droppel heldenbloed,
Met ftroomen hemelvreugds, betalen.

Daer

Daer juicht hij, boven rouw en ſmart,
Leeft in gemeenſchap met die Helden,
Die de eeuwen hem tot voorbeeld ſtelden;
Daer drukt DE RUITER hem aen 't hart.

Triumf!... maer ach! te flaeuwe trekken!
Getroffen geest! grijp lager toon.
Mijn Vaderland! zie op uw' ZOON!
Zijn dood moet duizend Helden wekken.

Mijn Vriend! 'k verlaet, vermoeid, uw graf.
Rust, BENTINCK! rust! uw asch zij veilig!
Uw zerk elk Vaderlander heilig!
De tijd knaeg' nooit dit grafſchrift af:

Hier ſluimert BENTINCK, de eer van zijn doorluchtig bloed,
Ten dienst van 't Vaderland, op 't bed van eer, geſtorven.
Hij heeft door ronde deugd, door trouw en heldenmoed,
Onſterfelijken roem en 's Hemels gunst verworven.
Zijn voorbeeld ſpoore u aen, heldhaftig Landgenoot!
Hoe zegenrijk is zulk een dood!

PIETER VREEDE.

LIJKZANG

OP DEN

WELEDELEN GESTRENGEN HEER

WOLTER JAN GERRIT, BARON BENTINCK.

Wie ſtrijdt ginsch tegen 't doodsgeweld,
Gelijk een moedig oorlogsheld,
In 't pramen der gevaren?
Wie lijdt, met onverſchrokken moed,
Ginsch op die legerſteê, bemorscht met eigen bloed,
In 't bloeijen zijner jaren?

't Is Bentinck, hij, die *Albion*,
Op 't ſchuimend veld, verſchrikken kon,
Door dondren der kanonnen;
Hij, die met moed en wijs beleid,
Der Britten nederlaeg, door 't Krijtgebergt beſchreid,
Heldhaftig heeft begonnen.

Mij dunkt ik zie dien Batavier,
Voorzigtig, met beleid, maer fier,
Den trotſchen *Parker* nadren!
Hoe kookt zijn bloed, om voor den hoon,
Ons eerloos aengedaen, den bitſchen Brit te doôn,
Op 't ſpoor van onze Vadren!

't Me-

't Metael braekt ijlings brandend lood,
En treft den wreeden Bondgenoot, —
Doet hem ten afgrond' ploffen.
Hoe klopt, hoe lilt der Britten hart!
Daer dondren zij verwoed op Neêrlands vloot... o ſmart!
Mijn BENTINCK is getroffen!...

Hij leeft; o ja! mijn Zeeheld leeft!
Het lood, dat hem getroffen heeft,
Kon hem nog niet doen ſneven.
Men hoort alöm een naer gekerm!
Hij roept: „ Ik kan, ſchoon met het derven van een' arm,
„ Nog mijn bevelen geven"!

o *Heelkunst* ! ſpoor uw' ijver aen,
Om op mijn BENTINCK acht te ſlaen;
Wil toch zijn wonden heelen!
o Hemel! red mijn' braven Held:
Sta aen de zij' der Kunst, ten ſpijt' van 't wreed geweld,
Om onze hoop te ſtreelen!

Maer neen. — helaes! de doodverw ligt
Reeds op zijn helden aengezigt!
Hier baet geen klagt, geen ſchreijen!
De dood, die met de braven ſpot,
Staet met zijn ſeisſ' gereed; hij mikt, en treft: o God!
Mijn BENTINCK is verſcheiên!...

Mijn

Mijn Held is dood.... gevloekte Brit!
Ontmenschte Waterhond! is dit
Uw' Bondgenoot beminnen?
Mijn BENTINCK ſtierf:... maer *Zoutman* leeft,
Die u, door zijn kanon, uit zee verdreven heeft;
Hij kon uw woên verwinnen!

Mijn Held is dood... o grievend leed!
Wie zal de woedende oorlogskreet
Nu tot bedaren brengen?
Wie neemt nu 't ſtrijdzwaerd in de hand?
o Hemel! kost gij dus, ten ſpijt' van Nederland,
Mijns BENTINCKS dood gehengen!...

Wie zal het roofzieke *Albion*,
Nu door het donderend kanon,
In BENTINCKS plaets, doen beven?
Ik hoor de ſtem van eenen Held:
„ 'k Waeg' voor mijn Vaderland, op 't woedend pekelveld,
„ Mijn goed, mijn bloed, mijn leven"!

Wie voert die woorden, deze ſtem?
Ik hoor 't, het is de tael van hem,
Die reeds mogt zegepralen:
'k Hoor *Zoutman*, 't hoofd van Neêrlands vloot!
o God! doe hem, op nieuw, in 't aenzien van den dood,
Der Britten woên bepalen!...

PARIJS,
1782.

As. SOEK.

MEMORIAE

BENTINKIANAE

S.

Sparge triumphales hoc moeſto in funere laurus,
    Belgica, magnanimos ſueta creare viros.
Has meruit tuus ah! viridi BENTINKIUS aevo
    Qui cecidit, dignas manibus inferias.
Has victor domitis tibi detulit ille Britannis,
    Ornatura tuas munera grata comas:
Quum Patriam rediit, ſed vulnere truncus acerbo;
    Sed Stygiis jam jam praeda futurus aquis.
Pro dolor! o quanto ſtetit haec victoria, quae nos,
    Sanguine tam caro ſordida, flere jubet!

CIↃIↃCCLXXXI.

JANUS GROTIUS.

TER

TER GEDACHTENISSE
VAN DEN
BEROEMDEN ZEEHELD
BARON BENTINCK.

Strooi op dit droeve lijk, o Neêrland, lauwerblaêren,
Gij milde kweekster van doorluchtig heldenbloed.
Uw Bentinck, sneevende op den middag zijner jaren,
Heeft die met recht verdiend, ten offer voor zijn' moed.
Hij heeft ze u zelf vereerd, om uwe kruin te sieren,
Als temmer van den Brit op 't bloedig pekelveld;
Daar gij hem hulde biedt, na 't heerlijk zegevieren.
Maar ach! hij keert gewond, en van den dood verzeld.
Dees zeetriomf, zo duur met Bentincks bloed verworven,
Eischt tranen om den Held, op 't bed van eer gestorven.

Uit het Latijn van
Mr. JAN DE GROOT. JOAN HUGO VAN STRIJEN.

AAN NEDERLAND,

BIJ HET GRAF

VAN DEN

ZEEHELD

BARON BENTINCK.

Gij Neêrland, altijd rijk in Helden,
Beſtrooi dit graf met lauwerblaên.
Zo ze immer eenig lijk verzelden;
Zij voegen BENTINCKS heldendaên.
Hij, in de lente van zijn leven,
Bedwinger van de Britſche vloot,
Heeft zelf die lauwren u gegeven,
Die hij betaalde met zijn' dood.
Met eer gewond, met roem geſtorven,
Beweent hem hier de Dankbaarheid.
Wat wordt de zege duur verworven,
Wanneer men zulken Held beſchreit!

Navolging van het Latijnſche van
Mr. JAN DE GROOT.

P. L. VAN DE KASTEELE.

TREURZANG,

OP DEN DOOD VAN DEN BRAAVEN DOCH ONGELUKKIGEN

ZEEHELD

L. M. GRAAVE VAN WELDEREN,

MET ZIJN ONDERHEBBEND SCHIP,
DE UNIE, IN DE NOORDZEE, MET
AL ZIJN VOLK, GEZONKEN,

IN WIJNMAAND, 1782.

Treur, Nederland! ja ſchrei, om 't misſen van uw' Held,
Den braaven Welderen, die Eer der Batavieren,
Die zich, voor uwe zaak, heeft in de bres geſteld,
En op de Doggersbank, met roem, mogt zegevieren.
Ja! treur om uwen Held, o waarde Landgenoot!
Dien zoon der vrijheid, die, door 't woên der barre golven,
In 't ruim des oceaans, zijn heldenoogen ſloot,
En in het zwalpend nat voor altoos ligt bedolven.
Hoe bleek zijn dapperheid! hoe bleek zijn leeuwenmoed,
Wen hij voor vrijheid ſtreed! hij waagde 't lieve leeven,
Op *Ruiters* ſpoor: dit tuig de noorderpekelvloed,
Waar hij uw' ouden roem, met glorie heeft verheven.

In hem was de adeldom gepaard met krijgsbeleid,
En wakkere oorlogsdeugd, dat kenmerk van de Belgen.
Zijn onverſchrokken aart, vol edelmoedigheid,
Getuigde van zijn bloed, uit Batoos fiere telgen.
Dan ach! o Hemel! ach! mijn WELDEREN is niet meer!
Mijn braave WELDEREN! die ſchrik der Britſche vlooten,
Die hun gevloekt geweld heldhaftig ging te keer,
En moedig pal ſtond, bij het woên der donderklooten.
Ja, wakkre Zeeheld! ja, zoo lang men deugd waardeert;
Zoo lang, in Leeuwendaal, de dapperheid zal bloeijen;
Zoo lang Civilis kroost geen vrijheidmin ontbeert;
Zoo lang het heldenbloed zal door hunne aders vloeijen;
Zoo lang de dagvorſtin haar blanke rosſen ment,
Bataafſche moed voor geen uitheemsch geweld zal zwichten;
Zoo lang de zilvren Maan om onzen aardbol rent;
Zoo lang het ſtarrenheir, bij nagt, ons aan zal lichten;
Zoo lang de *winter* veld en boom van groen berooft;
Zoo lang de lieve *lente* ons aardrijk fiert met bloemen;
Zoo lang de *zomer* ons verkwikkend ooft belooft;
Zoo lang het *herfstſaizoen* mag op zijn vruchten roemen;
Zoo lang als ebbe en vloed verwislen door Gods magt;
Zoo lang de waereld om der eeuwenſpil zal keeren,
Zal, eedle Batavier! het dankbaar nageſlacht
U, als hunn' braaven Held en Vrijheidminnaar, eeren.

Dan,

Dan, 't is genoeg; ik zwijg en gunne u 't heerlijkst loon,
In 't allerzaligfte oord, bij duizend hemelfchaaren,
Bij *Ruiter*, *Tromp*, en *Hein*, bij *Witte* en *Evertszoon*,
All' mannen, op wier deugd men u beneên zag ftaaren.
En fchoon de barre zee uw lijk ten graf verftrekt,
Uw naam, Bataaffche Held! zal altoos bij ons leeven:
Ja, fchoon geen marmren zuil uw overfchot bedekt,
Dit grafschrift blijft in 't hart van Neêrlands volk gefchreeven:

Een Telg van Bato, die, door deugd en dappre daên,
Den reeds verwelkten roem der vrije Batavieren
Herleeven deed, met fchip en fcheepsvolk is vergaan,
En zegepalmen won van Britfche watergieren;
Een wakkere Oorlogsheld, vol moeds en krijgsbeleid,
De Glorie van zijn' Stam, uit aadlijk bloed gefprooten;
De dappre WELDEREN, door Neêrland teêr befchreid,
Leeft in der braaven hart, met all' zijn lotgenooten.

WILLEMSTAD,
1782.

CAREL WEBBERS.

OP DEN DOOD

VAN DEN

GRAAVE VAN WELDEREN.

Bataaffche Heldenftoet! verhef uw treurgezangen!
Ai ween! ai ween! met mij!
Nu gij, op Batoos erf, het zwarte floers ziet hangen
In uwe maetfchappij!
o Aklig middaguur, beroofd van glans en luister!
o Onvergeetbre ftond!
Wij zien VAN WELDEREN verzinken in het duister!
En de *Unie* gaat ten grond!
Is dan het Jutfche Rif een graf voor dappre Helden,
Die 't lieve Vaderland
Zoo trouw beveiligden? Wie moet hunn' roem niet melden,
Aan 't verstgelegen ftrand?
Daar rolt een naare ftem, met jammerend geklater,
Door lucht en wolken heen,
Om 't nootlot van al 't volk in 't woedend pekelwater:
Men kermt met naar geween.
De zon verbergt, met fchrik, haar lieffelijke ftraalen;
Haar fchitterende glans
Schroomt, in dien bittren ramp, op 't aardrijk neêr te daalen,
Uit 's hemels hoogen trans.
't Wordt donker, 't zij de lucht dit aaklig leed befchreide,
Of dat, bij 't ondergaan
Der zonne, 't ftarrenheir den nacht het licht ontzeide,
En, met de bleeke maan,
Zich achter 't wolkgordijn angstvallig hield verborgen,
In 't fmertlijke oogenblik.
o Duistere avondftond! vol kommer, vrees en zorgen,
Wat baart gij 't hart al fchrik!

Gij

Gij zaagt VAN WELDEREN, in 't bloeijen zijner jaaren,
En adelijk van ftand,
Te jammerlijk ontzield, door 't woeden van de baaren,
Ten fpijt' van zee en land.
Moest gij, ontmenschte dood! uw rol zoo woedend fpeelen!
Gij perste den orkaan,
Door u bijéén vergaêrd uit alle waerelddeelen,
Om Braaven neêrteflaan.
Heeft niet mijn Held een proef van dapperheid gegeeven,
Toen Neêrland overwon?
Moest op de Doggersbank Brittanjes magt niet beeven,
Voor zijn gevreesd kanon?
Hij toog het harnas aan voor onze dierbaare erven,
En tartte 't grootst gevaar,
Om, als 's lands roem het eischte, op 't bed van eer te fterven:
Geen nood viel hem te zwaar.
Zoo wordt zijn naam geacht, geëerd bij Batoos neeven,
In Hollands vrijen fchoot:
Naauw kon menschlievendheid haar' traanenvloed weêrftreeven,
Om zijnen vroegen dood.
Hoe blonk het krijgsbeleid mijn' Batavier uit de oogen!
Nu leeft zijn lof op de aard';
En zijne ziel, door trouw al weenend nagevloogen,
Streeft juichend hemelwaard.
o WELDEREN! geteeld uit aadlijk bloed der grooten!
Uw eigen heldendeugd,
Verëdeld u op 't hoogst, bij al uw tijdgenooten!
Dan fchoon ons dit verheugt,
Het doet ook 't ganfche land in zijne ziel betreuren,
Dat uwe zegevaan
Zoo kort van glorie was, en 't ons niet mag gebeuren
Met haar ten ftrijd te gaan.

Uw dapper volk mogt zich dien vreugdekrans niet vlechten,
Om 't Britfche roofgeweld,
Met nieuwe leeuwenkragt, met moed weêr te bevechten,
Op Nereus pekelveld.
o Spoorloos Albion! fchoon Welderen ligt bedolven,
Daar is nog Hollands bloed,
Dat u verflinden zal, met al uw waterwolven
En gódvergeeten ftoet.
Beroem, beroem u niet dat Batoos fteunpilaaren
Neêrvallen door uw haat:
o Neen! Gods alziende oog zal nog ons land bewaaren;
Hij ftrekt tot heil en raad.
't Is mooglijk dat zijn hand mijn' Held heeft weg doen rukken,
Tot uwe fpijt en hoon;
Zoo moogt gij geene vrucht van hem of de *Unie* plukken,
Tot voordeel van uw kroon.
Dus ziet gij, tot uw fmert, dat Hij in uwe handen
Geen dapper fcheepsvolk gaf:
Zijn Engel knotte uw magt alöm op zee en ftranden,
Tot uw geduchte ftraf.
God laat geen' Koning toe zijn wetten te overtreeden;
Hij wil dat ieder 't regt
Van de aarde en zee behoudt: dus heeft mijn Held geftreeden,
Als een getrouwe knecht.
Van Welderen! gij volbragt des Hemels welbehaagen;
Gij ftreedt met vuur en ftaal,
Om de eedle vrijheid van de maatfchappij te fchraagen,
In 't vrije Leeuwendaal.

BREDA,
1782.

W. v. LOO.

PRIJSVEERZEN.

VERKLAARING

VAN DE

TITELPLAAT.

Men ziet GEREGTIGHEID hier 't *borstbeeld* van CAPELLEN,
Dien Steun des vrijen Staats, op 't marmren *Voetſtuk* ſtellen;
Een ſchoone zuil van eer', zoo waardig aan den Man,
Wiens lof geen kunſtenaar verdienstlijk beitlen kan.
Alleen de DICHTKUNST leende een ſerafijnenveder,
En daalde van om hoog op Batoos Erfgrond neder:
Hier ſchreef zij tot zijne eer, en zong in vloeijend dicht
Wat hij, als Batavier, zoo loflijk heeft verricht:
Ook vlocht ze een LAUWERKROON, om ze op zijn hoofd te zetten.
Nu zal de LUCHTBODIN zijn' roem alöm trompetten.
De VRIJHEID, wie de vreugd uit vrolijke oogen ſpeelt,
Ziet met genoegen op het opgerichte *beeld*
Van haar' geliefden Zoon. — Hij klonk haar banden vaster.
Thans vlugten, voor haar oog, de vuile NIJD en LASTER:
Zij ſtruiklen overhoop, en vallen voor den PLOEG
Des Landmans, die weleer het merk der ſlaafschheid droeg,
Maar nu, weêr vrij gemaakt, door klonterige vooren
Getrokken wordt, waar elk zijn gulle vreugd laat hooren,
En, volgens wet en regt, den Drost zijn' dienst ontzegd.
't *Gebrooken* JUK is op den voorgrond neêrgelegd.

DORDRECHT,
1783.

A. BLUSSÉ.

HONOS
J. Buys, inv.
L. Brasser, sculp. 1783.

AAN DE

KUNST- EN VADERLANDLIEVENDE

HEEREN,

LEDEN VAN HET GENOOTSCHAP,

TER VERZAMELING DER

LAUWERBLADEN,

VOOR DE

ZOONEN DER VRIJHEID.

Geen Dichtkunst ſtrookt met eenen ſlaafſchen geest.
Al pleit Belang, daar 't oogt op valſche grootheid,
Voor laag gevlei van hooggeplaatſte Snoodheid,
Een reiner doel bekoort heur Zoonen 't meest,
Die ſlechts hunn' krans om 't hoofd dier Helden vlochten,
Die trouw voor 't land, met ſtem of wapens, vochten.

Van zachten aart, verſchoon' zij 't menschlijk zwak,
't Zij 't op een' troon of ſchamel zij gezeten;
Zij zal geen vlek ooit rein of ſierlijk heeten,
Maar, ſchoon de Deugd woon' onder 't rietendak,
Of, meer verhoogd, zich te erger zie beſtrijden,
Aan dier belang, dier glans, de citer wijden.

Dat tuig' die zucht, die, daar ze in ijver blaakt,
Van 't Schotdicht warsch, (een vuil, een ſchaadlijk wapen,
Waaraan zich Woede en Laagheid ſlechts vergaapen)
Door grootſcher kunst, voor de Eer der Vrijheid waakt:
Zij, ſchel van keel, verheft den toon der Reden,
Wier wet ons noopt die Schoone op zij' te treeden.

Dat tuige uw hart, dat zo veel grootheid toont,
Genootſchap, 't welk, gewijd aan de Eer der Braaven, —
Der vrije Deugd, vermorscht door gulden Slaaven, —
Ook ſtout de Lier, aan haar geheiligd, kroont;
Ja, onbezorgd of 't 's vijands nijd doe zwellen,
CAPELLENS *Lof heur' klank ten doel durft ſtellen.*

Ik volg dien wenk. Och! mogt een juister toon,
Een ſchooner Zang, de Lauwren mij ontrukken!
Zo ze onverwacht nogthans mijn' ſchedel drukken,
'k Staa dankende af, al grijp ik naar die Kroon,
Van 't Eergeſchenk, daar nevens opgehangen,
Te kiesch, om 't hier (vergeef dit zwak) te ontvangen.

Hoe zeer Verdienſte een' lof, dien 't Voordeel teelt,
Behoeft noch mint; — ook hij dit nooit bedoelde,
Die, met mij, 't eedle in 's Ridders Deugd gevoelde,
Wier zuiver ſchoon geen' laagen Huurling ſtreelt;
Mijn ſchroom wil zelfs 't vermoên der Boozen weeren.
Een ſterker geest kan 't ijdle er van trotſeeren.

EENRUM,
1783.

G. J. G. BACOT.

DE VADERLANDSCHE TROUW EN IJVER DES OVERIJSSELSCHEN STAATSMANS, JONKHEERE JOH. DERK VAN DER CAPELLEN TOT DEN POL.

DOOR

G. J. G. BACOT.

JUSTUM ET TENACEM PROPOSITI VIRUM
NON CIVIUM ARDOR PRAVA JUBENTIUM,
NON VULTUS INSTANTIS TYRANNI
MENTE QUATIT SOLIDA.—

HORAT.

Heeft ooit, o zuivre Deugd! uw gloed mijn Kunst ontvonkt,
En, in heur' dienst, geleerd voor bân noch vloek te beeven,
Ja fier, hoe ongetooid, naar 't heilzaam schoon te streeven,
Dat met den rijken glans der cêlste waarheid pronkt;
Ai! help me uw' eigen roem, door haat noch smaad te kwetsen,
Daar 't vrije Neêrland wenkt, in uw' Capellen, schetsen.

Uw juichtoon gaat me voor, en leert me stout dien Naam,
o Ysfel! die ten zwerk alöm uw' lof doet rijzen,
Uit zucht voor 't Belgisch Erf, ten spoor der Braaven, prijzen.
Dat zich een trotsche Theems zijns *Rodneys* wreedheid schaam';
Gij, schoon ge uw bloozende Eer zaagt in uw' Staatsman hoonen,
Gij moogt, op 't grootsch herstel, weêr moedig 't hoofd vertoonen.

Langs doornen ſtijgt de Deugd op 't meest ten glorietrap.
Ja, ſchoon ze, op vlakker baan, de Vreugde en Voorſpoed vinde,
Zo ze echter uitmunt', — ſtout iets groots zich onderwinde, —
En, met die drift, in 't ſpoor van hooger plichten ſtapp',
Die nimmer rotſen ſchroomt, te ſteil voor zwakker zielen; —
Dan ſnellen Laster, Woede en Nijd haar op de hielen.

Nooit zwichtend, blijkt te meer heur moed, hoe meer beſtreên.
Welke eer, ja, wint zij 't veld, – wat vreugde kroont haar poogen!
Dit toont Capellens Deugd, die Dwangzucht onder de oogen,
Bij 't ſchreeuwend misbruik, warsch van laf gevlei, durft treên,
Om kloek, voor 's Lands behoud, voor de Onſchuld, zich te waagen,
Tot ze eindlijk de eêlſte zege, al juichend, weg mag draagen.

Ja, recht Bataaſſche Trouw! uw zucht beheerscht alöm
Zijn glorierijk Geſlacht. Laat Gelderland dit tuigen,
Waar een Capellen meê, die recht noch plicht zal buigen,
Zo vrij voor Vrijheid pleit, 's Lands waardigst Heiligdom.
Welke inlandſche Adel ooit van ouden roem ontaarde,
Steeds rijst zijn achtbre Stam tot hooger glans en waarde.

'k Erken, 't is geen verdienſte uit wien onze Afkomst zij.
Neen, Vleijers, Deugd alleen voert elk tot waaren luister.
Natuur ſtelt ons gelijk. Ja, de Adel zinkt in 't duister,
Zo 't vrek en laag gemoed zich aan de Boosheid wij';
Zo 't ſlaafsch voor Heerschzucht kruip', dier ſnoodheid hulp durv' (bieden,
Of trotsch een dwangjuk werpe op vrijgeboren Lieden.

Elk weet, ſchoon geene duif ooit uit een' arend ſpruit,
Dat een Germanicus Caligula kon teelen.
De gaafheid van een telg, en die des ſtams, verſcheelen:
Ja 't eedle maakte altijd des Adels bron niet uit.
Ook heeft, door 't ſchitterendst licht van eigen deugd omſcheenen,
Capellens roem geen' glans van 't waardigst' bloed te ontleenen.

Dan 't is een voorrecht toch — een ſpoor te meer tot plicht, —
Vindt zich een groot Gemoed uit zulk een' Stam geſprooten,
Dien Deugd verhief, wiens aart zich teekende in de Looten.
Wat wenk, dat hij zijn ſchreên naar 't heerlijk voorbeeld richt'!
Wat hoop! — ja, in die hoop, is, tot de laatſte Neeven,
U, Ridders! elk een ſtem in 's Lands Beſtier gegeeven:

U, die uw aandeel vindt in 't algemeen Belang,
Ja, door die Ridderzathe, om brood niet ſlaafsch moet hijgen,
Opdat Verſtand en Hart meer voedſel konnen krijgen,
De Deugd uw drijfveêr, Kunde uw licht werde, op uw' gang,
En, zo ge Schraapzucht mijdt, uit Weelde 't meest geboren,
Nooit Ontrouw, door Behoefte, om 't goud, u moog' bekooren.

Grootmoedig dacht dus reeds Capellens nijvre jeugd:
Men leeve, om nut te zijn; daar de eisch der Staatsbelangen,
En gij, o Recht en Wet! zijne aandacht hieldt gevangen.
Standvastig, vol gevoels, vol vuurs, ja heet op Deugd,
Door Brieſſpraak rasch geleerd zijn kundſchap uit te breiden,
Moest alles, tot 's Lands dienst, zijne eedle ziel bereiden.

Daar hij de ſchoonſte vrucht voor nutten Weetlust plukt,
Bij Braaven, die, door plicht, door waarheidmin, gedreeven,
Met juistheid, kunde, ſmaak, vernuft en oordeel ſchreeven,
Bemint hij elk, die 't ſpoor der Eere en Vrijheid drukt;
't Zij deeze Amerikaan, of Brit, of Gal, zich noeme;
't Zij 't lieve Vaderland op zulk een' kweekling roeme.

Zo vrij, als ſcherp van oog, hief zich zijn doorzigt rasch
Verr' boven ſchijn, bedrog en heerſchend valsch vooroordeel.
Geen ijdle waan, geen glans van vleijend tijdlijk voordeel,
Voerde ooit hem van zijn ſtreek, wier baak de Godsdienst was;
De ware Godsdienst, vreemd van doemzucht, twist, verkeerdheid,
Geloofsdwang, dweeperij en ſlaafſche ſchoolgeleerdheid:

Die Godsdienst, die 't gemoed verëdelt, vrij doet zijn,
Naar elks geſtelden kring hem, in diens nutte plichten,
Des Scheppers Wil doet zien, hem ze ijvrig leert verrichten,
En 's Christens vruchtbre deugd dus ſchift van trotſchen ſchijn,
Ja 's Heilands liefde ons ſchetst, opdat we, in 't hart bewoogen,
Ook Onſchuld bijſtand biên, en Rampſpoeds traanen droogen.

Pas zien we, uit Zutphens grond, dien Held, als Lid van Staat,
Dus heilzaam toegerust, bij de Ysſelridders ſtellen,
Of zucht voor 't Vaderland doet zijnen boezem zwellen.
Wie, Burgers! dien uw lot thans meer ter harte gaat?
Wie toont voor Neêrlands bloei zich meer bezorgd en vaardig?
Wiens ijver maakt zich meer 's Volks liefde en eerbied waardig?

Koom,

Koom, ſchoone Vinding! koom... Neen rust. - Uw Lauwerblaên,
Hoe keurlijk, zien we u vaak voor Onverdienden ſtrooien.
't Eenvoudig echt verhaal moet mijne taak voltooien.
Men ſchetst de Braafheid best, door 't melden van heur daên.
Kan haar natuurlijk Schoon geen koude zielen treffen;
Wijkt, Laagen! 'k zocht voor u mijn' zang niet aan te heffen.

Ja wijkt, wier helsch bejag 't u koestrend Neêrland zelf,
Natuur ten ſpijt, belaagt, is zulk gedrocht te vinden:
Wijkt meê, wie koel en laf uw oog, door list, laat blinden,
Opdat uw domme hand 's Lands zuilen onderdelv',
Ja 't zwaard, dat Vrijheid dreigt, moog' aan heur Haaters bieden,
Gaa 't licht, in 't naarſte hol, vol ſchande en wroeging, vlieden.

Wat dreig- of vleitaal, gunst of ongunst van een Hof,
Een' Slaaf, in 't Dwanggebied, doen ſiddren of bekooren;
Mijn Held, belangloos, vrij, een Batavier geboren,
Bejaagt noch ambt, noch ſchat, maar zoekt in Deugd zijn' lof.
De Godheid ſterkt dien Moed: Geweld en Snoodheid beeven;
Daar Recht en Vrijheid ſtraks, in Neêrlands Tuin, herleeven.

Ja, dappre Tuinmaagd, die, hoe vroom ge u veilig ſtreedt,
Thans ſluimrend Speer en Hoed ſchier uit uw hand liet rukken,
De Alheerſcher zag uw' nood; Hij deed dit doel mislukken;
Hij zondt dien Staatsman zelf, ter hoeding van uw leed,
En tevens Heir bij Heir, dat Brit en Britsgezinden,
Of wat uw Vrijheid dreigt, uw Helden reeds doet vinden.

Welk heil, zo ze allen steeds, in uwer Eedlen Stoet,
Dus *Zuylens*, *Alberda's*, *Clants*, *Rengers*, *Pallands*, waren!
Zaagt gij meer wakkre *Hoofts*, *van Berckels*, *Gijselaaren!*
Heerschte, op uw Vloot, alöm eens *Zoutmans* trouw en moed!
Dan zou uw glorie rasch weêr uit heur laagte groeien,
En, door een vrije vaart, uw rijke handel bloeien.

Geen werkeloosheid maakte, o spijt! u zo veracht.
Uw Vloot zou op de Reê niet smaadlijk liggen rotten,
Geen Brit, bij roof op roof, in 't aanzigt u bespotten:
Uw Schat wierd niet verspild, geen Voorrecht ooit verkracht:
Geen Staatsman, schoon hem 't lot eens Barnevelds mogt dreigen,
Veel min om ambt of geld, zou ooit tot kruipen neigen.

Dan bleef en tong en pers, mits vuil noch lastrend, vrij:
Dan, braave *van der Marck!* zo wetteloos veroordeeld,
Zag rasch weêr 't vaderland zich met uw licht bevoordeeld:
Geweetenspranging zou, naar 't sein der Dwinglandij,
Dan nooit, voor 't slaafsch gareel, het vrij gemoed bereiden,
Nooit Naamrechtzinnigheid het Neêrlandsch Volk misleiden.

Ja tuig, Menschlievendheid, die 's Christens geest bezielt;
Tuig, hagelblanke Zucht voor 't heil der Landgenooten;
Rondborstige Eerlijkheid, zo schaarsch de roem der Grooten,
Tuig, waar ge, in 't zedigst' hart, u zo met moed onthieldt,
Als bij CAPELLEN, u ten schild en kroon geboren!
Dan, dat de Staatzaal spreek', waar hij uw Recht deed hooren.

Toen

Toen 't baatzieke Albion, 't welk, ftout op fchat en magt,
De vrije Koopvaart elk, zo trouwloos, wil beletten,
Ja Vriend en Bondgenoot den dolk op 't hart durft zetten,
Bij 't kwistend Staatsbeftier, op wreeden roof bedacht,
Zelfs 't Britfche Amerika te onlijdlijk zocht te drukken,
Dacht hij al te eêl, om flaafsch voor 't fnood geweld te bukken.

Reeds dreigde ontmenschte Krijg, al nadrend, dat Gewest,
Waar (ach! wat Richter!) 't zwaard den ftand of val der Rechten,
't Gefchil van Dwinglandij en Vrijheid, zou beflechten;
Toen wijze Omzigtigheid, die 't oog op voorzorg vest,
Ons zelv', vol aandrangs, ried in tijds, naar eisch, te waaken,
Eer zich meer brands verfpreide, en ons die vlam mogt blaaken.

Feilt fomtijds, aan het roer, de beste Palinuur;
Kan zich, in weg en doel, de wijste Vorst vergisfen,
Hij zal, tot ramp des Volks, geens Vleijers zegel misfen:
Maar de achtbre Waarheidvriend, vol kunde en edel vuur,
Die vrij 't geen fchaadlijk is, ten voordeele, aan durft wijzen,
Is zeldzaam, doch te meer, om moed en trouw, te prijzen.

De Erfftedehouder drong 's Lands Staaten om hun ftem,
Opdat men beide Land- en Zeemagt mogt verfterken.
Was Vrees, was Misverftand, bij veelen, toen te merken,
De taal der blanke Trouw klonk dies te meer met klem,
o Ridder! die geen' eed, om gaave of gunst, zult breeken,
Toen ge, op dien eisch, vol moeds, dus wijslijk durfdet fpreeken:

„ Ja

„ Ja vast, vergroot, verſterk, 't is meer dan tijd, de Vloot,
„ Dat Koopvaart, Neêrlands zuil, geweld noch hoon meer ſchroome,
„ En 't noodig volk, bekwaam ten ſtrijde op zee, bekoome.
„ Doch, daar geen ſchijn van ſtorm de Landzij' dreigt met nood,
„ De Onzijdigheid ons dient, de Schulden 't Volk bezwaaren,
„ Wat nut, of veiligheid, zou dan meer Landmagt baaren?

„ 't Vereischte zij (doch daar, waar 't welvaart dient) beſteed,
„ Maar 't Volk niet uitgeput, door noodelooze Lasten.
„ Men ſpaar', daar ſchot en tol altijd het beste pasten
„ Op Rijkdom, Weelde en Pracht, vooral des Landmans zweet.
„ Ach! zag de krijgsdienst ook meer Neêrlands Zoonen kiezen,
„ Voor Vreemden, die, bij 't Land, noch winnen, noch verliezen".

Hoe hingt ge, o uitkomst! reeds uw zegel aan dien raad!
Och! of die waar' gevolgd! geen Brit zou ons benaauwen,
Die op 't onweerbre vlamt, en vuige rooversklaauwen
Op Kiel, op Koopgewest, 's Lands ſteun en rijkdom, ſlaat.
Nooit, ſchoon de Landmagt zich niet noodloos zag vermeeren,
Moest dit aan 't nut herſtel der zwakke Zeemagt deeren.

Niets, hoog of laag beloond, om dienst aan 't Land te doen,
Moet nutloos, of tot ſchaê, maar vast tot voordeel weezen.
Stond, zonder ſterker Vloot, dan ramp op ramp te vreezen,
Meer Landvolk drukte ſlechts, 't kon Argwaans ijver voên:
Ja, Wijsheid, buiten nood, zal nooit, eer 't mogt berouwen,
Een feilbre hand, hoe rein, te groote magt vertrouwen.

Bij

Bij toomloos Volksgebied, noch Adeldwinglandij,
Noch een te almogend Hoofd, kan Vrijheid zeker woonen.
Maar houdt men 't evenwigt, kan geen Geweld dit hoonen;
Heerscht dus alleen de Wet, dan blijft ze ons eeuwig bij.
Dit zag Capellen door, die zijnen toon bewaarde,
Toen Englands bede om hulp weêr nieuwe zorgen baarde.

Ja toen, schoon, blinde Drift! uw ziel tot ergernis,
Liet Trouw, liet Wijsheid weêr zich, door zijn' mond, dus hooren:
„ Mijn Eed, aan 't Vaderland, als voor Gods troon, gezwooren,
„ Eischt dat ik 't hart ontsluit', daar 't zwijgen misdaad is.
„ 'k Zie duidlijk al 't gevaar, waarin we ons los verlièzen,
„ Zo, stemmende in 't verzoek, we daadlijk zijde kiezen.

„ Het heuge ons, hoe wij vaak aan Englands bloei en magt,
„ Tot onze schaê, helaas! ons te onbedachtzaam leenden.
„ Waar 't vreemd, dat zich Bourbon en andren thans verëenden,
„ Der Britsche Heerschzucht moede, op vrijer Vaart bedacht?
„ Dat we ons dan in een' Krijg, waaruit geen heil kon daagen,
„ Door zulke Eenzijdigheid, te laat gewikkeld zagen?

„ Hoe dikwerf zagen we ook, ja zien we, in vollen Vreê,
„ Ons, door der Britten nijd, nog daaglijksch stout vertreeden!
„ Waar staat hun Roofzucht stil? ze ontzien Verbond noch Eeden.
„ Der Staaten bodem wordt, op de eeuwig vrije Zee,
„ In schip op schip, door hen ten buit vervoerd, geschonden,
„ Als waren wij geen Volk, waar ze aan verderven konden.

„ Na-

„ Natuur wijst zelf, ten vriend, ons 't eedler Vrankrijk aan,
„ Door weêrzijdsch zelfbelang. En ftremt de Krijg den wandel
„ Der Zeevaart, 't weet hoe dan, tot beider nut, zijn Handel,
„ Door onze Onzijdigheid, op 't veiligst voort kan gaan.
„ Wat loon heeft Neêrlands hulp ooit, bij den Brit, genooten?
„ Verarming, hoon, verraad, verderf van land en vlooten.

„ Een Turk, — geen Batavier, die zich heeft vrijgeftreên,
„ En door zijn' Dwingland meê een' Muitling wierd geheeten, —
„ Moog', voor Amerika, de zo gevloekte keten
„ Van bittre flaavernij, te fchaamtloos, helpen fmeên; —
„ Voor een' Geloofsgenoot, die, zo vol moeds, bezadigd,
„ Met God, zijn heilig Recht, door dwang verguisd, verdadigt.

„ Ja, zo in Britfchen dienst het Staatfche Krijgsvolk gaa,
„ Rasch volgt weêr de aandrang, om de Landmagt uit te breiden;
„ Waardoor we ons, meer en meer, een knellend juk bereiden.
„ Zo Veiligheid toch 't oog op 't Krijgsgerichte flaa,
„ Doet dit Gedrocht de breuk des zwakken bands beweenen,
„ Die 't Krijgs- en weerloos volk nog merkbaar bleef verëenen".

o Kracht van fchrandre taal, der Vrijheid duur en waard!
Wie ooit Romein of Griek, om Burgertrouw, moog' roemen,
'k Wijs op Civilis Kroost, ik zal CAPELLEN noemen,
Die Aristides deugd aan Cato's grootheid paart.
Vast juichte elk Lid van Staat, verrukt door zulk een rede,
En ftemde, als Batavier, in dier gegrondheid mede!

o Na-

o Nakroost! ſtaa verſtomd. Ach! moet ik dan, met ſmart
En ſchaamrood, Neêrlands ſchande, op't ſein der Waarheid, melden?
God lof! gij vindt nogthans, o Vaderland! uw Helden,
Uw Braaven, welker Roem de ſeis der Eeuwen tart.
Dan, ſchoon door de Amſteltrouw, ge uw wankend leed zaagt weeren,
Hoe durfde u 's Ysſels drift, nog blind, op 't ſtoutſte ontëeren!

'k Erken, dat zelfs uw ſtem, o Dwaaling! vrij moet zijn:
Elks doorzigt moet zijn' raad, en 't Recht zijn' gang beſtieren.
Maar, ach! die Vrijheid juist wierd, door den toom te vieren
Aan woest Geweld, vertreên: zelfs 't Onrecht derfde een' ſchijn.
Tuig wat onwettigs 't ooit, in 's Ridders taal, deed blijken,
Die 't ſmaadlijk, bij Beſluit, durfde uit het Staatsboek ſtrijken?

Dus gold het, Neêrlands Volk! uw dierbaarst Voorrecht hier.
Zo niet uw Staatslid vrij voor uw belang mag ſtemmen;
Zo zucht, om dus den loop van uw verderf te ſtremmen,
Zo plicht een misdaad werde, en 't Onrecht zegevier';
Zo Grondwet, Eed, noch Trouw uw Voorſpraak kunnen baaten;
Op wien dan zult ge uw Recht, met veiligheid, verlaaten?

Dan, blind voor Reden, draafde, o Drift! uw woestheid door.
Dacht gij 's Lands Krijgsvoogd, door uw laagheid, dus te ſtreelen?
Eerroovend denkbeeld! Schreef hij heerschziek dan bevelen,
Zelfs zijlings, aan de ſtem van Neêrlands Vadren voor?
Zou, meent ge, 't Huis, dat eerst van 't juk ons hielp bevrijden,
Na zo veel danks ontaart, 's Lands Voorrecht ons benijden?

Neen,

Neen, 's Ridders groot gemoed ſtelde eedler doel en zucht
In 's Prinſen ziel zich voor, toen hij diens invloed ſmeekte,
Ter ſtuiting van een pest, die 't vleijend Misbruik kweekte;
Daar zijn doorzigtig brein, bij de Ambtbenoeming, ducht
Dat kwijnend Recht, dat Eed, ja Grondwet, ging verlooren,
Hield hier geene orden ſtand, bij 't heil der ziel bezwooren.

Schoon hij geen antwoord krijge, en List de omſtandigheên
Ter plaatsing ſchets', wier eisch die wet kan krachtloos maaken;
Haar uitvlucht wettigt geen godhoonend Eedverzaaken.
De Onmooglijkheid verſchoont, zo verr' ze 'er is, alleen.
't Ondoenlijke eischt geen Wet. Maar, willens die te ſchenden,
Zie daar 't verderf; zie daar de bron van 's Lands ellenden.

Hoe blinkt uw Deugd! hoe rein, CAPELLEN! ſchijnt uw licht,
Bij al dien zwarten damp van wanbegrip of ſchennis!
De Heemling ziet verrukt uw Braafheid, Moed en Kennis,
En vraagt, welke Engel ginsch hem ſchittre in 't blank gezigt?
Koom, laat mij nog een' ſtap u, op uw ſpoor, verzellen,
In ſpijt der Woede, u zien 't verdrukte Recht herſtellen.

Waar ben ik? — Woon ik nog in 't vrije Nederland?
Welke Ysſeilſlaaven ziet mijn oog zo zuchtend zwoegen,
Tot 's Drosten dienst gezweept van 't eerlijke akkerploegen?
Hoe! gij, o eeuwig nutte, o braave Boerenſtand!
Wat toch misdreeft gij? of wat Dwang, o Landgenooten!
Heeft om uw' vrijen hals die ſlaafſche boei geſlooten?

Van

Van wäar dat drukkend juk der ſchande en ſlavernij?
Hebt ge u van 't Spaansch geweld reeds lang niet vrij geſtreden?
Ja, waar hebt ge, onder Flips, hoe wreed, dien ſmaad geleden?
Wat vroeger Oudheid ſtaafde, of leed die dwinglandij?
Toen zelfs geen *Eigenliên* (*) zich hiertoe presſen zagen;
Veel min die vrij 's Lands last, als *ſchotbaar*, hielpen draagen.

't Was kneevlende Eigenbaat, op 's Drosten ſtoel, (wier list
Eerst ſlinkſche *Beden* deed, hoe wetloos, zwaar te weigeren,
Uit vrees dat wraakzucht ligt nog hooger 't leed deed ſteigren,
Daar rasch gewoonte, uit Bede, een Recht te ſmeeden wist,)
Die, vrije Landliên! u, 't geen Weelde en Heerschzucht ſmaakte,
(Men zondre Braaven uit) te onwettig dienstbaar maakte.

Hoe

(*) Ziet de Yſſel nog een' zweem dier *hoorige Eigenliên*,
Die *'s Grondbeers*, uit verdrag, niet *'s Ambtmans* eigen waren;
Hun moet als Vrijen thans 't gemeene recht weêrvaaren.
En ſints we, op eigen beurs, in 't Veld geen' *Leenman* zien,
Wat voorrecht nog 's Lands gunst den Adel aan doe kleeven,
Moet thans, hoe *ſchotvrij* toen, elk *Ridder* ſchatting geeven.

Moest ook, op *'s Landheers* eisch, door de *Ambtliên* aangezegd,
Elk *ſchotbaar man* weleer, tot *Landweer*, *waaken*, *graaven*,
Bij Krijg en nood; geen wet deed hem voor *d'Ambtman* ſlaaven:
Zelfs deeze (nu een *Drost*) had tot geen *Bede* recht:
Daar 't Volk, toen, tot *'s Lands hoede*, elk *Vrijman* bij moest ſpringen,
Zich wapenloos nooit zag, door eigen Krijgsmagt, dwingen.

Hoe vaak, o heilig Recht! weêrſtondt gij dit bezwaar!
Toen eindlijk wijs Beraad het dwangjuk, door 't vermeeren
Van 's Drosten jaargeld, dacht voor eeuwig af te weeren,
Bij 't ſtrenge Staatsverbod, voor drie maal vijftig jaar,
Naer 't welke, uit de akkercijns des Landmans, bij 't verponden,
(Zie daar een' afkoop juist) dat geld moest zijn gevonden.

Dan, rasch vergeeten, moest dees Wet, dit waar Verdrag,
Door 't ſchendigst misbruik, weêr, voor wreede presſing, wijken,
Welk onrecht, te onbedacht, zelfs Staatsbeſluiten ijken;
Daar Schraapzucht, toen zij dus't, vol vreugds, verzeeglen zag,
(Waardoor ook goede Trouw 't, uit dwaaling, wettig keurde)
Hierin de vlakſte baan tot dubblen roof beſpeurde.

Te los, o Ridderſchap en Steden! gaaft ge uw ſtem,
Om jaarlijks (ach! hoe wreed zal 't ijzren juk nu knellen!)
't Zij hand- of wagendienst, voor elk, op geld te ſtellen!
Zo geeft een wetloos recht, helaas! 't verdrukken klem!
Uw eedle pooging zelf, hoe zeer ge er naar mogt trachten,
Kon, roemrijk ijvrend Zwol! hier 't harde niet verzachten.

Mijn God! wat zwart tafreel in 't vrij Gemeenebest!
Men laat, in eigen beurs, den Drost er wetloos ſtemmen!
De Landman ſmeekt vergeefsch. 'k Zie ſmart zijn ziel beklemmen.
Ginsch ſchreit zijn Gaâ, zijn kroost, wier nooddruft Weelde mest.
Is Eer, is Menschlijkheid, met dit tooneel te vrede?
Stemde ook verlichter Kunde in 't wreed verdrukken mede?

Neen,

Neen, dit, recht ingezien, verfoeide elk eerlijk hart.
't Roemwaardig Zwol verklaarde op 't plechtigst zich er tegen.
„ 't Befluit is krachtloos, (fprak ze) onwettig is 't verkreegen;
„'t Verbindt niet".. Maar de Drift, verblind door Dwaaling, tart,
Bij 't zonlicht zelf, het recht. „ Hier baat geen tegenfpreeken,
„ 't Is (riep men) afgedaan. Niets kan 't Befluit verbreeken."

Gij echter, groote Ziel, Capellen! hoe gehoond,
Gij offert weêr u zelv', om 't zinkend Recht te fchooren.
Gij laat, vol Godlijk vuur, met kracht uw dingtaal hooren,
Daar gij van 't Staatsbefluit al 't onbeftaanbre toont,
En, voor gansch Neêrlands oog, door de eêlfte drift aan 't gloeien,
Een ftroom van Mannentaal doet uit uw' boezem vloeien.

„ Zo ik vergeefsch weleer (dus fpraakt gij) ijvrig ftreed
„Voor 't voorrecht van een' Moor, en 't moest, met fmart, gedoogen
„ Dat, in 't befchaafde Europe, een Christen Staatsvermogen,
„ Ons vrij Gewest, o ramp! 't Lijfeigendom, te wreed,
„ Een plaats gunde in haar' Tuin; dat die Natuurgenooten
„ Van hun natuurlijk recht ook hier zijn uitgeflooten:

„ Dat, daar 't zo fchaarsch geluk een' Neger wierd ontzegd,
„ Om, in een vrije Streek, terftond zich vrij te kennen,
„ Men 't oog allengs ook hier dier Slaafschheid doet gewennen,
„ Die, tot een Lastdier, veil voor Munt, ontbloot van Recht,
„ Helaas! den Mensch verlaagt; als ftond niet dus te vreezen,
„ Dat ze ons ook rasch niet vreemd, in blanker verf, zou weezen.

„ 'k Zwijg dan, bij 't fchreijend leed dier Medeburgren, niet,
„ Dier landliên, die ook ftreên, bij 't Kastiljaansh verdrukken,
„ 's Lands last ook torfchen, doch die vrucht der Trouw niet plukken
„ 't Germaanfche Kroost zo waard, die elk zich reiken ziet,
„ Het daadlijk vrij zijn; 't loon, voor 't waagen van hun leeven
„ Ja fints gekocht voor geld, nog jaar op jaar gegeeven.

„ Zie daar de Handvest, die in 't duistre fchool. — Ze is echt.
„ Moet Billijkheid den Drost dat voordeel dan vergoeden,
„ Daar hij, die zijn verlies vooraf niet kon vermoeden,
„ Het Ambt hierop aanvaarde, en, bij 't ontzwachteld Recht,
„ Door goede Trouw zijn' eisch op dienften ziet verbieden,
„ Dan moet, zo lang hij leev', dit uit 's Lands Kas gefchieden.

„ Waar fproot Bevoegdheid ooit uit wetteloos Genot?
„ 't Natuur — 't Maatfchaplijk Recht, en deeze Vrijbrief, tuigen
„ Onwrikbre rechten, die geen Staatskeur kan verbuigen.
„ Dier fchending was geen fpel: daar voor bewaar' ons God!
„ Een Vargas"... Maar mijn Zang fchetst nooit de kragt dier Rede,
Die 't Onrecht woedend maakte, en de Onfchuld juichen deede.

Ja, 't Onrecht woedde, en riep door 't doolend Meerdertal:
„ De Voorzaat is gehoond. Herroep, of vrees, Capellen.
„ Straf vrij, zo 'k fchuldig ben. Zo'k valschheid voor mogt ftellen,
„ Toon (fprak hij) ze aan: zo niet; 'k ftaa voor 's Lands Rechten pal
Straks durfde een Drift, wier ftroom, wier lastring, niets kon ftuiten.
Uit Staat- en Ridderzaal hem, om zijn braafheid, fluiten.

Ver-

Vergeefsch weêrſtondt ge, o Zwol! zulk een Geweldnaarij,
Vergeefsch ook gij, *de Vos!* o Drost! dien de Englen kroonen,
Waar eeuwige Eer en Heil uw trouw, uw deugd, thans loonen.
Vier jaaren onrechts zijn, dus worstlend, reeds voorbij.
Dan nooit, o Neêrland! moet ge u 't vrije Neêrland noemen,
Kan 't Nakroost op 't herſtel van 't blanke Recht niet roemen.

Geen nood! De Alheerſcher leeft. Daar vlucht de duiſternis!
O Dageraad! breek door: doe onze Vrijheid blaaken.
Reeds kroont ze Amerika, wil Frankrijks Vriendſchap ſmaaken,
En zwicht voor List noch Dwang, wier troon aan 't wagglen is.
Juicht, Yſelmuidens Drost! Gemeenten! braave Steden!
Uw Trouw heeft niet vergeefsch voor 't recht der Deugd geſtreeden.

Daar wordt, in vollen roem, Capellen ingeleid,
Ter Staatzaal, blij, door u, o Sallands Drost! ontvangen.
Hoe rolde een eedle traan van vreugde op beider wangen!
Daar 't Volk van blijdſchap juicht, van dankbre ontroering ſchreit!
Aandoenlijk, ſchoon tooneel! waar ook mijn Ridder toonde,
Hoe veel gematigdheid zijn groote ziel bewoonde.

o Zegepraal der Deugd! Het Recht is reeds herſteld.
Geen Landman zal nu meer het ſlaafſche juk gevoelen.
Staak vrij, o Ridderſchap! 't nog vruchtloos tegenwoelen:
Toon, nu verlicht, wat Deugd uit de aadlijke inborst welt;
Ja, help, tot 's Vijands ſpijt, de Vrijheid verder ſtaaven:
Zo ſtreele u Neêrlands Liefde, en de Achting aller Braaven.

Zo zij al 't Britsch geweld, alle Onrecht, voords geweerd.
Dit eischt uw Eed, uw Plicht. De trouwste Vaderlander,
Capellen, ging u voor, wiens Moed, wat ooit verander',
Zijn kracht noch vuur verliest, steeds plicht en vrijheid eert.
Richt hem een Eerzuil op. Laat, om elks hart te ontvonken,
Zijn Beeldtnis, bij uw Kroost, met deeze regels pronken:

's Lands dankbre Vrijheid wijdt dit beeld haar' eêlsten Zoon.
Met eerbied moet uw oog, o Bataviers! 't beschouwen.
t Verzwakte Staatsrecht durfde op zulk een' Steun vertrouwen.
Verdrukking zag, door hem, zich bonsen van heur' troon.
Zijn Deugd stond pal in storm.. Maar neen; — zet slechts: Capellen.
Geen Bijschrift, dat zijn' roem naar waarde voor kan stellen.

EENRUM,
1783.

L'AMOUR DE LA PATRIE CONDUIT À LA BONTÉ DES MOEURS, ET LA BONTÉ DES MOEURS MENE À L'AMOUR DE LA PATRIE.

DE

DE LOF
VAN DEN
OVERYSSELSCHEN RIDDER,
JOHAN DERK
BARON VAN DER CAPELLEN
TOT DEN POL.

DOOR

JAN VERVEER.

Hoe zou mijne ongewijde hand
Geheiligde laurieren plukken!
Zou ik, voor de Eer van 't Vaderland,
De gouden ſiterſnaren drukken!
Capellen, wiens Bataeſſche deugd
Het hart van 't vrije volk verheugt,
Zou ik, met onbedreven vingren,
Voor uwe Ridderlijke kruin,
In Hollands groenen heldentuin,
Eene eerkroon ſtrengelen, en ze om uw hairen ſlingren?

 Neen,

Neen, goddelijke Poëzij!
Hoe vurig van mij aengebeden,
Hoe zeer uw zoete melodij
Mij ijvrig naer uw koor doet treden,
Ik durf uw voorgeſchreven taek,
Schoon 't roerſel van mijn kunstvermaek,
Mij, op uw wenk, niet onderwinden:
Hij, die Gods liefde en gunst geniet,
En zich door 't volk verheerlijkt ziet,
Kan in mijn loſſpraek niets, zijn grootheid waerdig, vinden.

Denk echter niet, verheven Maegd!
Dat zich mijn ziel niet voelt ontgloeijen,
Dat mijne borst geen liefde draegt
Voor een' Bataef, die de ijzren boeijen
Der wreede ſlavernij' verbreekt,
Het vrijheidvuur in 't hart ontſteekt,
En voor der Belgen regt blijft waken:
o Ja, 'k voel, in 't bedrukt gemoed,
Mijn' vaderlandſchen ijvergloed,
Bij 't noemen van dien naem, met nieuw vermogen blaken.

Ja

Ja, in dit vrijheidminnend hart,
Schoon 't in eens burgers borst moog' wonen,
Woont trouw, die de uwe in vastheid tart,
o Rei van Neêrlands Heldenzonen!
Des Ridders naem, den nijd' ontrukt,
Staet daer op 't kenlijkst ingedrukt,
En zal, zoo lang het klopt, 'er leven.
Wat zeg ik? neen, in elke ziel',
Wie deugd, wie moed, wie trouw geviel,
Staet die, met gouden inkt', voor de eeuwigheid geschreven.

Kon, hechte Steun der Burgerij',
Betoomer, geesel der barbaren!
De kragt van mijne poezij'
Mijn liefde t' uwaerds evenaren;
'k Zong dan de wrevelige afgunst stom,
En deed den saemgerotten drom
Van landverradren wis verbleeken,
Op 't hooren van uw' rijken lof;
'k Deed in den Raed, gelijk aan 't Hof,
Uw' vijand zelfs met roem van uwe grootheid spreken.

Maer welk een helder aengezigt,
Wat rijk vernuft, wat fiere trekken,
Verbeelding! doet me uw glansrijk licht
In dezen Staetspiloot ontdekken!
Beproefde trouw, getoetst beleid,
Rijk oordeel, vlugge schranderheid
En volksmin schittren uit zijne oogen:
Hoe dringt hun vuur de harten in!
Aanbid, bedeesde zangerin! —
Maar welk een heldre gloed blinkt aen de azuren bogen!

Wat zie ik! — goddelijke glans!
Wat sterflijk oog kan dien verdragen? —
Wie zwindelt van den starrentrans?
Zijt gij 't, mijn lust, mijn welbehagen?
Zijt gij 't Vriendin van de Oppermagt,
Heilteelster van het aerdsch geslacht?
Ja, 't is de Vrijheid, Batavieren!
God! vindt uw Telg, gelijk weleer,
In Leeuwendael geen schuilplaets meer?
Verliet zij dan de spits van onze krijgsbanieren?

Wordt

Wordt dan dit dierbaer burgerpand,
Die rijke bron van zaligheden,
In 't werkloos, zinkend Nederland,
Niet meer, als eertijds, aengebeden?
Is zij, uit dees besmette lucht',
Bij u haer grievend leed ontvlugt?
Heeft zij. —— maer zacht ze geeft een teeken
Bataven! spreekt zij, zie uw' Held,
Die uw geschonden regt herstelt,
CAPELLEN, die uw leed, met kragt en moed, zal wreken.

Om u, o eeuwig waerde Zoon!
Om u en hen, wien, in deze oorden,
In weêrwil van den hoofschen toon,
Mijn vrije wetten steeds bekoorden,
Zet ik, den trotschen euvelmoed'
Ter strenge straff', nog eens mijn' voet
Op Batoos onderdrukte landen:
Nog eens beproef ik, dierbre Telg!
Of de eertijds onverschrokken Belg
Zich eerloos vlijen durve in Englands slaefsche banden.

'k Moet

'k Moet mij herfteld zien in mijn regt;
'k Moet hier, als eertijds, triumféren,
En 't volk, aen dwaze zucht gehecht,
Op nieuw mijn dierbre wetten leeren,
Het leeren hoe 't de fchijn verblindt,
En aen gevloekte ketens bindt,
Een foltertuig in vrije Staten:
En wordt mijn raed, gelijk voorheen,
Verächt, mijne eer in 't ftof getreên,
'k Zal dan voor eeuwig dit ontzind gewest verlaten.

De blijmaer dat Regtvaerdigheid
U op den haet deed zegepralen,
Bekoorde de Oppermajesteit,
In 's hemels gouden gloriezalen,
En ftreelde haer gewiekte Boôn,
Daer ik mij boog voor 's Hoogften troon,
Om heil voor Neêrland aftefmeeken:
Ik bad dat Gods geduchte magt
Mijn fnoode haters te onderbragt,
En mijn gefchonden regt, in hunnen val, zou wreken.

Dit blij gerucht verhief mijn hart,
't Goot balſem in mijn diepe wonden,
En leenigde mijn boezemſmart.
'k Heb dan op nieuw een' Steun gevonden
In Derk, zoo groot, zoo braef van moed,
Als rijk van deugd en eêl van bloed,
Wiens heldenijver afgunst teelde.
Dus ſprak ik; en het hemelhof
Weêrgalmde van uw' hoogen lof,
Die de eeuwige Almagt zelve, op haren zetel, ſtreelde.

Ja, wakkre Zoon! indien ooit deugd
Bij God verdient te zegevieren;
Verſtrekt de Algoedheid iets tot vreugd;
Schenkt ze immer paradijslaurieren,
't Is aen de trouw, die vaste band
Aen liefde voor het Vaderland,
En 't regt van lijdende onderdanen:
Is, in de zalige eeuwigheid,
Der menſchenliefde heil bereid;
Wis ziet ge u dan den weg tot duizend zeegens banen.

Of zou het weinig zijn bij God,
De Bron der goedertierenheden,
Dat gij, begaen met 's naestenslot,
Van verre hem poogt na te treden?
Dat gij aen uw' natuurgenoot,
Aen ſlaven, de edle vrijheid boodt,
Den boer met burgerheil verblijdde?
Dat gij, ter ſtraff' van ſnood gewin,
Alleen uit zuivre menſchenminn',
Uw aenzien en belang aen uwe pligten wijdde?

Neen! de Opperheerſcher van 't heeläl,
Waerdeert de regtverheven Zielen,
Die, tegen 't woên der afgunst' pal,
Nooit voor de lage baetzucht knielen,
Nooit ſchandlijke offers aen haer biên,
Of Grooten laf naer de oogen zien,
Op hoop van in hun gunst' te deelen;
Het is genoeg dat God haer mint,
In haer zijn welbehagen vindt,
En heur weldadigheên regtaerte burgers ſtreelen.

Kom,

Kom, volg mij, weêrgalooze Held!
Ik treed u voor naer Themis zalen;
Daer wordt uw blinkende eer hersteld;
Daer zult ge op de afgunst zegepralen.
Ja, in dit achtbaer gloriekoor
Spraekt gij de schreijende onschuld voor;
Hier wist gij de eigenbaet te kluistren;
Hier hebt ge, in 't aenzien van den nijd,
Uw' naem der eeuwigheid gewijd;
Hier deed uw mannetael alle ooren gretig luistren.

Hier hebt gij, voor mijn heilig regt,
Zoo meenigwerf getrouw gestreden,
Der gierigheid haer' eisch ontzegd,
En haer op 't woekrend hart getreden:
Hier wederspraekt gij 't onverstand,
Toen dit, ten hoon' van 't Vaderland,
Brittanjes magt zocht te onderschragen;
Toen 't aen een' valschen Bondgenoot
Laf hartig zelfs de wapens bood,
Om 't langgetergde volk uit eigen erf te jagen.

Uw vrije en vaderlandsche tael,
Alleen uit burgerminn' geboren,
Klonk toen, door dees gewelfde zael,
Tot in de hooge hemelkoren;
Daer deed zij Neêrlands heldenstoet,
Wiens eeuwig rein en dierbaer bloed,
Weleer voor mijn belangen vloeide,
Nog zien dat aen uw groote ziel
Zijne onbevlekte trouw geviel,
En dat zijn oude moed in uwen boezem gloeide.

Ik zelf stond toen aen uwe zij',
Bekommerd dat de Judas streken
Der overzeesche dwinglandij'
Zich op uw' ijver zouden wreken,
En dat, tot mijn bederf en schand',
Het valsch, het roofziek Engeland,
En zijne snoode vloekgenooten,
Door hatelijk belang geraên,
Uw pooging zouden tegenstaen,
En uwen nutten raed onwaerdig doen verstooten.

Dan ſchoon de nijd, aen wraek geboeid,
In veler norſche wezenstrekken,
Door ſchaemte en wrange ſpijt ontgloeid,
Mij 't valſche hart klaer deed ontdekken;
Schoon zij het gramontſtoken oog,
Ondanks de veinzerij, ontvloog,
Kon ze echter 't wijs beſluit niet weren:
Neen 'k zag, door mannelijk beleid,
Den woesten Brit zijn doel ontzeid,
En u, op 't ſnood bedrog, volkomen triumferen.

Eischt, vaste Zuil van mijn gebied,
Pronkparel mijner waerde zonen,
Die trouw de rijkſte lauwers niet,
Wien zal 't gevoelig volk dan kroonen?
Ja, nooitöndankbre Batavier,
Vlecht vrij de blinkende eerlaurier;
Capellen moet dit ſierſel dragen.
Zoo lang dees vrijgevochten Staet
Mij mint, en ſlaefſche ketens haet,
Zal 't laetſte nageſlacht van mijnen Held gewagen.

Treed nader, langverdrukte Schaer!
Treed onbeſchroomd en juichend nader;
Wijd, van het reine hartaltaer,
CAPELLEN, uwen besten Vader,
Het offer, dat zijn deugd verdient:
Waerdeer in Hem een' menſchenvriend,
Die uwen ſobren ſtaet helpt ſchragen,
Uw Heul, uw' Toeverlaet en Troost,
Den Schutsheer van uw ſchamel kroost,
Den Held, door God verwekt, om u aen 't juk te ontdragen.

Dan ach! 't eenvouwig Landvolk ſchreit;
't Ziet zich door bleeke vrees ontroeren, —
Treed toe, hier heerscht Regtvaerdigheid;
Hier ziet gij haer den ſcepter voeren.
Gij zucht! — 'k verſta uw hartetael;
Ge erinnert u, dat ge in dees zael',
Voor dezen zetel neêrgebogen,
Vergeefsch voor uwe regten ſpraekt,
En wel den wrevlen haet ontſtaekt,
Maer echter ſlaven bleeft van opgeraept vermogen.

Zoo

Zoo weet de zucht naer 't blinkend goud
De ſtem der menſchelijkheid te ſmoren;
Zoo ſtopt de magt, aen dwang betrouwd,
Voor welgegronde klagt hare ooren,
En wischt het zelfgemaekt beſluit
In 't ledige geheugen uit,
Wanneer 't de gierigheid kan voeden:
Ellendig Land! rampzalig Volk!
Dat zich voor haer' gevloekten dolk,
Gekluisterd in de vuist der heerschzucht, moet behoeden.

Wat deed u, die u 't heilig zwaerd
Geſteld ziet in de ontrouwe handen,
U, die 't Palladium bewaert,
Zoo dierbaer voor dees vrije Landen,
De onnooslen naer hun regten ſtaen,
Uw' duurbezworen pligt verraên,
En aen de helſche baetzucht wijden?
Wint dan een handvol hard metael,
Op trouw en deugd, de zegeprael,
En dat in Themis hof? o diepvervallen tijden!

Of ſtaet het aen de Grooten vrij
De noeste Landliên te onderdrukken?
Voegt hun de lage ſlavernij?
Zijn zij geſchikt voor de ijzren jukken?
Vergeet ge, o Regters! dan dat God,
De wijze Schikker van uw lot,
U van dezelfde ſtof formeerde;
Dat hij den hoogstverheven Vorst,
Wiens ſchedel de eerſte rijkskroon torscht,
Nooit meer dan de armoede, in haer lage ſtulp, waerdeerde?

Vergeet gij, dat de wakkre vlijt
Van hun, die 't welig land bewerken,
U voor het dor gebrek bevrijdt,
Dat ze uw geleend vermogen ſterken?
Of kan het goud uw leven hoên,
En 't purper uwen lust voldoen,
Wanneer Natuur haer ſtem doet hooren?
Wordt door het aedlijk wapenſchild,
Dat ge ijdel voert, uw nood geſtild?
Teelt dit het brood, door God tot uw behoud beſchoren?

Het

Het zweet, dat de arme Landman laet,
Daer 't druipt in de opgeploegde voren,
Strekt meer tot heil van mijnen ſtaet,
Dan uw gezag in deze koren.
Hoe lang zou ook uw Raed beſtaen,
Indien de zuchtende onderdaen,
In 't einde uw onderdrukking moede,
En met geregte wraek bezield,
's Lands ſchatkist ſchot en lot onthield,
En 't ſtaetsvermogen noch het uwe langer voedde?

Hij, die, in zijn' beperkten kring',
Bij 't rijzen van den nuchtren morgen,
Tot aen de vale ſchemering,
Voor gade en kroost getrouw blijft zorgen;
Hij, die uw ruime wenſchen voedt,
Uw' trotſchen disch met overvloed
En keur van lekkernijen zegent,
Verdient niet dat uw blij geluk
Hem zijn gering beſtaen ontrukk',
Of gij zijn vlijt en trouw met haet en dwang bejegent.

Beeft voor de wrekende Oppermagt,
Zoo ge ooit het u gewijd vermogen,
't Gevoel der menschlijkheid verkragt,
Of voor Gods eeuwigwakende oogen
Het zwaerd, u toevertrouwd, misbruikt;
Dan schoon gij hier der straffe ontduikt,
En uw geweten niet hoort spreken,
Zal de Almagt echter elke traen,
Die de arme en schuldlooze onderdaen
Hier om uw wreedheid plengt, aen uwe zielen wreken.

Dan zacht — waer voert de drift mij heen?
Het roemrijk voorbeeld van Capellen
Zal u in 't gloriespoor doen treên,
En grenzen aen de dwangzucht stellen.
Hij, die de kragt der deugd gevoelt,
Op onverwelkbre lauwers doelt,
Kan ieder pligten doen waerdéren.
Koomt, Edlen, die mijn' naem verbreidt,
Voorbeeldige Grootmoedigheid,
In 't schitterend gedrag van mijnen Ridder, leeren.

Nog

Nog schreit gij, neêrgebogen Schaer!
Nog schreit gij! maer 't zijn dankbre tranen,
Die, bij den Opperzegenaer,
U 't spoor tot zijne liefde banen!
Hij mint de zuivre erkentenis,
Die 't merk van groote zielen is:
Niets kan de Aertsgoedheid meer bekoren:
Kom richt in uw opregt gemoed,
Naest God, de bron van 't hoogste goed,
Mijn' Zoon eene Eerzuil op; hij heeft u heil beschoren.

Prent uwe spruiten eeuwig in,
Dat hij haer 't vreugdetelend leven,
Neen, rijker — grooter heilgewin!
De vrijheid zelf heeft weêrgegeven,
In 't forsch gezigt der dwinglandij'!
o Dat zijn naem u heilig zij,
Zoo lang de zon haer vruchtbre stralen
Op uw gezegende akkers schiet;
Zoo lang de bogtige Ysfel vliet,
En gij het golvend graen op uwen grond ziet pralen!

Hier zwijgt de dierbre Hemelſpruit. —
Ze is reeds mijn turend oog ontweken,
Terwijl het dankend vreugdgeluid
Van 't Landvolk de afgunst doet verbleeken.
Wat glorievolle zegeprael!
Kan nu de onopgeſmukte tael
Der Vrijheid mijnen Held behagen,
Dan belg' het zijner heuschheid niet,
Dat ik hem deze lauwers bied',
Die min het merk van geest dan dat der achting' dragen.

Bekwame Dichters! deelt mijn kunst,
Hoe zeer ontbloot van ſtoute trekken,
In uwe hooggeſchatte gunst;
Kan ze uwe opmerkende aendacht wekken;
Neemt gij mijn nedrig offer aen,
Dan is mijn teedre nimf voldaen.
Een ander moog' den lauwer winnen;
Maer wie de Vrijheid hoog waerdeer',
CAPELLEN, haer' Beſchermer, eer',
Mijn hart zal beide altoos waerdéren en beminnen.

NU SCHEPT DE VRIJHEID LUCHT.

LIERZANG,

OP DEN

HOOGWELGEBOOREN HEER,

JONKHEER

JOHAN DERK

BARON VAN DER CAPELLEN

TOT DEN POL.

DOOR

A. LOOSJES. P. Z.

Hoe vindt zich elk, door groote daaden,
　Wanneer het vrolijk voorſpoedlicht
Afſchittert op de lauwerbladen,
　Tot openlijken lof verplicht!
Maar grootheid mist ſomtijds dien luister;
　De wolk des onſpoeds dekt haar' glans;
Dan blijft zij dikwerf eeuwen duister,
　En derft den groenen lauwerkrans.
Doch wat belet den lof te zingen
Van groote en eedle ſtervelingen,
　Wien 't lot der waereld ramp bereidt?
　Vrees, onkunde of ondankbaarheid.

De laage vrees beheerscht flechts zielen,
Die, hoe haar ftand op aarde zij,
Voor 't eeuwigrookende altaar knielen
Der eeuwigfnoode vleijerij.
En wie wenscht braafheid niet te kennen?
Zo onkunde ooit verfchooning heeft;
Hier niet; waar ons, door mond en pennen,
De waarheid zelf getuigen geeft.
En zou ondankbaarheid ons boeijen,
Den lof der fchaarfche deugd befnoeijen?
Welk denkbeeld voor een' Batavier!
Duikt, wangedrochten! vliedt van hier!

Dan voegt het ons den lof te melden
(Wat nijd, wat boosheid ons beraam,)
Van een' der Vaderlandfche Helden;
Want Staatsliên past die glorienaam,
Als zij voor 't recht der Vrijheid kampen.
Ik hef ter eer eens Ridders aan,
Die fchande, de ergst' van alle rampen,
Om trouw, om deugd, heeft ondergaan;
Ter eer van d' edelen CAPELLEN.
Elk vrijman voelt zijn borst reeds zwellen,
Op 't hooren van dat vrijheidswoord,
't Geen zelfs de hoop der Dwangzucht fmoort.

Maar gij, elks hoogſten eerbied waardig,
Voorzigtigheid, o Christendeugd!
In oordeel ſcherp, en ſtrikt rechtvaardig,
Der braaven wellust, wijsheids vreugd,
Ei! ſteun mijn Zangſter, in haar poogen,
Op 't glibbergladde kronkelpad,
Waar Staatkunde, als met Argus oogen,
Door 't ſluimren nimmer afgemat,
Mijn zwakke Zangſter mogt belaagen:
Verlicht haar in dees duistre dagen;
Uw fakkel toon' ſteeds 't onderſcheid
Van Vrijheid en Losbandigheid.

Helaas! hoe dikwerf ſchijnt, o Vaders!
Uw bloed, zo vol van vrijheidvuur,
Geſtold in uwer Zoonen aders!
Dat basterdkroost ſtaat Neêrland duur.
Dan ſomtijds blijft de Vrijheidliefde,
Die 't onvervalscht en braaf gemoed
Des dappren Bestevaders griefde,
Nog leeven in 't rechtaadlijk bloed
Van onverwrikbre Patriotten,
Die ſteeds de magt der heerschzucht knotten.
Dees zuivre Vrijheidaandrift viel
Ten erfdeel aan CAPELLENS ziel.

Al ſprongen zelfs de grafgewelven
Van voorzaat Hendrik (*a*) van elkaêr,
Wiens lijk de wraakzucht op wou delven,
Toen Zutphen voor de woeste ſchaar
Van Spanjes beulenrot moest bukken;
En zag die braave op zijn geſlacht,
Dat zou hem tot dees taal verrukken:
„ Dit kroost heb ik hervoortgebragt,
„ Schoon lot- en amptgenooten vlooden,
„ Heb ik Castilje 't hoofd gebooden;
„ Nog blijft mijn trouw, met moed gepaard,
„ In Telgen van mijn' Stam bewaard.

't Was Hendrik, die met eigen handen
Aan de Unie van dees' vrijen Staat,
Den ſteunpilaar der Nederlanden,
Met ijver, trouw, met raad en daad,
Den hegten grondzuilſteen hielp leggen:
En zou men aan zijn' eedlen Telg
Dat recht der Vrijheid thans ontzeggen? (*b*)
Dat laagheid zulk een' hoon verzwelg!
Hij, die 't Bataaſſche hart voelt kloppen,
Kan in zijn recht geen ſmaad verkroppen,
Zo door die ſmaad het vrijheidrecht
Slechts mooglijk laagen wordt gelegd.

Zou

(*a*) Zie de Voorreden voor het Iſte Deel der Gedenkſchriften van CAPELLEN. bl. 36.
(*b*) Zie J. D. Baron VAN DER CAPELLEN Regent bl. 15.

Zou Hendriks naaneef, zonder schrikken, (*a*)
Uit een gewoonte, vol gevaar,
's Lands vrijen grondsteen zien verwrikken,
En d'eed, bij haardstede en altaar
Aan GOD zo heiliglijk bezwooren,
Niet houden als een eerlijk man?
o Jaa! laat vleizucht zich hier stooren,
En de onbedachtheid walge 'er van;
Capellens hart viel hier te teder;
Hij vat met eedlen moed zijn veder,
En toont Oranje, rond en vrij,
Gewoontens dwaaze heerschappij. (*b*)

o Vorst! vertrouw geen Vleijers reden,
Geen lafaarts, valsch van hart en hand,
Die met olijven nader treeden,
Terwijl hun hart van heerschzucht brandt.
De pook is in het kleed verborgen
Van hem, die 't vorstlijke oor bedriegt,
Maar zij, die voor 's Lands welvaart zorgen,
Terwijl hun tong noch plooit noch liegt,
Verdienen elks Bataafs vertrouwen:
Op hunne woorden kunt gij bouwen,
Meer dan op 's Vleijers sterksten eed,
Die u, die 's Lands belang vergeet.

Ach

(*a*) Zie de Memorie over het handhaaven van het Reglement J. D. Baron van der Capellen. Regent. bl. 25.
(*b*) Zie de Misssive aan Zijne Doorluchtige Hoogheid. bl. 20.

Ach! zaagt ge u t'aller uur omringen
   Door mannen, zonder eigenbaat,
Door die verheven ſtervelingen,
   Wien 't heil des volks ter harte gaat,
Die 's Vijands doelwit overdwarsſen!
   Hoe zou de trotſche en laage Brit
Op halfgebroken tanden knarsſen,
   Als hij, verſtoken van zijn wit,
Den altoos edelen CAPELLEN
In uwen vriendenrei zag tellen;
   Een' man, die zelfs de erkentenis
   Van vreemde Staaten waardig is.

Hij zou u zonder aarſlen toonen
   Dat ieder burger, hoe gering,
Als 't waardig kroost van Batoos zoonen,
   Een eeuwig vrijheidrecht ontving,
Dat, ſins de vlucht der Dwinglandije
   Uit Neêrlands vrij gemeenebest,
Geen zweem van drieste Heerſchappije
   Geduld kan zijn in dit gewest;
Jaa! dat zelfs elk der onderzaaten
Verplicht is tot den dood te haaten
   Elk, die, in ſpijt van eed en wet,
   Den voet op Vrijheids handvest zet.

Hoe

Hoe schielijk zoudt gij dan de rechten
Des armen Landmans, nog gebukt, (*a*)
Tot Vrijmans boezemvreugd, beslechten:
Geen juk bleef om zijn' hals gedrukt,
Waar onder hem gewoonte kromde;
Dan zag men daar geen zweem van dwang:
En voor uw taal, o Vorst! verstomde
Het grimmen van het zelfsbelang:
De Landzaat zal u eeuwig roemen,
De Landman u zijn' Schutsheer noemen;
Daar hij den Ridder dus begroet,
In schaduw van den Vrijheidshoed.

„ Den Roem van Overijssels Riddren,
„ CAPELLEN, loove ons Naageslacht;
„ Geen ramp deed deezen Staatsheld siddren;
„ Hij heeft ons welzijn voortgebragt.
„ Nu moeten we, als geen laage slaaven,
„ Op 't enkel wenken van den Drost,
„ In de aarde wroeten, zweeten, draaven;
„ CAPELLENS moed heeft ons verlost.
„ 't Geluk zal op zijn' schedel daalen;
„ Thans moeten wij geen' last betaalen,
„ Die, schoon reeds afgekoft voorheen,
„ Slechts door gewoonte billijk scheen. (*b*)

Zo

(*a*) Zie de schoone Memorie van J. D. Baron VAN DER CAPELLEN Regent. bl. 77.
(*b*) Extract uit de Resolutien van 1631 bl. 94 in den Regent.

„ Zo lang de kruiden 't veld bedekken,
„ En de akkers aan den boerenſtand
„ Tot onderhoud des leevens ſtrekken;
„ Zo lang zelfs, als dit Nederland,
„ Wiens burgers, om hun trouw gepreezen,
„ Bekend ſtaan bij het waereldrond,
„ De Leus der Vrijheidmaagd zal wezen;
„ Zo lang zal, uit dien zelfden mond,
„ Den grootſchen riddernaam CAPELLEN
„ Het woord van Nederland verzellen;
„ Zo lang blijft ook zijn deugd en moed
„ Geëerd in 't vaderlandſche bloed.

„ Als 't gras uit de aarde voort komt ſchieten, (*a*)
„ Herrinner 's Grijsaarts dankbre tong,
„ Daar traanen langs zijn kaaken vlieten,
„ Wat boei weleer zijn hand omvong,
„ Hoe hij in 's Drosten dienst moest werken,
„ Hij zegg' dan: kinders! welk geluk!
„ Nu zet geen dwang uw vrijheid perken;
„ Denkt altoos dankbaar, dat uw juk,
„ Door 's Ridders handen, is verbroken;
„ En zet gij 't rijpe hooi op rooken,
„ Denkt dan uws voorzaats arbeid in,
„ En dankt CAPELLENS vrijheidsmin.

(*a*) Men brenge zich hier den hooi- en grasdienst der boeren te binnen.

Dan waar rukt ons verbeelding heenen,
o Tijd! o Tijd! die 't al ontdekt!
Nog is dat heiluur niet verscheenen:
Een kleed, dat alles overtrekt,
Houdt ook CAPELLENS lot in 't duister.
Kom, Vrijheid! die ons land bestraalt,
Uw glans verlicht' dat met uw luister;
CAPPELLENS deugd zij dank betaald.
Wat zien wij door uw hand verrichten.
't Gordijn des Tijds schijnt ge op te ligten,
o Vrijheidminnaars! welk verschiet,
Bedriegt zich 't staarend oog hier niet!

De laage baatzucht ligt te wrokken;
't Vervloekt gelaat der huichlaarij
Zien wij de mom hier afgetrokken;
Zij vaart ter hell' met dwinglandij.
Wij zien, aan 't spits van Neêrlands Vaadren,
De vaderlandsche Erkenlijkheid
Een hoog en heilig outer naadren,
Met dankbren wierook overspreid.
Zij zegt met onbedwongen blijheid:
„ Wij offren u, o GOD der Vrijheid!
„ Bestraal ons, daar in dit gesticht
„ Een Vrijheids Zuil wordt opgericht.

Welk helder licht! — wat vreugdbetooning
Beantwoordt aan dees Zegening?
De Braafheid krijgt gewis belooning,
In zulk een achtenswaarden kring.
Capellens beeld, gehakt naar 't leeven,
Zo rustig als 't een' Ridder past,
Wordt op een marmren zuil verheven.
Een heilig licht ſtraalt op 't albast.
Ach! in die vriendelijke trekken,
Is dat oprecht gelaat te ontdekken,
Daar 't Landvolk, op zijn deugd gerust,
Den voet van 't heilig beeldwerk kuscht.

Wij kunnen zelfs de letters leezen,
Die Waarheid tot een opſchrift ſchenkt:
Hoe lang moet niet het bijſchrift weezen,
Dat zo veel deugds en moeds herdenkt.
Maar neen! een ſchoonheid heeft ſlechts letzel,
Is zij met lang gewaad getooid.
Hier lijdt de waarheid geen blanketzel,
Daar ze op de zuil dees' lofpalm ſtrooit:
„ Capellens deugd, zo vaak gelasterd,
„ Doch nooit van eer of trouw verbasterd,
„ Is deeze zuil, dit beeld gewijd:
„ De Braafheid zegepraalt door tijd."

Het

Het Jaartal, op de zuil gehouwen. . . .
Dan ach! 't Gordijn valt hier ter neêr.
o Vrijheid! doe 't ons oog aanschouwen:
Of meld ons of wel immermeer
Die zegen Neêrland zal gebeuren.
Dit smeekt u ieder Vrijman af.
Of zult gij eerst in droefheid treuren,
Bij 's Ridders halfvergeeten graf.
Ei! antwoord, Vrijheid! op dees beden.
Hoe lang blijft zo veel deugds vertreeden?
Of blinkt niet eer de braafheid uit,
Dan naa een bus haare asch besluit?

Mij dunkt ik hoor die Godsmaagd spreeken:
„ Er heerscht een GOD in 't wijd heeläl,
„ Gewoon de smaad der deugd te wreeken,
„ Die ook CAPELLEN hoeden zal.
„ Dat Weezen houdt voor 's menschdoms zorgen,
„ Vaak redeloos, jaa stout van aart,
„ Den lof der deugd somtijds verborgen,
„ Tot dat de lijkbus de asch bewaart,
„ Maar dan, dan breekt, met dubblen luister,
„ De glans der Deugd door 't vluchtend duister,
„ En rijst, ten blijk wie ze eertijds was,
„ Gelijk een Feniks, uit haare asch.

„ Dus kan men foms in kerkgebouwen
„ Verbannen vrijheidsmin, vergood
„ Bij 't dankbaar Naageflacht, aanfchouwen.
„ o Vrijheidminnaar, Huig de Groot!
„ Uw graf bij de eerzuil van Oranje,
„ Mede uit zijn vaderland gevlucht,
„ Uit vrees voor 't dwingend juk van Spanje,
„ Toont, hoe in Neêrlands vrije lucht
„ Verdienfte nimmer lof zal derven;
„ 't Zij somtijds voor, wis naa het fterven:
„ En fcheidt de drift dit ballingpaar,
„ De deugd veréént het met elkaâr.

„ Schoon 't leeven zelfs ten eind' mogt fnellen,
„ 't Geen zeker niet waarfchijnlijk is,
„ Eer zich de Braafheid van Capellen
„ Gegroet ziet, door de erkentenis
„ Der juichftem aller Vaderlandren,
„ Zijn naam is, nu en t' allen tijd,
„ Reeds als een leus der vrijheidftandren,
„ Der fchoonfte onfterflijkheid gewijd;
„ En hij, die 't Puik der Batavieren
„ Den fchoonften lofkrans van Laurieren,
„ In ftouten maatzang, heeft bereid,
„ Wint, in zijn fchaeuw, de onfterflijkheid".

Zo

Zo sprak zij; en ik lag mijn veder,
Schoon met inwendig zielsverdriet,
Om 't lot van mijnen Staatsheld neder,
Doch zag allengs, in 't wijd verschiet,
't Gelukkig tijdstip nader komen:
En, Neêrlands volk! zou ik mijn vreugd,
Dit zalig oogenblik, betoomen,
Daar Vrijheids zege mij verheugt;
Dan moest ik GOD en Neêrland haaten.
„ Capellen, weder toegelaten,
Beklimt den hem ontzegden trap
In Overijssels Ridderschap.

't Was waarheid, dat ons Vrijheid spelde.
GOD heeft Capellen thans gered,
Hem, daar zijn heil ten afgrond helde,
Den klaauw der vijandschap ontzet.
GOD deed het vrijheidvuur ontbranden,
In duizend mannen, die terstond,
Tot vreugd der Braaven deezer Landen,
Hun wenschen meldden uit een' mond,
Die nu nog badt, maar ligt bevelen
Van wraak der hand zou mededeelen,
Indien hun de eisch van 't vrijheidrecht,
Jaa! de eisch der Godheid waare ontzegd.

Dat laage ſlaaven ſiddrend naadren,
In 't bijzijn van een' dwingeland;
Wij zijn hier Kindren, die 's Lands Vaadren
Verzoeken, maar wier vrije hand
Een Vader, uit den raad verſtooten,
Schoon pleitend voor des volks geluk,
Herſtellen durft, en die 's Lands Grooten
Hun weêrzin melden voor een juk,
Zo ongeſchikt voor Batavieren,
Een volk, dat bij zijn Krijgsbanieren
Ontzaglijk is, maar woedend wordt
Indien men ſtout zijn recht verkort.

Wel, Vrijliên! juicht dan allerwegen:
„ Capellen, Vriend des onderzaats!
„ Uw huis geniete altoos GODS zegen.
„ Verſtrek een Steunzel deezes Staats.
„ Pleit voor ons Recht, o Vrijheidminnaar!
„ Triumf! Triumf! 's Lands vrijheidshoed!
„ Capellen zet nu, als verwinnaar
„ In Neêrlands eedlen kring den voet.
„ Triumf! Triumf! ſtrooit Lauwerbladen
„ En zagte Mirthen op de paden,
„ Die deeze Vrijheidheld betreed.
„ Wie deed voor ons, het geen hij deed"?

't Is

'T Is heerlijk, ſtout en loovenswaardig,
Met moed te vechten voor 's Lands eer;
Maar Landgenooten! denkt rechtvaardig,
Deed uw CAPELLEN niet veel meer?
Hij heeft geen' dag, geen uur gevochten,
In 't ſtrijdperk, ſchielijk doorgeſtaan;
Hij hadt geen Britſche wangedrochten,
Om woedend ſlechts op in te ſlaan.
o Neen! vier jaaren moest hij ſtrijden,
Verſmaading, hoon en terging lijden,
Veel erger voor een edel hart,
Dan de uitgezochtſte ligchaamsſmart.

Triumf! Triumf! mijn Medebroeders!
Die op dees'landaart roemen moogt,
Die, op den ſchoot van vrije moeders,
Met melk der vrijheid zijt gezoogd.
Triumf! gij voelt uw boezems zwellen:
De lucht weêrgalmt van dankbaarheid.
Hoe vrolijk wordt de naam CAPELLEN
Door 't gantſche Vaderland verſpreid.
Hou op mijn lier, 'er rijzen zangen,
Die u, die mijne ſtem vervangen;
„ Herhaal nog eens dees' vrijheidstoon:
„ Triumf! CAPELLENS deugd kreeg loon".

PERICULA, LABORES, DOLOREM ETIAM, OPTIMUS QUISQUE, PRO PATRIA SUSCIPIT: DOLORES DENIQUE SUSCIPERE MAVULT, QUAM DESERERE ULLAM OFFICII PARTEM.

VERKLARING

VAN DEN

GEDENKPENNING,

DEN RIDDER

J. D. VAN DER CAPELLEN

TOT DEN POL,

OP DEN VADERLANDSCHEN MAALTIJD TE AMSTERDAM, TOEGEDEELD,

DEN 26sten VAN APRIL, 1783.

L. Brasser sculps.

DE ONSCHATBRE *VRIJHEID* HOUDT, IN HARE REGTE HAND,
CAPELLENS WAPENSCHILD, GESIERD MET *EIKENBLADEN*,
WELËER EEN' BURGERKRANS VOOR HEM', DIE 'T VADERLAND
DER SLAVERNIJE ONTWRONG, DOOR GROOTSCHE HELDENDADEN.
HET ALTIJDWAKENDE *OOG*, DAT IN HAAR' *SCEPTER* PRONKT,
SCHIET HELDRE *STRALEN* UIT, TOT 'S RIDDERS ROEM EN LUISTER;
TERWIJL 'T, MET VRIENDLIJKHEID, DEN *AKKERMAN* BELONKT,
DIE SMAEDLIJK ZIET OP 'T *JUK*, ZIJN REEDS VERBROKEN KLUISTER.
HET HERDERLIJK *SIERAED*, DAT OP DE WEÊRZIJ' PRIJKT,
LEERT DAT DE VRIJHEID ONS MET VREUGDE EN HEIL VERRIJKT.

J. VERVEER.

